

**УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ
ФАКУЛТЕТ
СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ГЕОГРАФИЈА**

ПРИЛОГ

**СИЛАБУСИ ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ СТУДИЈСКОГ
ПРОГРАМА ГЕОГРАФИЈА
И ЊИХОВА НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ**

смјер: Туризмологија

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	УВОД У ТУРИЗАМ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезан	I	2+0	6
Наставник	др Млађен Трифуновић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	

Циљеви изучавања предмета:
Одређење феномена туризма и разумијевање сложености туристичког искуства. Објашњење услова који су довели до појаве туризма на глобалном нивоу. Разумијевање основних туристичких функција. Овладавање основама истраживања туристичких кретања.

Исходи учења (стечена знања):
Студенти ће стећи формативна знања о значењу, развоју, функцијама, посљедицама и основним трендовима у туризму што ће им створити базу са које ће моћи да прате садржаје у наставку студија.

Садржај предмета:
Филозофске, психолошке и социолошке основе туристичког кретања. Различити приступи дефинисању основних појмова у туризму. Основне компоненте туристичког искуства. Врсте туризма. Значај туризма у савременом свијету. Међусобна веза туризма и простора. Историјске трансформације туризма и њихови узроци (Антички период и Феудално доба). Процес индустријализације, еманципација радничке класе и појава масовног туризма, Град и туризам (урбанизација и трансформација туристичких потреба, туризам и просторни фикс), Развој саобраћаја, превазилажење просторно-временских ограничења и промјене у туризму. Предмет туризмолшких проучавања. Истраживања туристичких кретања. Функције савременог туризма. Некономске функције, Економске функције. Основни трендови у савременом туризму.

Методе наставе и савладавање градива:
Дијалогски и монолошки метод. Илустративно-демонстративни метод. Рад на тексту. Проблемска настава.

Литература:
Снежана Бесермењи (2008): <i>Увод у туризам</i> . Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Нови Сад Lickorish, L. and Jenkins, C. (1997). <i>Introduction to Tourism</i> . Routledge

Облици провјере знања и оцјењивања:
Провјера знања се обавља писмено (тест) у току семестра. Завршни испит се полаже усмено. Одбрањен семинарски рад је услов за приступање усменом испиту.

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Млађен Трифуновић, ванредни професор
--

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ПРИРОДНО-ГЕОГРАФСКЕ ОСНОВЕ ТУРИЗМА I			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	I	3+2	6
Наставник	др Радислав Тошић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:
Упознавање студената са основним закономјерностима у одвијању геолошких, геоморфолошких и хидролошких, процеса. Упознавање студената са туристичким значајем природних појава и објеката.

Исходи учења (стечена знања):
Стицање знања о природним облицима, појавама и процесима, те оспособљање студената за објективно вредновање природних туристичких потенцијала географског простора. Примјена стечених знања и вјештина при валоризацији природних извора, ресурса и потенцијала у туристичке сврхе, и употуњавању туристичке понуде.

Садржај предмета:
Земља: постанак, грађа и физичко-хемијске карактеристике; Стијене и минерали литосфере; Тектонски процеси, облици и појаве; Геоморфолошко-туристички ресурси; Флувио-денудациони рељеф; Абразиони рељеф; Крашки рељеф; Криогени и глацијални рељеф; Еолски рељеф; Туристички значај геолошко-геоморфолошких локалитета и појава; Хидролошки-туристички ресурси; Подземне воде - извори, врела и термоминералне воде; Копнене воде - ријеке, језера и мочваре; Океани и мора; Туристички значај хидролошких локалитета и појава.

Методѐ наставѐ и савладавање градива:
Облици наставѐ су предавања, вјежбе, самостални радови под менторством наставника и сарадника, редовне консултације и е-консултације, дискусије о конкретним случајевима из непосредног окружења. Предност наставним методама даје јасно структурирана настава, са наглашеним заједничким радом и комуникацијом.

Литература:
Јовановић, В. & Д. Срећковић-Баточанин, Д. (2009). <i>Основи геологије</i> , Завод за уџбенике Београд. Лазаревић, Р. & Тошић, Р. (2013). <i>Геоморфологија</i> , Природно-математички факултет Бања Лука, Бања Лука. Дукић, Д., & Гавриловић, Љ., (2005). <i>Хидрологија</i> . Универзитет у Београду. Научна књига. Београд Ракићевић, Т. (1981). <i>Општа физичка географија</i> . Научна књига, Београд. Strahler, A. (2011). <i>Introducing Physical geography</i> , John Wiley and Sons, Boston.

Облици провјере знања и оцјењивања:
Провјера знања обавља се писмено и усмено. Семинарски рад полаже се усмено. Завршни испит полаже се писмено и усмено, уз претходно положен тест знања током семестра и положен семинарски рад.

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Радислав Тошић, редовни професор
--

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	СТАТИСТИКА У ТУРИЗМУ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	I	1+2	5
Наставник	др Душко Јојић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	-

Циљеви изучавања предмета:
Упознавање са основним појмовима теорије вјероватноће и математичке статистике. Развијање знања и способности студената да тестирају постављене хипотезе, и извођење закључака из добијених (сакупљених) података.

Исходи учења (стечена знања):
Након курса студенти ће овладати основним појмовима вјероватноће и неким статистичким методама. Биће способни да користе статистичку методологију у анализама, истраживачком раду и свакодневној пракси.

Садржај предмета:
Основни појмови комбинаторике. Вјероватноћа. Нумеричке карактеристике случајних промјенљивих. Интервали повјерења. Статистичка анализа и тестирање хипотеза. Неки карактеристични тестови.

Методе наставе и савладавање градива:
Настава у учионици (предавања и вјежбе), домаћи и семинарски радови студената, провјере знања.

Литература:
Ловрић, М., Комић, Ј., Стевић, С. (2006). <i>Статистичка анализа – методи и примјена</i> . Бања Лука, Економски факултет Универзитета у Бањој Луци.

Облици провјере знања и оцјењивања:
Провјера знања се обавља писмено (тест) у току семестра. Завршни испит се полаже усмено. Предат и одбрањен семинарски рад на вјежбама је услов за приступање усменом испиту.

Настава	10	Тестови	20	Семинарски рад	10	Завршни испит	60
----------------	-----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Јојић Душко, редован професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ТЕМАТСКО КАРТИРАЊЕ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	I	2+2	5
Наставник	Др Александра Петрашевић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	-

Циљеви изучавања предмета:

Циљ предмета је квантитативно и квалитативно истраживање и сазнање стања и мјењања тематике просторног предмета помоћу картографског метода. Да се студенти познају са математичком картографијом, а да тежиште буде на тематској картографији, врстама карата, као и да науче технике израде општегеографске и тематске карте, са акцентом на израду туристичких карата и планова.

Исходи учења (стечена знања):

Моделовање елемената геопростора у виду показатеља, којих нема на општегеографским картама и графичко представљање разлике нумеричких израза специфичности третиране садржине предмета. Нумеричке вриједности су намјенски цјелисходно сређене серије.

Садржај предмета:

1. Картографија (дефиниција, предмет и задатак проучавања), подјела Картографије и њене везе са другим наукама; Мјесто и улога картографског метода у систему наука; Улога модела у картографском методу.
2. Појам, својства и класификација географских карата; Елементи садржаја карте.
3. Картографски знаци.
4. Представљање Земљине површине на глоб; Условно представљање сфероида на раван.
5. Математички елементи карте; Координатни системи и мреже; Облик и величина Земље; Размјер карте и размјерници; Геодетска основа картирања.
6. Картографске пројекције - дефиниција, појам и подјела. Индикатрисе деформација.
7. Дефиниција, предмет и метод Тематске картографије; Тематске карте, појам и подјела.
8. Елементи квалитета карте; Структура садржине карте.
9. Картографска изражајна средства.
10. Знакови: морфологија знака, картографски језик, семантика картографског језика.
11. Семиоразмјерно тематско картирање; Видови семиоразмјерног картографисања: диференцирани, компаративни и унифицирани.
12. Методи тематске картографије: метод боја, метод ареала, метод картодијаграма, метод картограма
13. Методи тематске картографије: метод тачака, метод знакова, метод изолинија, метод линија кретања, метод вектора.
14. Избор легенде на тематским картама; Извори података за израду тематских карата.
15. Картографски дизајн.

Методе наставе и савладавање градива:

Стручна знања и способности ће се обезбиједити кроз сљедеће облике рада: предавања, вјежбе и редовне консултације. Предност наставним методама даје јасно структурирана настава са наглашеним заједничким радом и комуникацијама.

Литература:

1. Љешевић, М., Живковић Д. (2001). *Картографија*, Географски факултет Универзитета у Београду, Београд.
2. Јовановић, Ј. (2017). *Тематска картографија- практикум*, Географски факултет Универзитета у Београду.
3. Сретеновић, Љ.(1977). Структура садржине карте, *Зборник радова X Конгреса географа Југославије*, Српско географско друштво, Београд.
4. Сретеновић, Љ. (1982/1983): Видови семиоразмерног картографисања, *Зборник радова ГИ ПМФ Универзитета у Београду, св. XXX и XXXI*, Београд.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Завршни испит се полаже усмено, са претходно положеним колоквијом и са завршеним тематским атласом.

Настава	5	Тестови	10	Семинарски рад	25	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Александра Петрашевић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 1			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезан	I	2+1	4
Наставник	др Невена Вучен Папић, наставник страног језика и вјештина			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	-

Циљеви изучавања предмета:
Овладавање задатим лексичким и граматичким категоријама. Разумијевање и резимирање текстова и рјешавање усмених задатака. Проналажење потребних информација у тексту.

Исходи учења (стечена знања):
Студент ће моћи да чита стручне и популарне текстове из области туризма и хотелијерства, те да ексцерпира потребне информације и стручну терминологију.

Садржај предмета:
Articles with geographical names. What is tourism? Pronouns. North America Introduction. Prepositions. Europe Introduction. Nouns. Asia Introduction. Adjectives part 1. South America Introduction. Adjectives part 2. Central America Introduction. Present Simple Tense. Asia Introduction. Present Continuous. Africa Introduction. Present Simple and Present Continuous Usage. Australia Introduction.

Методе наставе и савладавање градива:
Усмено излагање. Усмена и писмена вјежбања. Колоквијуми. Семинарски рад. Рад у групама и индивидуални рад. Рад на текстовима и рјечнику.

Литература:
M. Swan/C. Walter: How English works. Oxford university press. R. Murphy: English grammar in use. Cambridge university press. Скрипта <i>Енглески језик за студенте туризмологије</i> .

Облици провјере знања и оцјењивања:								
Колоквијуми, семинарски рад, тестови.								
<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>Настава</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td>Тестови</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td>Семинарски рад</td> <td style="text-align: center;">15</td> <td>Завршни испит</td> <td style="text-align: center;">60</td> </tr> </table>	Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60	

Посебна назнака за предмет:
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Невена Вучен Папић, наставник страног језика и вјештина

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЊЕМАЧКИ ЈЕЗИК 1			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни	I	2 + 1	4
Наставник	др Сања Радановић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
нема	

Циљеви изучавања предмета:
Оспособљавање студената да у усменој и писменој комуникацији разумију и примијене познате, свакодневне изразе и сасвим једноставне реченице.

Исходи учења (стечена знања):
Студенти су у стању да учествују у сасвим једноставној усменој и писменој комуникацији која се односи на теме из непосредног окружења, као што су представљање, становање, породица, занимање, слободно вријеме, путовање, одјећа, вријеме, свечаности и сл. Студенти знају правити сасвим кратке и једноставне реченице у вези са наведеним темама и знају одговорити на питања која се односе на наведене теме.

Садржај предмета:
<ul style="list-style-type: none"> - представљање себе и своје породице, навођење занимања - презент глагола, личне замјенице, одређени и неодређени члан, присвојни детерминатив; - разговор о хобијима и активностима у слободно вријеме – модални глаголи у презенту, питања; - дијелови дана, дани у седмици, мјесеци, вријеме - приједлози; - свакодневне активности – глаголи с наглашеним префиксом; - свечаности и путовања – перфект са <i>haben</i> и <i>sein</i>; - становање и врсте стамбених објеката, намјештај – приједлози са дативом и акузативом, именице у номинативу и акузативу; - институције и мјеста у граду – приједлози; - дијелови тијела, изглед, карактер – претерит глагола <i>sein</i> и <i>haben</i>, присвојни детерминатив; - активности у домаћинству – императив; - саобраћај и превозна средства – модални глаголи; - одјећа – компарација придјева; - изношење жеља, давање савјета – конјунктив II помоћних и модалних глагола.

Методе наставе и савладавање градива:
интерактивна настава, вјежбе, презентације, колоквијуми, испит

Литература:
Evans, S., Pude, A. & Specht, F. (2012) <i>Menschen. Deutsch als Fremdsprache</i> . A1.1. Ismaning: Hueber Verlag.
Evans, S., Pude, A. & Specht, F. (2012) <i>Menschen. Deutsch als Fremdsprache</i> . A1.2. Ismaning: Hueber Verlag.

Облици провјере знања и оцјењивања:
- присуство настави, тестови, усмени и писмени испит.

Настава	5	Тестови	25	Семинарски рад	10	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Сања Радановић, редовни професор
--

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни	II	3+2	6
Наставник	Др Мира Мандић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
нема	

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ наставе Туристичке географије је изучавање туризма као просторне појаве, фактора туристичких кретања и туризма као гране привреде те утицаја туризма на трансформацију геопростора, природне и антропогене геосистеме и просторну организацију.</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>Студенти стичу теоријска знања о предмету изучавања и развоју Туристичке географије као научне дисциплине. Стичу релевантна знања у препознавању и издвајању туристичких вриједности (природно-географских и антропогенних), фактора развоја туризма и туристичких кретања, развијају способности перцепције просторних могућности и ограничења и нужних поступака у туристичкој валоризацији простора, издвајају појединих облика туризма и туристичких локалитета, зона и регија. Студенти требају усвојити аргументована знања и чињенице о геопросторним могућностима развоја туризма, узрочно-последичним везама унутар геосистема у процесу туристичке валоризације и мјеста и улоге туризма у укупном развоју привреде неког простора. Стечена теоријска основа и научне спознаје морају бити утемељене као основа за уже специјализовану туристичку проблематику у наставку студирања.</p>

Садржај предмета:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Појава, развој и карактеристике туризма, мјесто у систему привреде 2. Теоријско методолошка основа Туристичке географије 3. Појава, развој, мјесто у систему географских дисциплина, предмет и задаци истраживања 4. Елементи туристичких кретања (просторни, рекреативни, културни, функционални) 5. Фактори туристичких кретања (економски, политички, културни, организациони) 6. Природне туристичке вриједности као туристички ресурси - (геоморфолошке и рељефне, климатске, хидрографске, биогеографске, пејсажне - национални паркови) 7. Антропогеографске туристичке вриједности као туристички ресурси - (историјске, културне, етносоцијалне, умјетничке, манифестационе, пејсажно - амбијенталне) 8. Свјетска културна баштина и туризам 9. Могућности туристичке валоризације и саобраћајна инфраструктура 10. Облици туристичких кретања и саобраћај 11. Врсте (облици) туризма и туристичких кретања 12. Туристички локалитети, мјеста, зоне и регије; Уређење туристичких мјеста; Организација и промоција туристичке понуде 13. Становништво као фактор развоја туризма: структуралне карактеристике и учествовање у туристичким кретањима и туристичкој понуди 14. Издвајање туристичких регија; Туристичке регије Европе; Туристичка мапа свијета; Најпосећенији туристички локалитети у свијету - фактори туристичке валоризације и развојни ефекти 15. Развој туризма у Босни и Херцеговини и Републици Српској – туристичкогеографски положај, развој туристичке понуде; Туристичке вриједности Републике Српске: стање, могућности и ограничења; Туристичка регионализација РС 16. Мјесто и карактеристике БиХ и РС у туристичким кретањима; Мјере и фактори развоја туристичке привреде; Туризам у функцији успостављања трансграничне и међународне сарадње 17. Туризам и одрживи развој; Утицај и ефекти туристичке валоризације простора на социоекономски развој и стање животне средине 18. Савремене тенденције у туристичким кретањима; Глобални просеци и развој туризма

Методе наставе и савладавање градива:
--

У току наставе користиће се више метода теоријског и практичног рада са студентима: метода излагања, дискусије, анализе, презентације, теренског рада, картирања, индивидуалног и групног облика рада, интерактивног и проблемског приступа. Теренски рад на простору Града Бања Лука.

Литература:

1. Јовичић Ж. *Основи туризмологије* (2000). Природно-математички факултет Универзитета у Бањој Луци. Бања Лука.
2. Штећић С. (2003). *Географија туризма*. Самостално издање. Београд.
3. Кадушић А., Смајић С., Мешановић Ц. (2018). *Туристичка географија*. ОФФ-СЕТ Тузла. Тузла.
4. Чомић Д., Јовић Г., Поповић И. (2008). *Основе туризма*. Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву. Пале.
5. Шећибовић Р., Максин-Мићић М., Комленовић Д., Марић Е. (2006). *Увод у географију туризма са основама просторног планирања*. Центар за издавачку дјелатност Економског факултета у Београду. Београд.
6. Научни и стручни радови из области туризма објављени у научним часписима и зборницима радова са научних конференција туристичке проблематике
7. Промотивни материјали туристичке понуде

Облици провјере знања и оцјењивања:

Активност на настави, тестови објективног типа, самостални рад - писање и презентација есеја, усмени испит.

Настава	5	Тестови	10+10	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	--------------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Мира Мандић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ПРИРОДНО-ГЕОГРАФСКЕ ОСНОВЕ ТУРИЗМА 2			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни	II	3+2	6
Наставник	др Татјана Попов, доцент, др Горан Трбић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености другим предметима.	–

Циљеви изучавања предмета:
<p>Стицање основних и примијењених знања о основним климатолошким и биогеографским појмовима, обрасцима и процесима. Упознавање са туристичким значајем природних објеката, појава и процеса. Упознавање са значајем међуповезаности климе и биодиверзитета са туризмом. Један од циљева предмета је усвајање знања да клима у неким мјестима и предјелима представља основу туризма, у другима повољно утиче и поспјешује туризам, у трећима га ограничава, а у четвртим чак онемогућава. За туристичка кретања неопходно је познавање свих климатских елемената укључујући и оне комплексне. Специфичности геопростора које се огледају у постојању различитих микроклимата, затим приморске и континенталне климе представљају неизоставан задатак изучавања.</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>Стицање знања о природним објектима, појавама и процесима и оспособљавање студената за објективно и самостално вредновање природних туристичких потенцијала одређеног географског простора. Посебан акценат је на усвајању знања о климатским условима и биогеографским обиљежјима и њиховом значају за развој туризма. Оспособљавање студената да адекватно сагледају значај климатских проучавања у процесу туристичке валоризације, јер се клима појављује и као директна и као индиректна туристичка вриједност. Комплексним изучавањем климе студенти ће стећи знање о томе које су погодности климе за одговарајуће врсте туризма, што ће им омогућити да адекватно планирају активности креирања туристичких услуга, туристичке изградње и туристичке пропаганде. Оспособљавање студената да адекватно сагледају значај биогеографских туристичких мотива у процесу туристичке валоризације.</p>

Садржај предмета:
<ul style="list-style-type: none"> – Атмосфера (структура, састав, квалитет ваздуха). – Сунчево зрачење. – Климатски фактори и елементи. – Класификација климата (Кепен, Бер...). – Типови климата (планински, урбани, приморски) и њихов значај за туризам. – Климатска и бањска мјеста. – Клима као туристички мотив. – Криптоклима; Биоклима. – Климатске одлике Републике Српске, Босне и Херцеговине и југоисточне Европе. – Климатске промјене и туризам. – Ареал – дефиниција, картирање, баријере (границе), типологија, димензије и динамика. – Биоми – Хоризонтална и вертикална зоналност вегетације; Шумски биоми, биоми травњака, пустињски биоми, биом тундре и водени биоми. – Флористичке и зоогеографске области. – Биогеографске одлике Републике Српске, Босне и Херцеговине и југоисточне Европе. – Биодиверзитет и туризам – Рецентно стање глобалног биодиверзитета; Вредновање биодиверзитета и услуга екосистема; Биогеографски туристички мотиви. – Заштита биодиверзитета – Угрожени центри биодиверзитета (жаришта биодиверзитета); Директни и индиректни покретачи промјена у биосфери; Црвена листа угрожених врста Међународне уније за заштиту природе (IUCN). – Значај заштићених подручја за туризам – Заштићена подручја према категоризацији Међународне уније за заштиту природе, Програм Човјек и биосфера – Свјетска мрежа Резервата биосфере,

<p>UNESCO Свјетска баштина;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Еколошке и физичкогеографске вриједности заштићених подручја у Републици Српској и Босни и Херцеговини. – Позитивни примјери туризма у заштићеним подручјима из свјетске и домаће праксе. 							
Методe наставe и савладавањe градива:							
Монолошка метода, дијалoшка метода, дискусија, метода анализе, илустративно-демонстративна метода (мултимедијалне презентације), теренски рад, израда семинарског рада и др.							
Литература:							
<ul style="list-style-type: none"> – Дукић, Д. (1998). <i>Климатологија</i>. Научна књига. – Дуцић, В., & Анђелковић, Г. (2004). <i>Климатологија – практикум за географе</i>. Географски факултет Универзитета у Београду. – Мађејка, М. (2003). <i>Клима и њен здравствени значај у бањама Србије</i>. Српско географско друштво. – Bonan, G. (2016). <i>Ecological Climatology: Concepts and Applications</i> (3rd Edition). Cambridge University Press. – Јанковић, М. М., & Атанацковић, С. Б. (1999). <i>Биогеографија са педологијом</i>. Географски факултет Универзитета у Београду. – Попов, Т., & Трбић, Г. (2020). <i>Практикум из биогеографије</i>. Завод за уџбенике и наставна средства Источно Ново Сарајево. – Попов, Т. (2020). <i>Утицај савремених климатских промјена на фитогеографска обиљежја Републике Српске</i> (Посебна издања, Књига 50). Географско друштво Републике Српске. – Cox, C. V., Moore, P. D., & Ladle, R. (2016). <i>Biogeography: An Ecological and Evolutionary Approach</i> (9th Edition). Wiley-Blackwell. – Lomolino, M. V., Riddle, B. R., & Whittaker, R. J. (2016). <i>Biogeography</i> (5th Edition). Sinauer Associates. – Molles, M., & Sher, A. (2018). <i>Ecology: Concepts and Applications</i> (8th Edition). McGraw-Hill. 							
Облици провјере знања и оцјењивања:							
Облици оцјењивања су предиспитне обавезе – активност у току наставе, семинарски рад (практикум) и два колоквијума – и завршни испит. Провјера знања обавља се писмено (колоквијуми, семинарски рад) и усмено (семинарски рад и завршни испит).							
Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
Посебна назнака за предмет:							
<p>Име и презиме наставника који су припремили податке: др Татјана Попов, доцент; др Горан Трбић, редовни професор</p>							

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ИФОРМАЦИОНО-КОМУНИКАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ У ТУРИЗМУ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
		II	2+2	6
Наставник	др Даворин Бајић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова за пријављивање и слушање предмета.	

Циљеви изучавања предмета:
Основни циљ предмета јесте упознавање студента са примјеном информационо-комуникационих технологија у туризму. Овладаће примјеном ИКТ на нивоу туристичких агенција, хотелијерства, туроператора, превоза и дестинација.

Исходи учења (стечена знања):
Усвојена теоријска и практична знања из домена примјене ИКТ у различитим сегментима туризма.

Садржај предмета:
<ul style="list-style-type: none"> - Основни појмови ИКТ - Основне карактеристике информационих система - ИКТ и е-пословање - ИКТ и е-туризам - основни појмови - Предности и ограничења ИКТ у туризму - ИКТ у дестинацијама - ИКТ и туреператори - ИКТ у хотелијерству - ИКТ и резервациони системи - ИКТ и менаџмент системи у туризму - Глобални дистрибуциони системи - ГИС као подршка одлучивању у туризму - Примјер ГИС анализе и улагање у нове капацитете - Примјер ГИС анализе и изградње додатних садржаја - Перспективе развоја ИКТ и туризма

Методе наставе и савладавање градива:
Знања и способности ће се обезбједити кроз сљедеће облике рада: предавања (П), вјежбе (В), семинарски рад/пројект (С)- писани рад и презентација сваке групе. Прије изласка на испит студенти су дужни да положе колоквијум (К) из одређене проблематике, те да напишу и одбране семинарски рад. Предавања у методолошко-техничком смислу прате вјежбе и консултације.

Литература:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Станков, У. (2012). <i>Информационе технологије у туризму</i>. Универзитет у Новом Саду. Природно-математички факултет Нови Сад. 2. Јовановић, В., Ђурђевић, Б., Срдић, З. Станков, У. (2012). <i>Географски информациони системи</i>. Универзитет у Новом Саду. Природно-математички факултет. 3. Pierre Benckendorff, University of Queensland, Australia, 4. Zheng Xiang, Virginia Tech, USA, 5. Pauline Sheldon, University of Hawaii, USA (2019). <i>Tourism Information Technology</i>

Облици провјере знања и оцјењивања:
Похађање наставе: 5 бодова; Колоквијум: 15 бодова; Семинарски рад: 20 бодова; Завршни испит: 60 бодова;

Настава	5	Тестови	15	Семинарски рад	20	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Даворин Бајић, ванредни професор
--

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 2			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезан	II	2+1	5
Наставник	др Невена Вучен Папић, наставник страног језика и вјештина			

Условљеност другим предметима:		Облик условљености					
Положен Енглески језик 1							
Циљеви изучавања предмета:							
Овладавање задатим лексичким и граматичким категоријама. Разумијевање и резимирање текстова и рјешавање усмених задатака. Проналажење потребних информација у тексту.							
Исходи учења (стечена знања):							
Студент ће моћи да чита стручне и популарне текстове из области туризма и хотелијерства, те да екскерпира потребне информације и стручну терминологију.							
Садржај предмета:							
Past Simple. Board and Lodging Booking and Cancellation. Past Continuous. Sports Tourism. Past Perfect Simple. Eco Tourism. Event Tourism. Past Perfect Continuous. Adventure tourism, Backpacking. Concord of Tenses. History of Hospitality. Wh-questions. Segments of Hospitality Industry. How to pursue a career in tourism?							
Методе наставе и савладавање градива:							
Усмено излагање. Усмена и писмена вјежбања. Колоквијуми. Семинарски рад. Рад у групама и индивидуални рад. Рад на текстовима и рјечнику.							
Литература:							
M. Swan/C. Walter: How English works. Oxford university press. R. Murphy: English grammar in use. Cambridge university press. Скрипта <i>Енглески језик за студенте туризмологије</i> .							
Облици провјере знања и оцјењивања:							
Колоквијуми, семинарски рад, тестови.							
Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
Посебна назнака за предмет:							
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Невена Вучен Папић, наставник страног језика и вјештина							

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЊЕМАЧКИ ЈЕЗИК 2			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезан	II	2 + 1	5
Наставник	др Сања Радановић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положен испит из Њемачког језика 1	

Циљеви изучавања предмета:
Оспособљавање студената за споразумијевање у једноставним, свакодневним ситуацијама и за размјену информација о познатим стварима.

Исходи учења (стечена знања):
Студенти су у стању да учествују у једноставној усменој и писменој комуникацији и у размјени информација које се односе на познате теме као што су давање информација о властитој личности и породици, куповини, послу, исхрани, здрављу, култури, околини и сл.

Садржај предмета:
<ul style="list-style-type: none"> - разговор о природи и пејзажима – творба ријечи; - животне намирнице, куповина, разговор о исхрани и навикама – мјешовита придјевска промјена; - туризам и знаменитости – слаба придјевска промјена; - културне манифестације – приједлози; - врсте спортова и бављење спортом - конјунктив II помоћних и модалних глагола; - врсте болести, изражавање саосјећања, бриге и наде – узрочни везници, модални глаголи; - у ресторану: наручивање, рекламирање, плаћање – јака придјевска промјена; - захваљивање и честитање у одређеним ситуацијама – повратни глаголи; - разговор о дјетињству и младости – претерит глагола; - годишњи одмор и путовање – перфект глагола; - разговор о одијевању и бојама – деklinација придјева.

Методе наставе и савладавање градива:
Интерактивна настава, вјежбе, презентације, колоквијуми, испит

Литература:
Habersack, Ch., Pude, A. & Specht, F. (2013) <i>Menschen</i> . Deutsch als Fremdsprache. A2.1. Ismaning: Hueber Verlag.

Облици провјере знања и оцјењивања:
- присуство настави, тестови, усмени и писмени испит.

Настава	5	Тестови	25	Семинарски рад	10	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Сања Радановић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ТЕРЕНСКА НАСТАВА 1			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни	II	–	2
Наставник	Сви наставници и сарадници који су ангажовани на Студијском програму географије - смјер туризмологије			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености другим предметима.	–

Циљеви изучавања предмета:
Упознавање са просторним карактеристикама Бањалучке регије. Циљ је да се теренском наставом студенти обуче да геопростор посматрају као јединство природне основе и друштвеног развоја, те да се оспособе да уочавају узрочно-последичне везе у простору. Циљ теренске наставе је да се студенти непосредно упознају са атрактивним природним и антропогеним мотивима за развој туризма у сјеверном дијелу Бањалучке регије, као и да се упознају са актуелним стањем и потенцијалима туристичке привредне дјелатности на наведеном простору.

Исходи учења (стечена зања):
Студенти имају сазнање о физичкогеографским и друштвеногеографским одликама сјеверног дијела Бањалучке регије. Студенти имају сазнање о атрактивним природним и антропогеним туристичким мотивима, о стању туристичке инфраструктуре, као и о појединим представницима туристичке привредне дјелатности на наведеном простору. Студенти су оспособљени да адекватно сагледавају вриједности туристичких мотива у процесу туристичке валоризације.

Садржај предмета:
Итинерер теренске наставе пружа студентима могућност да се упознају са атрактивним туристичким мотивима (природним и антропогеним) сјеверног дијела Бањалучке регије, као и са материјалном базом туризма на наведеном простору, тј. са туристичком инфраструктуром, смјештајно-угоститељским капацитетима (објектима хотелијерства и ресторатерства), саобраћајном инфраструктуром и др. <i>Први дан:</i> Полазак из Бањалуке. Посјета Приједору и разгледање центра града. Посјета и обилазак Националног парка „Козара“ (локалитет Мраковица), упознавање са физичкогеографским специфичностима и културно-историјским значајем. Обилазак комплекса бање Мљечаница. Посјета и разгледање Костајнице и Козарске Дубице. Посјета манастиру Моштаница. Обилазак Спомен подручја Доња Градина. Одлазак на планину Просара. Посјета Градишци и разгледање центра града. Одлазак до Бардаче, мочварног подручја од међународног значаја (рамсарско подручје). Повратак у Бањалуку. <i>Други дан:</i> Полазак из Бањалуке. Посјета Лакташима и Прњавору. Обилазак здравствено-туристичког центра „Бања Кулаши“. Одлазак до пећине Растуша. Посјета и обилазак здравствено-туристичког центра Бања Врућица. Одлазак на планину Борја (хидрографско чвориште Солила, успон на Малу Руњавицу). Посјета манастиру Липље. Посјета Котор Варошу и Челинцу (упознавање са одликама слива Врбање и Јошавке). Повратак у Бањалуку.

Методе наставе и савладавање градива:
Теренско посматрање физичкогеографских и друштвеногеографских карактеристика простора (непосредно посматрање географске стварности), оријентација у простору, прикупљање података, картирање, мјерење, узорковање, упоређивање, анализа, синтеза, монолошка метода, дијалогска метода, дискусија, извјештавање.

Литература:
<ul style="list-style-type: none"> – Ђато, Р., Трбић, Г., Маринковић, Д., Ђато, О., & Лојовић, М. (2005). <i>Република Српска: туристички потенцијали</i>. Завод за уџбенике и наставна средства. – Трбић, Г. (2011). <i>Екоклиматска рејонизација Перипанонског обода Републике Српске</i>. Географско друштво Републике Српске. – Живковић-Мандић, М. (2006). <i>Бања Лука – савремена просторна и функционална трансформација</i>

града. [Необјављена докторска дисертација]. Универзитет у Бањој Луци, Природно-математички факултет.

- Попов, Т., & Трбић, Г. (2020). *Практикум из биогеографије*. Завод за уџбенике и наставна средства Источно Ново Сарајево.
- Буцало, В., Брујић, Ј., Травар, Ј., & Милановић, Ђ. (2007). *Флора Националног парка Козара*. Универзитет у Бањој Луци, Шумарски факултет; ERSAF – Регионални завод за управљање шумама и агрикултуром Покрајине Ломбардија.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Настава	Тестови	Семинарски рад	Завршни испит
---------	---------	----------------	---------------

Посебна назнака за предмет:

/

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Татјана Попов, доцент, др Горан Трбић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСКЕ ОСНОВЕ ТУРИЗМА 1			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни	III	2+2	5
Наставник	др Драшко Маринковић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	

Циљеви изучавања предмета:
Усвајање основних знања о становништву као субјекту сложених просторних односа и обиљежја, које има изразит утицај на туризам. Објашњење просторно-временске међурелације броја, размјештаја и структурних обиљежја становништва и туристичке дјелатности. Анализа фактора просторне дистрибуције становништва, динамичних компоненти природне и просторне покретљивости, те виталних структура становништва на глобалном, регионалном и локалном простору. Објашњење географских димензија процеса урбанизације.

Исходи учења (стечена зања):
Студенти требају стећи основе знања о улози становништва у обликовању и мијењању геопросторне стварности и његовог утицаја на туризам. Потребно је савладати технике за прикупљање демографских података, као и њихово кориштење у сврху различитих анализа. Упознавање са специфичним елементима материјалне и духовне културе одређених етничких група, облицима друштвеног живота, нормама и облицима понашања, религијама које су основа формирања различитих култура, основним демографским карактеристикама становништва, развојем насеља кроз историју.

Садржај предмета:
Становништво – појам, значај, истраживање. Међурелација становништва и туристичке дјелатности. Прикупљање и обрада података о становништву. Развитак људског рода. Размјештај становништва на земљи. Густина насељености и урбанизација. Природно кретање становништва. Миграције становништва – појам, типови и фактори. Кружно кретање (циркулација) становништва. Полна и старосна структура становништва. Социо-економска структура становништва. Етничка и религијска (вјерска) структура становништва. Културно-језичка, расна и антрополошка структура становништва. Етно-социјалне вриједности у туризму. Облици друштвеног живота. Народи и културе Свијета. Народи и културе Европе (Словенска етничка група, Германска етничка група, Романска етничка група, Остале етничке заједнице у Европи). Народи и културе Азије (Народи југозападне Азије, Народи средње Азије, Народи сјеверне Азије, Народи јужне Азије, Народи источне Азије, Народи југоисточне Азије), Народи Африке, Америке, Аустралије и Океаније. Развој насеља кроз историју, која представљају просторно-културно историјске цјелине атрактивним за туристичку посјету. Етно-демографске карактеристике становништва Босне и Херцеговине и Републике Српске.

Методe наставе и савладавања градива:
Усвајање основних знања о становништву кроз просторно-временску међузависност коју условљавају промјене у броју, размјештају и виталним структурама становништва и њихов утицај на туристичку дјелатност код нас и у свијету. Стручна знања и способности ће се обезбиједити кроз предавања, вјежбе и консултације. На вјежбама се врши обрада семинарских радова.

Литература:
Ђурђевић, Б., Арсенић, Д., Маринковић, Д. (2016). <i>Географија становништва</i> . Универзитет у Новом Саду. ПМФ, Универзитет у Бањој Луци. ПМФ, Нови Сад. Бесермењи, С. (2004). <i>Друштвено-географски аспекти простора и туризам</i> . Природно-математички факултет, Департаман за географију, туризам и хотелијерство, Нови Сад. Маринковић, Д. и Мајић, А. (2018). <i>Становништво Републике Српске – демографски фактори и показатељи</i> , Универзитет у Бањој Луци, Природно-математички факултет, Бања Лука.

Облици провјере знања и оцјењивања:
Провјера знања се обавља писмено (тест) у току семестра. Завршни испит се полаже усмено. Предат и одбрањен семинарски рад на вјежбама је услов за приступање усменом испиту.

Настава	5	Тест	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
Поседна назнака за предмет:							
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драшко Маринковић, редовни професор							

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ИСТОРИЈА УМЈЕТНОСТИ И КУЛТУРЕ У ТУРИЗМУ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	3	2+0	4
Наставник	Др Сарита Вујковић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености	

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ предмета је да се студентима употпуне знања о томе шта обухвата термин историја умјетности и културе, какав је њен значај за туризам и како се културно-умјетничко наслеђе валоризује, кроз преглед развоја различитих видова умјетничког стваралаштва. Упознавање са предметом и методама историјске науке кроз призму анализе настанка и развоја цивилизација и култура. Обновљање стечених и усвајање нових знања о најважнијим појавама у умјетности и култури од праисторије до данас.</p>

Исходи учења (стечена зања):
<p>Стечено знање ће омогућити студентима суверено и слободно располагање градивом везаним за појам умјетности и његову примјену у контексту туризма, са посебним освртом на област културног туризма; омогућиће им повезивање и поређење појединих појава, стилских цејелина и феномена у датим областима; пружиће им усавршавање у писменом и усменом изражавању и самосталној анализи кроз дискусије, као и израду и излагање семинарског рада. У практичном смислу, студенти ће захваљујући знању које су стекли, бити компетентни да валоризују и презентују културно-историјско наслеђе на терену, као потенцијални дио будућег позива.</p>

Садржај предмета:
<p>Теоријска настава Упознавање са оквирним појмовима и основним периодима умјетничког стваралаштва (цивилизацијска условљеност, друштвени и економски фактори развоја). Упознавање са терминологијом културних и умјетничких феномена. Представљање појединачних умјетничких епоха: праисторијска умјетност, доба великих цивилизација (Египат, Месопотамија, Песија), антика (Крит, Микена, античка Грчка, умјетност Етрураца, антички Рим), средњевјековни период (ранохришћански период, доба сеобе народа, ренесанса Каролинга, романика, готика, Византија), ренесанса, маниризам, барок у европским земљама, рококо, класицизам, бидермајер, романтизам, реализам, импресионизам, поентилизам, неоимпресионизам, сецесија, умјетнички правци 20. вијека, итд.; кратка историја позоришта, музике и књижевности, нови медији (фотографија, филм, радио, телевизија, видео и дигитална умјетност), културно-умјетничке манифестације. Представљање основних категорија културних добара, начин чувања, рестаурације, правила стручне обраде и излагања. Правила комуникације са публиком. Упознавање са културним добрима сваке наведене епохе у националној умјетности.</p> <p>Практична настава. Вјежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад. Упознавање са типологијом културних добара и конкретним видовима умјетничког наслеђа (музеји, позоришта, фестивали, непокретна културна добра, итд.) Сумирање података кроз појединачна излагања и семинарске радове.</p>

Методе наставе и савладавање градива:
<p>Стручна знања и способности ће се обезбиједити кроз предавања, самосталне вјежбе и консултације. Предавања подразумијевају излагања ex chatedra и обавезну дебату. Вјежбе су организоване као анализа студија случаја. Семинарски радови су замишљени као: критички осврти на стручну литературу, представљање самосталних или групних радова којима ће одабрани елементи традиционалне културе бити представљени као туристички производ.</p>

Литература:
<ol style="list-style-type: none"> Janson, H. W., Janson, E. F. (2005). <i>Povijest umjetnosti</i>. Varaždin-Novi Sad: D.o. oko. Stanek-IKA "Prometej" Prette, M. K., De Giorgis, A. (2004.). <i>Povijest umjetnosti</i>. Novi Sad: Panonija McKercher, B., Du Cross, H. (2002). <i>Cultural tourism: the partnership between tourism and cultural</i>

heritage management. Binghamton, New York: The Haworth Hospitality

4. Boli, Dž., Lečner, F. Dž.(2006). *Kultura sveta*, Beograd: Clio
5. Kuk, M. (2007). *Kratka istorija čovječanstva*. Beograd: Book & Marso
6. Norman, D. (2007). *Evropa – jedna istorija*. Novi Sad: VEGA media, Вега медија
7. Trifunović, L. (1988). *Jugoslavija – umetnički spomenici*. Beograd: Jugoslovenska knjiga
8. Томка, Д. (1998). *Култура кроз туризам, време, простор*. Нови Сад: Институт за географију
9. Гавриловић, Д. (2002). *Стазама српске културе од краја 18. до почетка 20. века*. Бања Лука – Београд: Бесједа – Арс либри
10. Вујковић, С. (2009). *У грађанском огледалу*, Бања Лука: Музеј савремене умјетности Републике Српске

Облици провјере знања и оцјењивања:

Завршни испит се полаже усмено. Присуство на настави, активност на насзави и семинарски рад услов су за приступање завршном испиту.

Настава	5	Тестови	Семинарски рад	Завршни испит
---------	---	---------	----------------	---------------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Сарита Вујковић, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ПРИРОДНО НАСЉЕЂЕ У ТУРИЗМУ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	III	2+1	5
Наставник	др Весна Рајчевић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености	

Циљеви изучавања предмета:
Циљ предмета је упознавање студената са основним појмовима и вриједностима природног наслеђа, његовим социо-економским потенцијалом, моделима заштите и промоције природног наслеђа, као и сагледавање могућности кориштења елемената природног наслеђа у туризму.

Исходи учења (стечена знања):
Упознавање са основним појмовима природног наслеђа, начину категоризације, као и његовом значају у социо-економском и локалном развоју. Преглед најзначајнијих категорија природног наслеђа у Републици Српској и окружењу. Упознавање са европским стратегијама и политикама које се односе на природно наслеђе. Развијање свијести о значају и одрживом кориштењу природног наслеђа у туризму. Припрема и презентовање итинерера, осмишљавање туристичке понуде која се односи на природно наслеђе.

Садржај предмета:
Садржај ће бити обрађен кроз четири модула: елементи природног наслеђа; значај природног наслеђа; модели заштите природног наслеђа и природно наслеђе у туризму. <ol style="list-style-type: none"> 1. Упознавање са основним појмовима природног наслеђа 2. Међународне конвенције 3. IUCN категоризација природног наслеђа 4. Заштићена подручја у Републици Српској 5. ЈАН – први елемент природног наслеђа на UNESCO-у 6. Биодиверзитет и геодиверзитет 7. Природно наслеђе као покретач социо-економског и локалног развоја 8. Побољшање стања наслеђа – узроци и разлози пропадања, могућности побољшања 9. Модел заштите наслеђа – законски оквир 10. Модел заштите наслеђа – стратешки документи 11. Модел заштите наслеђа – плански документи 12. Европске стратегије и политике које се односе на природно наслеђе 13. Интерпретација природног наслеђа у туризму 14. Одрживо кориштење природног наслеђа у туризму 15. Промоција могућности кориштења наслеђа

Методе наставе и савладавање градива:
Стручна знања и способности ће се обезбиједити кроз предавања, вјежбе и консултације. Предавања подразумевају излагања ex chatedra и обавезну дебату. Вјежбе су организоване као анализа студија случаја. Семинари су замишљени као: критички осврти на стручну литературу, представљање самосталних и групних радова који обухватају анализу развојних могућности одабраних елемената наслеђа.

Литература:
Обавезна: <ol style="list-style-type: none"> 1. Пантић., Г., Наградић, С. (2019). Заштита природног наслеђа у Републици Српској, Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске, Бања Лука 2. Živak, N., Medar-Tanja I. (2021). THE NATURAL AND CULTURAL HERITAGE OF THE THE REPUBLIC OF SRPSKA – INSTITUTIONAL JURISDICTION, LEGAL FRAMEWORK, PLANNING AND STRATEGIC PERSPECTIVES, The Fifth Serbian Congress of Geographers – Innovative Approach and Perspectives of Applied Geography. Novi Sad: Faculty of Sciences

3. закони и конвенције
4. плански и стратешки документи
5. радови из научних часописа и зборника

Посебна:

- Maksin, M., Pucar, M., Korać, M., Milijić, S. (2009). Menadžment prirodnih i kulturnih resursa u turizmu. Beograd: Fakultet za turistički i hotelijerski menadžment
- Rogers, G. O., & Bardenhagen, E.K. (2013). Natural and Cultural Resource Valuation: A Place-Based, Resource-Driven Approach. https://pdfs.semanticscholar.org/f57e/94ca3fe528d60fc10eb52d22aac66e270304.pdf?_ga=2.218678745.1703353644.1516654751-1737781376.1516654
- Law on National Parks. Official Gazette of The Republic of Srpska, Vol. 75/10. (in Serbian)
- Law on Nature Protection. Official Gazette of The Republic of Srpska, Vol. 50/02, 34/08, 59/08, 20/14. (in Serbian)
- Law on the National Park “Drina”. Official Gazette of The Republic of Srpska, Vol. 63/17. (in Serbian)
- Stupar, V., & Milanović, Đ. (2017), Istorijat zaštite prirode na području Nacionalnog parka Sutjesma [History of Nature Protection in The Sutjeska National Park]. Glasnik Šumarskog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci, No. 26. pp.113–128. (in Serbian with English summary)
- Ирена Медар-Тања, Неда Живак, Игор Зекановић, Тајана Попов, Митја Тања: „The Drina Cross-Border Biosphere Reserve as an Instrument for Territorial Integration and Formation of a Unique System for Protecting Natural and Social Heritage“, 9th WSEAS International Conference on Energy, Environment, Ecosystems and Sustainable Development (EEESD '13), зборник радова, The World Scientific and Engineering Academy and Society (WSEAS), Cyprus, 2013, pp. 21–26.
- Рајко Гњато, Неда Живак, Ирена Медар-Тања: „Правни и развојни аспекти заштићених подручја у Републици Српској“, Научно-стручни скуп са међународним учешћем „Планска и нормативна заштита простора и животне средине“, зборник радова, Асоцијација просторних планера Србије, Географски факултет Универзитета у Београду у сарадњи са Републичком агенцијом за просторно планирање Републике Србије, Заводом за урбанизам Суботица и Министарством животне средине и просторног планирања, Београд, Србија, 2011, стр. 49–56.
- Рајко Гњато, Неда Живак, Ирена Медар-Тања: „Институционални оквир и развојни аспекти заштићених подручја у Републици Српској“, Гласник – Herald, свеска 14, Географско друштво Републике Српске, Бања Лука, Босна и Херцеговина, 2010, стр. 21–34.

Посебна литература се односи на специфичне аспекте и одабране елементе природног наслеђа, и прецизира се и допуњава у договору са предметним наставником.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Завршни испит се полаже писмено, а по потреби и усмено. Присуство на настави, колоквијуми положени током семестра и семинарски рад услов су за приступање завршном испиту.

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Весна Рајчевић, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЕКОНОМИКА ТУРИЗМА И ЕКОНОМИКА ПРЕДУЗЕЋА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	III	2+1	5
Наставник	др Здравко Тодоровић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености

Циљеви изучавања предмета:
Схватање основних категорија економике туризма и економике туристичких предузећа, те међузависности утицаја туризма на привредни, регионални и укупан развој.

Исходи учења (стечена знања):
Након завршетка овога курса студент ће стећи основна знања о чињеницама, принципима, процесима и генералним концептима у економици туризма и економици предузећа. Студент ће бити оспособљен да проналази оптимална рјешења у управљању туристичким предузећима примјењујући основна знања из економске теорије, туризмологије и науке о одлучивању и посједоваће основна знања за даље изучавање теорија економије и управљања предузећем у области туризма.

Садржај предмета:
Теоријска настава Теоријско-методолошки контекст туризма; Туризам као привредна делатност; Утицај туризма; Туристичка тражња; Туристичка понуда; Економске детерминанте туристичких дестинација; Управљање и организација туризма; Туристичко тржиште; Фактори развоја туризма; Одржив развој и одржив туризам; Међународни туризам; Стратешки циљеви политике развоја туризма Србије; Институционални оквир туризма. Појам предузећа; Економика предузећа; Теорија предузећа; Услугна и производна функција; Продуктивност; Утрошци; Трошкови и функције трошкова; Калкулација цијене коштања; Приходи и функција прихода; Економичност и анализа тачке економичности; Профит и максимизација профита; Рентабилност. Практична настава (вежбе) Примена економских законитости на туристичке категорије; разматрање елемента успјешности предузећа и организација у туризму, разматрање примера понуде и тражње у туризму; разматрање различитих примера утицаја туризма на привредни развој. Разматрање подстицаја у развоју туризма.

Методe наставе и савладавање градива:
Предавања, односно преношење систематских сазнања из литературе. Током часова предавања неке од тема ће бити обрађене или илустроване разним симулацијама и програмима за графичко рјешавање и анализирање проблема у којима студенти имају активну улогу. Илустрације и вјежбе. Поред примјера о којима ће се дискутовати, на часовима ће се радити и примјери (рјешавање проблемских задатака) којима ће се илустровати и вјежбати одређене теме (групно и појединачно). Илустрација и вјежбе подразумијевају двосмјерну комуникацију, а студенти су позвани да слободно износе своја мишљења о случају за илустрацију и вјежбу. Дискусија случајева из праксе. Главни облик рада биће обрада случајева из праксе да би студенти научили како да стечена знања употребе у практичне сврхе. Израда и излагање семинарског рада уз обавезну примјену методологије за израду стручних радова.

Литература:
1) Унковић, С. & Б. Зечевић (2011). Економика туризма. Београд, Економски факултет. 2) Тодоровић, З. (2012). Економика предузећа. Бања Лука: Економски факултет Универзитета у Бањој Луци

Облици провјере знања и оцјењивања:
Колоквиј 1 (0-20 бод); Колоквиј 2 (0-20 бод.); Завршни испит (0-50 бод.); Похађање наставе (2 бода); Активности на настави (0-8 бод.)

Настава	2	Тестови	40	Семинарски рад	8	Завршни испит	50
Поседна назнака за предмет:							
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Здравко Тодоровић, редовни професор							

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 3			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезан	III	2+1	4
Наставник	др Невена Вучен Папић, наставник страног језика и вјештина			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положен Енглески језик 2	

Циљеви изучавања предмета:
Овладавање задатим лексичким и граматичким категоријама. Разумијевање и резимирање текстова и рјешавање усмених задатака. Проналажење потребних информација у тексту.

Исходи учења (стечена знања):
Студент ће моћи да чита стручне и популарне текстове из области туризма и хотелијерства, те да екскерпира потребне информације и стручну терминологију.

Садржај предмета:
Types of Clauses. Definition of Marketing. Marketing in Tourism. If Clauses type 1. Market Research. If Clauses type 2. Organizing a Business Event. If Clauses type 3. Management of Complex Events. How to promote a new tourist site? Marketing and Small Business. Social Aspects of Tourism.

Методе наставе и савладавање градива:
Усмено излагање. Усмена и писмена вјежбања. Колоквијуми. Семинарски рад. Рад у групама и индивидуални рад. Рад на текстовима и рјечнику.

Литература:
M. Swan/C. Walter: How English works. Oxford university press. R. Murphy: English grammar in use. Cambridge university press. Скрипта <i>Енглески језик за студенте туризмологије</i> .

Облици провјере знања и оцјењивања:								
Колоквијуми, семинарски рад, тестови.								
<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 20%;">Настава</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">5</td> <td style="width: 20%;">Тестови</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">20</td> <td style="width: 20%;">Семинарски рад</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">15</td> <td style="width: 10%;">Завршни испит</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">60</td> </tr> </table>	Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60	

Посебна назнака за предмет:
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Невена Вучен Папић, наставник страног језика и вјештина

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЊЕМАЧКИ ЈЕЗИК 3			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	III	2 + 1	4
Наставник	др Сања Радановић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положен испит из Њемачког језика 2	

Циљеви изучавања предмета:
Оспособљавање студената за споразумијевање у једноставним, свакодневним ситуацијама и размјену информација о познатим стварима.

Исходи учења (стечена знања):
Студенти су у стању да учествују у једноставној усменој и писменој комуникацији и у размјени информација које се односе на познате теме као што су давање информација о образовању и занимању, културним манифестацијама, медијима, времену и климатским промјенама, путовању и превозним средствима, раду у иностранству и сл.

Садржај предмета:
<ul style="list-style-type: none"> - разговор о значају учења страних језика – временски везници; - медији – глаголи с дативом и акузативом; - у хотелу: резервисање собе, оријентација – индиректна питања, локални приједлози; - путовање и саобраћај – приједлози; - вријеме и климатски услови – глаголи с приједлозима, замјенички прилози; - културне манифестације – упитне замјенице, претерит глагола; - државне институције – упитне и показне замјенице; - друштвене мреже – временске реченице; - образовање и занимање – релативне замјенице и релативне реченице; - рад у иностранству – претерит глагола.

Методе наставе и савладавање градива:
Интерактивна настава, вјежбе, презентације, колоквијуми, испит

Литература:
Habersack, Ch., Pude, A. & Specht, F. (2013) <i>Menschen. Deutsch als Fremdsprache. A2.2.</i> Ismaning: Hueber Verlag.

Облици провјере знања и оцјењивања:
- присуство настави, тестови, усмени и писмени испит.

Настава	5	Тестови	25	Семинарски рад	10	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Сања Радановић, редовни професор
--

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	СТРУЧНА ПРАКСА 1			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни	III	0+4	3
Наставник	Сви наставници који су ангажовани на Студијском програму географије - смјер туризмологија			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	

Циљеви изучавања предмета:
Стручна пракса омогућава студенту стицање практичних искустава у оквиру туристичке привреде. Реализацијом стручне праксе студенти стичу практична искуства, нове вјештине и проширују теоретска знања, упознају се са радом различитих сектора туристичке привреде и стичу увид у функционисање туристичких предузећа и рад менаџмента.

Исходи учења (стечена знања):
Повезивање стечених теоријских знања са професионалним искуствима и стицање додатних вјештина из подручја менаџмента у туризму и других дјелокруга пословања туристичких и осталих организација у којима се стручна пракса обавља.

Садржај предмета:
Стручна пракса се обавља у туристичким предузећима или предузећима која имају развијен сектор туризма у градовима и/или руралним срединама у земљи и иностранству, а који испуњавају техничке и кадровске услове за њену реализацију. Према Наставном плану предвиђена је обавезна стручна пракса у III, V и VII семестру у трајању од 4 часа седмично. Према утврђеном распореду студенти су обавезни обавити стручну праксу један дан у седмици или минимално 60 часова у току III, V и VII семестра, у периоду када се не одржава настава.
Студенти похађају стручну праксу на основу билатералног уговора Природно-математичког факултета и предузећа или институције организатора стручне праксе. Стручном праксом су првенствено обухваћене туристичке услуге у туристичким агенцијама и рецепцијско пословање у хотелима и туристичким домаћинствима. Према Наставном плану и програму, студентима се може организовати и феријална стручна пракса са практичним радом у одговарајућем туристичко-угоститељском објекту. Феријална стручна пракса се обавља у адекватним туристичко-угоститељским објектима у земљи и иностранству са којима високошколска установа има потписан Уговор о сарадњи.

На стручној пракси студенти имају водитеља стручне праксе из предузећа или институције у којој се обавља стручна пракса, о чему водитељ стручне праксе води дневник. У циљу праћења студентске праксе, сваки студент има ментора из реда наставника, који ће прегледати дневник праксе и донијети одлуку о томе да ли је пракса успјешно обављена или не.

Методе наставе и савладавање градива:
Стручна пракса има за циљ да унаприједи способност студента за интензивније повезивање теорије и праксе, односно за успјешну примјену стручних и научних сазнања методама практичног извођења радних операција уз надзор одговорног лица у објекту.

Литература:

Облици провјере знања и оцјењивања:
Провјера знања се обавља писмено (тест) у току семестра. Завршни испит се полаже усмено. Предат и одбраћен семинарски рад на вјежбама је услов за приступање усменом испиту.

				Практичан рад	40	Завршни испит	60
--	--	--	--	----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драшко Маринковић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСКЕ ОСНОВЕ ТУРИЗМА 2			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезан	IV	2+2	5
Наставник	др Млађен Трифуновић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	

Циљеви изучавања предмета:
Разумијевање комплексних друштвено-економских промјена које су довеле до појаве и развоја туристичке привреде. Схватање улоге туризма у савременом економским кретањима, како на глобалном, тако и на регионалном и локалним нивоу. Објашњавање туристичко-економске улоге насеља а посебно глобалних градова. Разумијевање успона дигиталне економије и њеног утицаја на туризам.

Исходи учења (стечена знања):
Студенти ће бити оспособљени да самостално анализирају и објашњавају међузависност друштвеноекономских кретања и туристичке дјелатности. Разумјети ће начине на који савремени трендови у економији обликују туристичку понуду и усмјеравају туристичка путовања.

Садржај предмета:
Трансформација свјетске привреде од примарног ка сектору услуга.. Научно-технолошки прогрес и географске последице. Процес глобализације и кључни проблеми свјетске привреде. Свјетски економски систем, саобраћај и туризам. Појам и критеријуми друштвеног развоја. Удио туризма у економијама појединих држава (специјализација појединих економијских система и фактори ризика). Економска моћ глобалних градова и туристичка дјелатност. Глобална криза радне снаге, економске миграције и туризам. Економски фактори туристичких кретања. Организациони, политички и културни фактори туристичких кретања. Материјална основа туристичког развоја. Туристичка валоризација и рејонизација. Туризам и одрживи развој – Агенда 21 у области туризма. Савремени процеси комодификације туризма. Дигитална економија и туристички развој.

Методѐ наставѐ и савладавање градива:
Дијалогски и монолошки метод. Илустративно-демонстративни метод. Рад на тексту.

Литература:
Besermenji, S. (2001). <i>Društveno-geografske osnove turizma</i> , Univerzitet u Novom Sadu, Institut za geografiju, Novi Sad.
Manić E., (2018). <i>Ekonomska geografija</i> . CID-Ekonomski fakultet u Beogradu, Beograd.
Williams, S. (2009). <i>Tourism Geography: A New Synthesis</i> , 2nd ed., Routledge, London

Облици провјере знања и оцјењивања:
Провјера знања се обавља писмено (тест) у току семестра. Завршни испит се полаже усмено. Одбрањен семинарски рад на вјежбама је услов за приступање усменом испиту.

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Млађен Трифуновић, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКО НАСЉЕЂЕ У ТУРИЗМУ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	IV	2+2	5
Наставник	др Ирена Медар -Тања, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености	

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ предмета је упознавање студената са основним појмовима и вриједностима културно-историјског наслеђа, његовим социо-економским потенцијалом, значајем у јачању културног идентитета, моделима заштите и промоције културног наслеђа, као и сагледавање могућности кориштења елемената културно-историјског наслеђа у туризму.</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>Упознавање са основним појмовима културно-историјског наслеђа, начинима њиховог чувања, рестаурације и ревитализације, као и његовом значају у социо-економском и локалном развоју. Преглед најзначајнијих елемената културног наслеђа у Републици Српској и окружењу, са посебним освртом на културна добра под заштитом УНЕСКО-а. Упознавање са европским стратегијама и политикама које се односе на културно наслеђе. Развијање свијести о значају и одрживом кориштењу културно-историјског наслеђа у туризму. Припрема и презентовање итинерера, осмишљавање туристичке понуде која се односи на културно-историјско наслеђе.</p>

Садржај предмета:
<p>Садржај ће бити обрађен кроз четири модула: елементи културно-историјског наслеђа; значај културно-историјског наслеђа; модели заштите културно-историјског наслеђа и културно-историјско наслеђе у туризму.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Упознавање са основним појмовима културно-историјског наслеђа 2. Елементи културног наслеђа – непокретно наслеђе 3. Елементи културног наслеђа – покретно наслеђе 4. Елементи културног наслеђа – нематеријално наслеђе 5. Културно-историјско наслеђе као покретач социо-економског развоја 6. Културно-историјско наслеђе као покретач локалног развоја 7. Културно-историјско наслеђе у функцији јачања културног идентитета 8. Побољшање стања наслеђа – узроци и разлози пропадања, могућности побољшања 9. Модел заштите наслеђа – законски оквир 10. Модел заштите наслеђа – стратешки документи 11. Модел заштите наслеђа – плански документи 12. Европске стратегије и политике које се односе на културно наслеђе 13. Културна добра под заштитом УНЕСКО-а 14. Интерпретација културног наслеђа у туризму 15. Одрживо кориштење културно-историјског наслеђа у туризму

Методје наставе и савладавање градива:
<p>Стручна знања и способности ће се обезбиједити кроз предавања, вјежбе и консултације. Предавања подразумијевају излагања ex chatedra и обавезну дебату. Вјежбе су организоване као анализа студија случаја. Семинари су замишљени као: критички осврти на стручну литературу, представљање самосталних и групних радова који обухватају анализу развојних могућности одабраних елемената наслеђа.</p>

Литература:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Шево Љ. (2003). <i>Културна баитина Републике Српске</i>. Нови Сад: Православна реч 2. Медар Тања, И., Пандуревић, Ј. и Панић Кашански, Д. (2017). <i>Нематеријално културно наслеђе. Теоријски, методолошки и административни аспекти</i>. Бања Лука: Филолошки факултет 3. Krivošijev, V. (2014). <i>Upravljanje baštinom i održivi turizam</i>. Valjevo – Beograd: Narodni muzej

Valjevo, Artis Centar

4. Škorić, M., Sekereuš, P. (ur.) (2017). *Kulturno nasljeđe: teorija, percepcija i participacija*. Zbornik radova Novi Sad: Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu. <https://digitalna.ff.uns.ac.rs/sadrzaj/2017/978-86-6065-404-7>
5. закони и конвенције
6. плански и стратешки документи
7. радови из научних часописа и зборника

Литература у вези са специфичним темама ће се прецизирати и допуњавати у договору са предметним наставником.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Завршни испит се полаже писмено, а по потреби и усмено. Присуство на настави, колоквијуми положени током семестра и семинарски рад услов су за приступање завршном испиту.

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Ирена Медар-Гања, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ПОСЛОВАЊЕ ТУРИСТИЧКИХ АГЕНЦИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	IV	2+1	4
Наставник	Др Јово Атељевић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	Нема

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ је савладавање основних појмова и инструмената пословања, као и пословних операција у туристичким агенцијама и организаторима путовања. У оквиру овог предмета студенти треба да стекну неопходна знања у домену формирања услужног програма туристичких агенција и организатора путовања. Централно мјесто проучавања у оквиру овог предмета, припада туристичком аранжману, као окосници услужног програма организатора путовања. Предмет проучавања је заокружен анализом специфичности у обављању пословних операција у туристичким агенцијама и организаторима путовања, анализом досадашњих тенденција у пословању ових предузећа на туристичком тржишту, бављење питањима одговорности организатора путовања и заштите потрошача, као и анализом нових конкурентских стратегија и прилагођавања будућим промјенама.</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>Савладање основних теоретских знања из домена пословања туристичких агенција и организатора путовања, као и стицање практичних знања и вјештина које ће омогућити непосредно укључивање у радни процес у туристичким агенцијама.</p>

Садржај предмета:
<p><i>Теоријска настава</i></p> <p>У анализи се полази од развоја, мјеста и улоге туристичких агенција на туристичком тржишту, као и основних карактеристика и садржаја услужног програма туристичких агенција и организатора путовања. Посебна пажња поклања се анализи туристичког аранжмана (појам и врсте, креирање аранжмана, одређивање продајне цјене, пласман аранжмана, односно облици продаје, букинг и промотивне активности, те извођење туристичких аранжмана), а у завршном дјелу анализирају се питања одговорности организатора путовања и заштите потрошача, као и промјене на туристичком тржишту и савремене тенденције у пословању туристичких агенција и организатора путовања.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Практична настава се обавља на факултету и туристичким агенцијама са којима факултет сарађује. Студенти стичу практична знања из различитих услужних дјелатности важних при формирању туристичких аранжмана, затим стичу знања у вези са софтверима и глобалним дистрибуционим системима (попут Амадеуса) које агенције користе у свом пословању, као и практична знања неопходна за обављање пословних операција букинга, продаје, промоције и извођења аранжмана.</p>

Методе наставе и савладавање градива:
<p>Предавања, реферати, семинарски радови, практични примјери – студије случаја, илустративно-демонстративна метода, групни рад, монолошка, дијалогска, метода разговора.</p>

Литература:
<p>Драгићевић, В. 2013. Пословање туристичких агенција (скрипта), ПМФ, Нови Сад.</p> <p>Black, R., Weiler, B. (2005). Quality assurance and Regulatory Mechanisms in the Tour Guiding Industry: A systematic review. Journal of Tourism Studies, 147-156.</p> <p>Bartlett, G. (2014). How to Start and Operate a Profitable Tour Business: Make Money While Traveling and Guiding Tours. US: Group Tour Solutions.</p> <p>Travel Agency and Tour Operations Business Student Handbook, Class XII, First Edition : April 2016, CBSE</p> <p>Buhalis, D. & Laws, E. (2001). Tourism Distribution Channels; Practices, Issues and Transformations, Continuum, London</p> <p>Cook, A.R., Jahe, L.J., Marqua, J.J. (2002). Tourism: The Business of Travel, second edition, Prentice Hall, New Jersey.</p>

Geva, A., Goldman, A. (1991). Satisfaction measurement in guided tours. *Annals of Tourism Research*, 18, 177-185.

Laws, E. (1997). *Managing Packaged Tourism*, International Thomson Business Press, London.

Pastorelli, J. (2003). *Enriching the Experience: An Interpretive Approach to Tour Guiding*. Hospitality Press, French Forest.

Ateljevic, J., Page, S. (2008), *Tourism and Entrepreneurship: International Perspectives (Advances in Tourism Research)*, Routledge.

Pergar, J. (2001). *Potovalne agencije, skripta*, Portorož.

Штетић, С. (2000): *Пословање туристичких агенција*, Београд: Савезни центар за унапређење хотелијерства, Београд.

Чавлек, Н. (1998). *Туроператори и свјетски туризам, Golden marketing*, Загреб.

Черовић, С. (2009), *Стратегијски менаџмент у туризму*, Универзитет Сингидунум, ФХТМ, Београд.

Zhou, Z. (2004): *E-commerce and information technology in hospitality and tourism*. Delmar Learning, Clifton Park.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Тероески есеј (30 бодова); Специјална тема (анализа случаја) по избору студента, писмена и усмена дискусија/презентација (10 бодова), Писмени/усмени испит, обавезан (60 бодова)

Настава		Тестови		Семинарски рад		Завршни испит	
----------------	--	----------------	--	-----------------------	--	----------------------	--

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Јово Атељевић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	МЕНАѢМЕНТ У ТУРИЗМУ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	IV	2+1	4
Наставник	Др Драгана Дошеновић, доцент			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	

Циљеви изучавања предмета:
Основни циљ предмета је да студентима пружи основна знања из менаѢмента, са посебним фокусом на специфичности менаѢмента у туризму, односно да кроз теоријску и практичну наставу оспособи студенте да рјешавају проблеме у вези са менаѢментом у туризму.

Исходи учења (стечена знања):
Након одслушаног и положеног предмета студент ће бити оспособљен да:

- правилно тумачи основне појмове менаѢмента,
- објасни значај и улогу менаѢмента,
- објасни историјски развој менаѢмента,
- идентификује и анализира функције менаѢмента,
- употребљава концепте за анализу менаѢмента и менаѢрских послова на различитим организационим нивоима и у различитим организацијама,
- користи стечена теоријска и практична знања и вјештине за разумијевање и рјешавање менаѢрских послова у туризму.

Садржај предмета:
Дефинисање, значај и улога менаѢмента. Принципи менаѢмента. Историјски развој менаѢмента. МенаѢмент малих, средњих и великих предузећа. МенаѢмент и културна средина. Основне функције менаѢмента (планирање, организовање, запошљавање, утицање и контролисање). Институционални аспекти менаѢмента. Нови концепти и приступи менаѢменту. Околина организације. Етика и друштвена одговорност. Анализа приступа менаѢменту са посебним освртом на специфичности у туризму.

Методe наставе и савладавање градива:
Предавања, вјежбе, студије случаја, семинарска настава (групни и индивидуални рад).

Литература:
Лукић, З. & Бабић, М. (2009). *МенаѢмент: теорије, функције, институционални аспекти и корпоративно управљање*. Бања Лука: Економски факултет Универзитета у Бањој Луци.
Page, S.J. (2019). *Tourism management*. New York: Routledge.

Облици провјере знања и оцјењивања:
Провјера знања ће се вршити током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, кроз усмено испитивање у вријеме испитних рокова.
Структура бодова: колоквиј 1 (0-15 бодова), колоквиј 2 (0-15 бодова), завршни испит (0-60 бодова), похађање наставе (2 бода), активности на настави (0-8 бодова).

Настава	2 бода	Тестови	30 бодова	Семинарски рад	8 бодова	Завршни испит	60 бодова
----------------	---------------	----------------	------------------	-----------------------	-----------------	----------------------	------------------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драгана Дошеновић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК 4			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезан	IV	2+1	5
Наставник	др Невена Вучен Папић, наставник страног језика и вјештина			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положен Енглески језик 3	

Циљеви изучавања предмета:
Овладавање задатим лексичким и граматичким категоријама. Разумијевање и резимирање текстова и рјешавање усмених задатака. Проналажење потребних информација у тексту.

Исходи учења (стечена знања):
Студент ће моћи да чита стручне и популарне текстове из области туризма и хотелијерства, те да екскерпира потребне информације и стручну терминологију.

Садржај предмета:
Concord of Tenses Revision. Demographical Aspects of Tourism. Political and Economic Aspects of Tourism. Collocations Part 1. Environmental Aspects of Tourism. Idioms Part 1. Tourism and IT Sector. How to make a successful tour guide? Cities of Europe. Culture and Tourism. Collocations Part 2. Cities of Asia. Idioms Part 2. Ancient Civilization.

Методе наставе и савладавање градива:
Усмено излагање. Усмена и писмена вјежбања. Колоквијуми. Семинарски рад. Рад у групама и индивидуални рад. Рад на текстовима и рјечнику.

Литература:
M. Swan/C. Walter: How English works. Oxford university press. R. Murphy: English grammar in use. Cambridge university press. Скрипта <i>Енглески језик за студенте туризмологије</i> .

Облици провјере знања и оцјењивања:
Колоквијуми, семинарски рад, тестови.

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Невена Вучен Папић, наставник страног језика и вјештина

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЊЕМАЧКИ ЈЕЗИК 4			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезан	IV	2 + 1	5
Наставник	др Сања Радановић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положен испит из Њемачког језика 3	

Циљеви изучавања предмета:
Оспособљавање студената да се на једноставан начин писмено и усмено изјашњавају о познатим темама и личним интересовањима и да разумију најважније информације о тим темама.

Исходи учења (стечена знања):
Студенти су у стању да разумију најважније информације које се односе на запослење, школу, слободно вријеме и сл. Могу се писмено и усмено изјашњавати о познатим темама, извјештавати о искуствима и догађајима, описивати снове, наде и циљеве, објашњавати планове и ставове и сл.

Садржај предмета:
<ul style="list-style-type: none"> - разговор о занимању и послу – претерит глагола; - становање – релативне реченице; - разговор о будућности; медији и техника – футур I; - позивнице у различитим приликама – кондиционалне реченице; - давање савјета – инфинитив са <i>зи</i>; - проналажење посла – временске реченице; - здравље, спорт и исхрана – деклинација придјева са компаративом и суперлативом; - незгоде у свакодневном животу – конјунктив II; - срећни тренуци у свакодневном животу – плусквамперфект; - свечаности у предузећу – генитив, деклинација придјева.

Методe наставе и савладавање градива:
Интерактивна настава, вјежбе, презентације, колоквијуми, испит

Литература:
Braun-Podeschwa, J., Habersack, Ch. & Pude, A. (2015) <i>Menschen. Deutsch als Fremdsprache</i> . B1. Ismaning: Hueber Verlag.

Облици провјере знања и оцјењивања:
- присуство настави, тестови, усмени и писмени испит.

Настава	5	Тестови	25	Семинарски рад	10	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Сања Радановић, редовни професор
--

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ТЕРЕНСКА НАСТАВА 2			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезан	IV		2
Наставник	Сви наставници и сарадници који су ангажовани на Студијском програму географије - смјер туризмологија			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености	

Циљеви изучавања предмета:
<p>Да се студенти непосредно упознају са природногеографским и друштвеногеографским атрактивностима на одговарајућим теренским профилима у оквиру Бањалучке и Добојске регије. Посебан циљ је да се, након усвојених теоријских знања, студенти упознају са актуелним стањем на терену, како би се утврдила међузависност атрактивних, материјалних и организационих фактора, као и врсте туристичких кретања.</p> <p>Један од битних циљева теренске наставе ће бити и анализа појава, процеса и проблема везаних за заштиту и одрживо коришћење туристичких мотива.</p>

Исходи учења (стечена знања):
Студенти ће стећи знања о основним природним и друштвеним туристичким атрактивностима на проучаваним теренским профилима и бити оспособљени за њихову идентификацију и туристичку валоризацију након завршетка студија.

Садржај предмета:
<p>Итинерер теренске наставе пружа могућност студентима да се под вођством професора и асистената, односно њиховог излагања на терену упознају са природногеографским и друштвеногеографским атрактивностима на одговарајућим теренским профилима.</p> <p>Познавајући физичкогеографске одлике проучаваних теренских профила (геолошке, климатске, геоморфолошке, хидрографске, педолошке и биогеографске карактеристике), студенти ће стећи увид у специфичност терена за развој различитих видова туризма (планинског, бањског, излетничког, рекреативног, конгресног и сл).</p> <p>Теренски профил: Бања Лука – Челинац – Котор Варош (долина Врбање, стамбена зона, индустријска зона, спортско-рекреативна зона градског насеља) – Масловаре (неогени басен) – Манастир Липље (културно-историјски споменик) – планина Борја, мотел „Хајдучке воде“ (могућност развоја планинског и излетничког туризма) – Теслић – Бања Врућица (бањски туризам) – Чечава – Растуша (пећина Растуша).</p>

Методе наставе и савладавање градива:
Теренска осматрања, метода излагања, дискусије, анализе, презентације, теренског рада, индивидуалног и групног облика рада, интерактивног и проблемског приступа.

Литература:
<ol style="list-style-type: none"> Гњато, Р., Трбић, Г., Маринковић, Д., Лојовић, М. (2005). Република Српска-туристички потенцијали, Завод за издање уџбеника, Источно Сарајево Јовичић Ж. Основи туризмологије (2000). Природно-математички факултет Универзитета у Бањој Луци. Бања Лука Бесермењи, С. (2004). Друштвено-географски аспекти простора и туризам. Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Нови Сад Рајчевић, В., Црногорац Б.Ч. (2011). Ријека Врбања – физиогена својства слива и ријечног система, монографија „АРТПРИНТ“, стр. 1 – 277, Бањалука, 2011., ISBN 978-99955-84-11-5. V. Rajčević, T. Mislicki Tomić. (2021). GEOSPATIAL POTENTIALS OF THE VRBANJA CATCHMENT AREA IN THE FUNCTION OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT, Acta geographica Bosniae et Herzegovinae, Vol. 8, No.16, Друга међународна конференција са међународним уčešћем “Georesursi i održivi razvoj”, Tuzla, Association of Geographers in Bosnia and Herzegovina, Sarajevo, pp. 67-80, Online

ISSN: 2303-5951

б. Промотивни материјали туристичке понуде

Облици провјере знања и оцјењивања:

Активности у току извођења теренске наставе

Настава

Тестови

Семинарски рад

Завршни испит

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Весна Рајчевић, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ТУРИСТИЧКЕ РЕГИЈЕ СВИЈЕТА 1			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	V	2+2	5
Наставник	др Игор Зекановић, редовни професор др Тања Мишлицки Томић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова за пријављивање и слушање предмета	-

Циљеви изучавања предмета:
<p>Основни циљ предмета јесте упознавање студената са појмом и суштином туристичке регије и туристичком регионализацијом, усвајање научних знања о дистрибуцији међународног туризма по регијама, континентима и најразвијенијим државама свијета, као и стицање научних знања о туристичким регијама свијета кроз анализу компонената и детерминанти развоја туризма појединих региона. Затим, проучавање туристичких ресурса и потенцијала мањих и већих туристичких регионалних цјелина европског и афричког континента, прије свега регија са доминантно туристичким садржајима и специфичностима који су базирани на природним и антропогеним мотивима. Такође, студенти ће усвајати знања о природним и антропогеним вриједностима туристичких регија Европе и Африке, као и стицати знања о распореду и значају појединих туристичких регија у овим дијеловима свијета, уочавати законитости развоја туризма и туристичко-географског положаја Европе и Африке, те артикулисати савремене трендове у регионалним и глобалним туристичким процесима.</p>

Исходи учења (стечена зања):
<p>Овладавање материјом савременог свјетског развоја туризма по туристичким регијама; разликовање хомогене и хетерогене туристичко-географске регије; уочавање трајног значаја туристичко-географског положаја као и комплекса природних и антропогених погодности за развој туризма; интерпретирање неких од најразвијенијих туристичко-географских регија Европе и Африке и градова као туристичких дестинација; препознавање савремених трендова у развоју туризма у репрезентативним туристичко-географским регијама; анализирање туристичке вриједности европског и афричког континента и идентификовање неких од актуелних проблема националних туристичких привреда.</p> <p>Такође, на основу презентованог и усвојеног садржаја изучаване тематике, студенти треба да развију способности критичког размишљања, овладавања академским нивоом идентификације и анализе проблематике туристичке регије и регионализације; да усвоје знања о туристичкој регионализацији европског и афричког континента, њихових појединих дијелова, као и регија по појединим државама.</p>

Садржај предмета:
<ul style="list-style-type: none"> - Увод у туристичке регије свијета, регионална дистрибуција међународног туризма; - Основне карактеристике туристичких регија Европе и европских туристичких центара; - Туризам држава западне Европе; - Туризам држава средње Европе; - Туризам алпских држава; - Туризам држава источне Европе; - Туризам Русије; - Туризам држава сјеверне Европе; - Туризам држава јужне Европе; - Туризам држава Западног Балкана; - Основне карактеристике туристичких регија Африке; - Туризам сјеверне Африке и афричког Средоземља; - Туризам Египта; - Туризам источне и централне Африке; - Туризам јужне Африке, Мадагаскара и Сејшелских острва.

Методе наставе и савладавање градива:
Знања и способности ће се обезбједити кроз следеће облике рада: предавања (П), вјежбе (В),

семинарски рад (С). Прије изласка на испит, студенти су дужни да положе колоквијуме (К) из одређене проблематике, те да напишу и усмено одбране семинарски рад. Вјежбе су програмиране тако да у методолошко-техничком смислу прате предавања, те изискују активно учешће студената, везаних за дискусију и анализу савремених туристичко-географских процеса у проучаваним регијама. Консултације ће се обављати у предвиђеним терминима према распореду консултација.

Литература:

1. Тодић, Д., Бабић, В. (2008). *Туристичка географија свијета*. Бања Лука: Природно-математички факултет;
2. Јовичић, Д., Ивановић, В. (2008). *Туристичке регије свијета*. Нови Београд: Тон ПЛУС;
3. Шећибовић, Р. и др. (2005). *Увод у географију туризма са основама просторног планирања*, Београд: Центар за издавачку делатност Економског факултета у Београду;
4. Станковић, М. С. (2000). *Туристичка географија*. Београд: Географски факултет;
5. Бесермењи, С. (2008). *Увод у туризам*. Нови Сад: Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство;
6. Научно-стручни часописи.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Похађање наставе: 5 бодова; Колоквијуми: 20 бодова (Колоквијум 1 и Колоквијум 2); Семинарски рад (презентација): 15 бодова; Завршни испит: 60 бодова.

Настава	5	Колоквијуми	20 (К1+К2)	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
---------	---	-------------	---------------	-------------------	----	---------------	----

Посебна назнака за предмет:

-

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Игор Зекановић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЕТНОЛОШКЕ ОСНОВЕ ТУРИЗМА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезан	V	2+2	5
Наставник	др Ирена Медар Тањга, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености	

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ предмета је стицање научних знања о етнологији и њеном значају за туризам, кроз упознавање са основним појмовима и вриједностима традиционалне културе, њеним друштвеним и економским потенцијалом и начинима претварања елемената традиционалне културе у туристички производ. Развој правилног односа према етнолошким вриједностима српске и других етничких заједница у Републици Српској. Формална и структурално-функционална анализа етнографских вриједности Републике Српске и њени начини употребе у туризму вршиће се презентацијама фундаменталних туристичких обиљежја (народно градитељство, производи старих заната, традиционална кухиња, обичајна пракса, фолклор, народна умјетност...).</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>Оспособљавање студената да разумију и објасне значај и улогу етнологије у ширем друштвеном контексту и специфично у односу на туризам, да разликују и објасне концепте попут: традиција, наслеђе, аутентичност, култура као процес и сл. Код студената треба развити креативно и критичко размишљање о могућностима примјене традицијске културе у туризму, као и разумјевање утицаја туризма на „кварење“ и „измишљање“ традиције.</p>

Садржај предмета:
<p>Садржај ће бити обрађен кроз два модула: увод у етнологију и етно-наслеђе у туризму.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Увод у етнологију; Предмет и задаци етнологије; Технике етнолошких испитивања; Етнологија и друге науке 2. Теорије и методологије етнолошких истраживања 3. Развој националне етнологије 4. Могућности примјене етнолошких знања 5. Дефиниције и одлике етно-туризма 6. Туризам и основни етнолошки и антрополошки појмови 7. Повезаност етно-туризма са другим врстама туризма 8. Проучавање акултурационих процеса у односу туриста – домаћини и проблеми „кварења“ и „измишљања“ традиције 9. Туризмологија и етнички идентитет: мултикултурализам и етнички плурализам 10. Употреба елемената материјалне културе у туристичке сврхе 11. Употреба елемената духовне културе у туристичке сврхе 12. Фолклорно наслеђе и туризам 13. Етно-наслеђе појединих народа у функцији развоја туризма 14. Етно-наслеђе у туристичкој понуди Републике Српске 15. Понуда и потражња етнографских вриједности на туристичком тржишту

Методе наставе и савладавање градива:
<p>Стручна знања и способности ће се обезбиједити кроз предавања, вјежбе и консултације. Предавања подразумијевају излагања ex chatedra и обавезну дебату. Вјежбе су организоване као анализа студија случаја. Семинари су замишљени као: критички осврти на стручну литературу, представљање самосталних и групних радова којима ће одабрани елементи традиционалне културе бити представљени као туристички производ.</p>

Литература:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Павловић С. (2011). <i>Етнолошке основе туризма</i>. Београд: Универзитет у Београду, Географски факултет

2. Herman B. (2002). *Etnologija*. Beograd: Biblioteka XX vek
3. Ковачевић И. (2015). *Историја српске антропологије*. Београд: Одјелјење за етнологију и антропологију Филозофског факултета Универзитета у Београду
4. радови из научних часописа и зборника

Литература у вези са специфичним темама ће се прецизирати и допуњавати у договору са предметним наставником.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Завршни испит се полаже писмено, а по потреби и усмено. Присуство на настави, колоквијуми положени током семестра и семинарски рад услов су за приступање завршном испиту.

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Ирена Медар Тања, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	МАРКЕТИНГ У ТУРИЗМУ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	V	2+1	4
Наставник	др Перица Мацура, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ изучавања предмета је да студенти савладају основне принципе маркетинга као научне дисциплине, концепције, системе, те функције маркетинга. Исто тако, циљ је и да науче технике маркетиншког истраживања и схвате значај наступа предузећа на туристичком тржишту. Студенти се упознају и са обиљежјима и специфичностима употребе инструмената маркетиншког микса на туристичком тржишту (маркетиншки програм у туризму).</p>

Исходи учења (стечена зања):
<p>Након успјешног завршетка овог предмета студент ће бити у могућности да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – опише појам маркетинга, те направи разлику између маркетиншког концепта, система и функција, – са маркетиншког аспекта опише појмове туристичког тржишта и потрошача (купца - туристе, тражње), – објасни факторе маркетиншког окружења у туризму, – наведе и објасни поступке истраживања туристичког тржишта, – разврста критеријуме и претпоставке за сегментацију туристичког тржишта, – објасни основне елементе управљања маркетиншким програмом на туристичком тржишту, – објасни елементе (инструменте) маркетиншког микса у туризму, – дефинише примјену концепта маркетиншког микса у домену услуга у туризму.

Садржај предмета:
<p>Појам и основне карактеристике маркетинга, концепт, систем и функције маркетинга, туристичко тржиште и потрошач – туриста (купац) у маркетингу, маркетиншко окружење, аспекти истраживања туристичког тржишта, сегментација туристичког тржишта, инструменти (елементи) маркетиншког микса (производ, цијена, истрибуција, промоција), дефинисање маркетиншког програма у туризму (избор стратегије), управљање маркетиншким програмом (организација, кадрови, финансирање), специфичности примјене маркетиншког концепта у домену услуга у туризму.</p>

Методе наставе и савладавање градива:
Предавања, вјежбе, семинарска настава која обухвата израду и презентацију радова, групне презентације и дискусије на задату тему.

Литература:
Бакић, О. (2015), <i>Маркетинг у туризму</i> , Београд, Економски факултет Универзитета у Београду; Мацура, П. (2009). <i>Маркетинг – основе</i> . Бања Лука: Економски факултет Универзитета у Бањој Луци; Kotler, Ph. (2016). <i>Управљање маркетингом</i> . Загреб: Мате, (Београд, Дата статус);

Облици провјере знања и оцјењивања:
Континуирана провјера знања: тестирање, презентације семинарских радова и усмени испит

Настава	2 бодa	Тестови	0-30 (2x50) бодова	Семинарски рад	0-8 бодова	Завршни испит	0-60 бодова
----------------	-----------	----------------	-----------------------	-----------------------	---------------	----------------------	----------------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Перица Мацура, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО - МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ФИНАСИЈСКИ МЕНАџМЕНТ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	V	2+2	5
Наставник	Др Жељана Јовичић, доцент			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	

Циљеви изучавања предмета:
<p>Основни циљ предмета је да се студентима објасне и на изабране начине илуструју значајнији проблеми у области управљања финансијама и препоруче начини њиховог отклањања (ублажавања). Успјешност рјешавања дилема у пословним финансијама зависи од квалитета финансијских и инвестиционих одлука и њихове међусобне интеракције, али и вјештине и знања финансијског менаџера да те одлуке ефикасно, економично и ефективно реализује. Наглашавају се специфичности финансијског управљања у организацијама које се баве туризмом, са циљем усмјеравања пажње на примјену општих и посебних анализа, техника и метода које се користе у пословним и корпоративним финансијама.</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>Студент ће бити оспособљен да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни практичну улогу финансијског управљања у предузећима/организацијама које се баве туризмом; - користи податке из финансијских извјештаја, израчуна одабране показатеље, анализира и процијени финансијски статус предузећа/организације; - објасни временску димензију новца; - упореди процесе доношења краткорочних и дугорочних финансијских одлука и објасни њихове финансијске посљедице (ефекте); - објасни значај и улогу финансијских тржишта; - процијени међузависност ризика и приноса у процесу буџетирања капитала; - анализира и планира одговарајуће изворе финансирања инвестиционих пројеката; - израчуна просјечну цијену капитала; - пројектује нето новчане токове и примијени методе оцјене исплативости инвестиционих пројеката.

Садржај предмета:
<p>Финансијска функција. Циљеви и задаци финансијског менаџмента. Појам и улога финансијског тржишта, инструменти и учесници на финансијским тржиштима. Утицај институционалног и привредног окружења на финансијски положај предузећа/организације. Правила финансирања. Концепт временске вриједности новца. Краткорочни и дугорочни извори финансирања. Краткорочно и дугорочно улагање средстава. Финансијско планирање и контрола. Буџетирање новца. Финансијска анализа. Финансијско управљање. Инвестициони пројекти у области туризма. Буџетирање капитала, ризик и неизвјесност. Израда плана новчаних токова инвестиционог пројекта. Процјена исплативости инвестиционих пројеката у области туризма.</p>

Методe наставе и савладавања градива:
Предавања, презентације, интерактивне сесије, радионице, пројектни задаци.

Литература:
<p>Микеревић, Д. (2018). Финансијски менаџмент. Бања Лука: Економски факултет Универзитета у Бањој Луци и Финрар, Бања Лука.</p> <p>James C. Van Horne, J. C. & Wachowicz J. M. Jr. (2007) "Fundamentals of Financial Management", Financial Times/ Prentice Hall.</p>

Облици провјере знања и оцјењивања:
<p>Провјера знања ће да се врши током семестра, у виду предиспитних обавеза, као и на крају семестра, кроз усмено испитивање у вријеме испитних рокова.</p> <p>Предиспитне обавезе се састоје из: два колоквијума, једног семинарског рада и уредног и активног похађања предавања. Завршни испит се обавља усмено и на њему се провјерава знање из цијелог</p>

градива. Коначна оцјена из предмета се изводи сабирањем успјеха постигнутог у оквиру свих елемената провјере знања, односно сабирањем бодова из предиспитних обавеза и бодова из завршног испита.

Настава	2	Тестови	30	Семинарски рад	8	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Жељана Јовичић, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	СПЕЦИФИЧНИ ОБЛИЦИ ТУРИЗМА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни	V	2+1	4
Наставник	др Мира Мандић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
нема	

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ наставе овог предмета је упознати студенте са специфичним (посебним) облицима туризма и издвајању њихових карактеристика (учесници, захтјеви, понуда, потражња, локалитети, организација). Студенти требају усвојити релевантна знања о савременим трендовима посебних облика туризма и њиховом утицају на различите елементе развоја друштва, квалитет живота и потреба становништва, као и ефеката посебних облика туризма на просторни развој и промоцију појединих мјеста и држава у цјелини.</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>Развој способности уочавања елемената и фактора развоја специфичних потреба туриста, процјену структуре интересних група и потенцијала простора за развој специфичних облика туризма, креирања специфичних туристичких услуга (туристичких производа) те вршити њихову промоцију. Студенти ће бити оспособљени за геопросторне анализе утврђивања могућности и модалитете уређења простора и организације специфичних облика туризма, подносно формирање туристичких мјеста и подручја. Примјена стечених знања кроз теренско-истраживачки рад, примјену истраживачких метода и начина презентовања резултата (текстуалне, аналитичке, математичко-статистичке, илустративне, картографске).</p>

Садржај предмета:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Нови правци у развоју туризма; Подјела туризма по карактеру, правцима и динамици туристичких кретања; Масовни и специфични (посебни) облици туризма 2. Природногеографске и антропогеографске карактеристике простора као фактор развоја специфичних облика туризма – издвајање потенцијала; Осврт на БиХ/ РС 3. Друштвене прилике (историјске, политичке, социоекономске, здравствене, стил времена и друге) као фактори формирања потреба становништва, посебних и нових облика туристичких кретања - развој и промоција; Компаративна анализа међуусловљености друштвених фактора и развоја туризма. Осврт на БиХ/РС 4. Издвајање туристичких локалитета и зона специфичних облика туризма; Регионализација и фактори формирања туристичке понуде и потражње; Осврт на БиХ/РС 5. Планински туризам: развој, подручја и мјеста, карактеристике понуде и структуре туриста 6. Приморски: развој, подручја и мјеста, карактеристике понуде и структуре туриста 7. Урбани (градски) туризам - фактори развоја, облици туристичке понуде, дестинације 8. Рурални туризам; еко, етно, гастро, сеоски туризам... Национални паркови и заштићена подручја; Туризам и одрживост рурални подручја 9. Бањски и здравствено-рекреативни туризам; Уређење простора, циљне групе, кадрови у туризму 10. Историјски, културни, археолошки, манифестациони, конгресни, шопинг туризам – фактори, учесници, дестинације; Заштита културно-историјског наслеђа 11. Вјерски туризам – културно-историјске претпоставке, локалитети, карактеристике туризма и организације туристичких рута 12. Спортско-рекреативни, авантуристички-екстремни, истраживачки и ловни туризам- карактеристике простора и потражње, претпоставке, структура туриста 13. Екскурзиони и излетнички туризам - значај, развијеност, корисници, организација, дестинације 14. Савремене тенденције у развоју специјалних облика туризма; Планирање и уређење простора и услуга за посебне облике туризма; Организовање интересних група у туристичкој понуди и промоција 15. Унутрарегионална и интеррегионална кретања туриста у посебним облицима туристичких кретања;

Умрежавање посебних облика туризма и туриста, Посебни захтјеви туриста; Промоција понуде и локалитета

Методe наставе и савладавање градива:

Наставна се одвија класичним и савременим дидактичким методама и приступима: излагања, презентација, аналитичке, илустративно-графичке, статистичке и картографске методе, дискусија кроз интерактивни приступ и проблемски постављену наставу.

Литература:

1. Штетић С. (2007). *Посебни облици туризма*, Београд.
2. Унковић С., Бакић О., Чачић К. (2000). *Савремени трендови у туризму*. Економски факултет. Београд.
3. Томић Е. (2008). *Савремени облици туризма*. Фабус. Сремска Каменица.
4. Јовановић В. (2013). *Тематски туризам*. Универзитет Сингидунум. Београд.
5. Муса С., Исламовић А. (2006). Врсте туризма као детерминанте регионалне диференцијације БиХ. Зборник радова *Туризам као фактор регионалног развоја*. Универзитет у Тузли. Тузла.
6. Научни и стручни радови из начних часописа и зборника радова научних и тематских конференција и скупова.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Активност на настави, тестови објективног типа, самостално истраживање и презентација резултата у форми семинарског рада, усмени испит.

Настава	5	Тестови	10+10	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	--------------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Мира Мандић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК У ТУРИЗМУ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	изборни	V	2+1	4
Наставник	др Невена Вучен Папић, наставник страног језика и вјештина			

Условљеност другим предметима:		Облик условљености					
Положен Енглески језик 4							
Циљеви изучавања предмета:							
Овладавање задатим лексичким и граматичким категоријама. Разумијевање и резимирање текстова и рјешавање усмених задатака. Проналажење потребних информација у тексту.							
Исходи учења (стечена знања):							
Студент ће моћи да чита стручне и популарне текстове из области туризма и хотелијерства, те да екскерпира потребне информације и стручну терминологију.							
Садржај предмета:							
Conversation Practice (Oral Presentations. Business Conversation. Promotion of Services.) Educational Tourism. Health and Spa Tourism. Medical Geography and its Effect on Tourism. Ancient Monument Preservation Act. Advertisement in Tourism. Communication skills and Tourism.							
Методе наставе и савладавање градива:							
Усмено излагање. Усмена и писмена вјежбања. Колоквијуми. Семинарски рад. Рад у групама и индивидуални рад. Рад на текстовима и рјечнику.							
Литература:							
M. Swan/C. Walter: How English works. Oxford university press. R. Murphy: English grammar in use. Cambridge university press. Скрипта <i>Енглески језик за студенте туризмологије</i> .							
Облици провјере знања и оцјењивања:							
Колоквијуми, семинарски рад, тестови.							
Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
Посебна назнака за предмет:							
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Невена Вучен Папић, наставник страног језика и вјештина							

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЊЕМАЧКИ ЈЕЗИК У ТУРИЗМУ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	изборни	V	2 + 1	4
Наставник	др Сања Радановић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положен испит из Њемачког језика 4	

Циљеви изучавања предмета:
Код студената се развијају комуникацијске вјештине које ће им бити потребне у будућем радном окружењу.

Исходи учења (стечена знања):
Студенти су у стању да се самостално писмено и усмено изражавају и користе стручну терминологију из обрађених тема, да са клијентима воде пословну комуникацију у оквиру обрађених тема, те да разумеју једноставнија питања која су постављена на стандардном њемачком језику. Студенти су свјесни културолошких разлика међу људима и знају неке специфичности у понашању и пословним обичајима клијената који долазе са њемачког говорног подручја.

Садржај предмета:
Теме: путовање, резервација и смјештај; сналажење у непознатом граду; земље, градови и знаменитости; туристичке агенције; саобраћај у туризму; маркетинг и промоција; специјализовани туризам; туризам некад и сад; реаговање на рекламације и жеље; одјава из хотела; плаћање услуга; давање информација клијентима; пословна путовања; свјетске дестинације. Граматика: презент, перфект и претерит у активу и пасиву; деκлинација придјева; приједлози; прилози; упитне реченице; сложене реченице; императив (учтив облик); конјунктив II (учтиво обраћање); творба ријечи.

Методe наставе и савладавање градива:
Интерактивна настава, вјежбе, презентације, колоквијуми, испит

Литература:
Albrecht, U. Kostka von Liebinsfeld, G. (2015) <i>Deutsch in der Gastronomie und Hotellerie</i> . Ismaning: Hueber. Cohen, U. (2001) <i>Herzlich Willkommen Neu. Deutsch im Restaurant und Tourismus</i> . München: Langenscheidt. Lévy-Hillerich, D. (2005) <i>Kommunikation im Tourismus</i> . Berlin: Cornelsen. Schüman, A., Schuring, C. (2015) <i>Menschen im Beruf – Tourismus</i> . Ismaning: Hueber.

Облици провјере знања и оцјењивања:
- присуство настави, тестови, усмени и писмени испит.

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Сања Радановић, редовни професор
--

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	СТРУЧНА ПРАКСА 2			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни	V	0+4	3
Наставник	Сви наставници који су ангажовани на Студијском програму географије - смјер туризмологија			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Стручна пракса 2	

Циљеви изучавања предмета:
Стручна пракса омогућава студенту стицање практичних искустава у оквиру туристичке привреде. Реализацијом стручне праксе студенти стичу практична искуства, нове вјештине и проширују теоретска знања, упознају се са радом различитих сектора туристичке привреде и стичу увид у функционисање туристичких предузећа и рад менаџмента.

Исходи учења (стечена знања):
Повезивање стечених теоријских знања са професионалним искуствима и стицање додатних вјештина из подручја менаџмента у туризму и других дјелокруга пословања туристичких и осталих организација у којима се стручна пракса обавља.

Садржај предмета:
Стручна пракса се обавља у хотелима, угоститељским и осталим објектима повезаним са туризмом у земљи и иностранству, а који испуњавају техничке и кадровске услове за њену реализацију. Према Наставном плану предвиђена је обавезна стручна пракса у III, V и VII семестру у трајању од 4 часа седмично. Према утврђеном распореду студенти су обавезни обавити стручну праксу један дан у седмици или минимално 60 часова у току III, V и VII семестра, у периоду када се не одржава настава. Студенти похађају стручну праксу на основу билатералног уговора Природно-математичког факултета и предузећа или институције организатора стручне праксе. Стручном праксом су првенствено обухваћене туристичке услуге у туристичким агенцијама и рецепцијско пословање у хотелима и туристичким домаћинствима. Према Наставном плану и програму, студентима се може организовати и феријална стручна пракса са практичним радом у одговарајућем туристичко-угоститељском објекту. Феријална стручна пракса се обавља у адекватним туристичко-угоститељским објектима у земљи и иностранству са којима високошколска установа има потписан Уговор о сарадњи. На стручној пракси студенти имају водитеља стручне праксе из предузећа или институције у којој се обавља стручна пракса, о чему водитељ стручне праксе води дневник. У циљу праћења студентске праксе, сваки студент има ментора из реда наставника, који ће прегледати дневник праксе и донијети одлуку о томе да ли је пракса успјешно обављена или не.

Методе наставе и савладавање градива:
Стручна пракса има за циљ да унаприједи способност студента за интензивније повезивање теорије и праксе, односно за успјешну примјену стручних и научних сазнања методама практичног извођења радних операција уз надзор одговорног лица у објекту.

Литература:

Облици провјере знања и оцјењивања:
Провјера знања се обавља писмено (тест) у току семестра. Завршни испит се полаже усмено. Предат и одбраћен семинарски рад на вјежбама је услов за приступање усменом испиту.

				Практичан рад	40	Завршни испит	60
--	--	--	--	----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драшко Маринковић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ТУРИСТИЧКЕ РЕГИЈЕ СВИЈЕТА 2			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезан	VI	2+2	5
Наставник	др Игор Зекановић, редовни професор др Тања Мишлицки Томић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова за пријављивање и слушање предмета	-

Циљеви изучавања предмета:
<p>Основни циљ предмета јесте упознавање студената са појмом и суштином туристичке регије и туристичком регионализацијом, усвајање научних знања о дистрибуцији међународног туризма по регијама, континентима и најразвијенијим државама свијета, као и стицање научних знања о туристичким регијама свијета кроз анализу компонената и детерминанти развоја туризма појединих региона. Затим, проучавање туристичких ресурса и потенцијала мањих и већих туристичких регионалних цјелина Азије, Америке, Аустралије и Океаније, прије свега регија са доминантно туристичким садржајима и специфичностима који су базирани на природним и антропогеним мотивима. Такође, студенти ће усвајати знања о природним и антропогеним вриједностима туристичких регија Азије, Америке, Аустралије и Океаније као и стицати знања о распореду и значају појединих туристичких регија и метропола у овим дијеловима свијета, уочавати законитости развоја туризма и туристичко-географског положаја проучаваних континената, те артикулисати савремене трендове у регионалним и глобалним туристичким процесима.</p>

Исходи учења (стечена зања):
<p>Овладавање материјом савременог свјетског развоја туризма по туристичким регијама; разликовање хомогене и хетерогене туристичко-географске регије; уочавање трајног значаја туристичко-географског положаја као и комплекса природних и антропогених погодности за развој туризма; интерпретирање неких од најразвијенијих туристичко-географских регија Азије, Америке, Аустралије и Океаније али и градова као туристичких дестинација; препознавање савремених трендова у развоју туризма у репрезентативним туристичко-географским регијама проучаваних континената; анализирање туристичких вриједности Азије, Америке, Аустралије и Океаније и идентификовање неких од актуелних проблема националних туристичких привреда.</p> <p>Такође, на основу презентованог и усвојеног садржаја изучаване тематике, студенти треба да развију способности критичког размишљања, овладавања академским нивоом идентификације и анализе проблематике туристичке регије и регионализације; да усвоје знања о туристичкој регионализацији Азије, Америке, Аустралије и Океаније, њихових дијелова, као и регионалних центара, односно туристичких метропола по појединим државама.</p>

Садржај предмета:
<ul style="list-style-type: none"> - Туристичке регије Азије, Америке, Аустралије и Океаније - уводне напомене; - Туризам држава Блиског истока и ЈЗ Азије; - Туризам Турске; - Туризам јужне Азије; - Туризам југоисточне Азије; - Туризам источне Азије - Туризам Кине; - Туризам сјеверне Америке; - Туризам САД; - Туризам средње Америке (Мексико и Антилска острва); - Туризам јужне Америке (Андске државе); - Туризам јужне Америке (Бразил и Аргентина); - Туризам Аустралије; - Туризам Океаније; - Туристички регионални центри – метрополе.

Методe наставe и савладавање гравива:

Знања и способности ће се обезбједити кроз сљедеће облике рада: предавања (П), вјежбе (В), семинарски рад (С). Прије изласка на испит, студенти су дужни да положе колоквијуме (К) из одређене проблематике, те да напишу и усмено одбране семинарски рад. Вјежбе су програмиране тако да у методолошко-техничком смислу прате предавања, те изискују активно учешће студената, везаних за дискусију и анализу савремених туристичко-географских процеса у изучаваним регионалним цјелинама. Консултације ће се обављати у предвиђеним терминима према распореду консултација.

Литература:

1. Тодић, Д., Бабић, В. (2008). *Туристичка географија свијета*. Бања Лука: Природно-математички факултет;
2. Јовичић, Д., Ивановић, В. (2008). *Туристичке регије свијета*. Нови Београд: Тон ПЛУС;
3. Шећибовић, Р. и др. (2005). *Увод у географију туризма са основама просторног планирања*, Београд: Центар за издавачку делатност Економског факултета у Београду;
4. Станковић, М. С. (2000). *Туристичка географија*. Београд: Географски факултет;
5. Динић, Ј. (1993). *Туристичка географија*. Београд: Економски факултет.
6. Научно-стручни часописи.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Похађање наставе: 5 бодова; Колоквијуми: 20 бодова (Колоквијум 1 и Колоквијум 2); Семинарски рад (презентација): 15 бодова; Завршни испит: 60 бодова.

Настава	5	Колоквијуми	20 (К1+К2)	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	--------------------	-----------------------	---------------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

-

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Игор Зекановић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	VI	2+2	5
Наставник	др Душица Пешевић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
нема	

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ предмета је стицање знања о животној средини и процесима деградације екосистема, као и посљедицама тих процеса, уз примјену мултидисциплинарних модела и метода за превенцију и унапређење стања екосистема у циљу развоја туризма. Упознавање студената са међуусловљеношћу туризма и заштите животне средине, односно растом значаја еколошких фактора за успјешно и дугорочно туристичко привређивање.</p>

Исходи учења (стечена зања):
<p>Након успјешног завршетка овог предмета од студента се очекује да је у стању да самостално критички процјењују и разликују позитивне и негативне утицаје туризма на квалитет животне средине и да примјене стечена знања у циљу заштите и унапређења екосистема у циљу успјешног туристичког привређивања. Студенти ће изградити компетенције за адекватно вредновање еколошких фактора при доношењу одлука о пројектима развоја туризма, са посебним акцентом на мјерама заштите туристичког простора.</p>

Садржај предмета:
<p>Појам и одлике животне средине; Еколошки фактори; Глобални проблеми заштите животне средине; Туризам и климатске промјене; Загађивање и заштита ваздуха; Загађивање и заштита вода; Загађивање и заштита земљишта; Управљање отпадом у туризму; Мониторинг животне средине; Међуусловљеност туризма и животне средине; Утицај туризма на животну средину; Значај животне средине за одрживи развој туризма; Туристичке вриједности заштићених природних добара, Основна начела заштите животне средине; Процјена утицаја на животну средину: значај, циљеви, предмет процјене утицаја</p>

Методе наставе и савладавање градива:
Предавања, вјежбе, семинарски рад са презентацијом, интерактивна дискусија, консултације

Литература:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Црногорац, Ч. (2006). Географске основе заштите животне средине. Природно-математички факултет, Бања Лука. 2. Добрица Јовичић (2010): Туризам и животна средина, ТОН-плус, Београд; 3. Владимир Стојановић (2011): Туризам и одрживи развој, Природно-математички факултет, Универзитет у Новом Саду, Нови Сад. 4. Милутин А. Љешевић (2002). Урбана екологија. Географски факултет Универзитета у Београду. 5. Дражић, Г. (2018). Одрживи туризам. Факултету за туристички и хотелијерски менаџмент. Београд. 6. Славковић, В. (2015). Законска регулатива у области заштите животне средине као фактор очувања туристичке ресурсне основе. <i>Туристичко пословање</i>, 15, 95-102.

Облици провјере знања и оцјењивања:
Семинарски рад са презентацијом, колоквијуми, испит

Настава	--	Тестови	30	Семинарски рад	10	Завршни испит	60
----------------	----	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Душица Пешевић, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	РУРАЛНИ ПРОСТОР И ТУРИЗАМ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	VI	2+2	5
Наставник	др Мира Мандић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
нема	

Циљеви изучавања предмета:
<p>Упознавање са туристичким вриједносима (природногеографским и антропогеографским) у функцији туристичке валоризације руралних подручја. Развијање способности уочавања и издвајања туристичких потенцијала. Развијање свијести и спознаја о заштити природног и културног геонасљеђа. Студенти ће кроз наставни план упознати геосистеме руралих подручја и приступе њиховој комплексној валоризацији у условима савременог развоја, мјерама детекције негативних физичких и друштвених процеса и појава и ублажавања посљедица конфликта у руралном простору. Усвајања знања и вјештина комплексне туристичке валоризације и организовања руралних подручја.</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>Студенти усвајају фундаментална знања о геосистемима и структури руралног простора, физичким и антропогеним процесима у руралним подручјима. Усвајање методологије и приступа вредновању руралног простора и успостављања полифункционалног концепта развоја са тежиштем на могућностима развоја одређених облика туризма. Издвајање и вредновање туристичких потенцијала, уређење локалитета, планирање инфраструктурних и других потреба, организовање локалног становништва и промоција у туристичке сврхе су знања и вјештине које студенти усвајају и доказују теоријски и практично кроз идејни пројект на заданом локалитету. Коначни исход је стицање комплексних апликативних знања за интегрисање орживог концепта руралног развоја заснованог на могућностима развоја туризма.</p>

Садржај предмета:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Теоријско-методолошка основа: истраживања руралног простора, науке и научне дисциплине, методологија, потребе праксе 2. Појам и карактеристике руралног простора, критеријуми издвајања; Европска унија и рурални простор у савременим концепцијама развоја; Туризам у концептима руралног развоја. 3. Природни геосистеме, структура, физичкогеографска регионализација руралних подручја; Очуваност природних геосистема и туристичка валоризација 4. Низијска рурална подручја – комплексна валоризација, туристички потенцијали и мотиви 5. Планинска рурална подручја – карактеристике геосистема- комплексна валоризација, издвајање туристичких потенцијала и мотива 6. Приморска рурална подручја – карактеристике геосистема- комплексна валоризација, издвајање туристичких потенцијала и мотива 7. Културно-историјско насљеђе и социогеографска обиљежја руралног простора у функцији развоја туризма 8. Савремени развојни процеси и демографска кретања у руралним подручјима као фактор туристичке валоризације простора; Инфраструктура и доступност руралних подручја у функцији развоја туризма 9. Претпоставке развоја туризма у руралним подручјима (пејсажне, климатске, амбијенталне, демографске, социоекономске, еколошке, инфраструктурне, организационе, промотивне) 10. Облици туризма руралних подручја: планинарски, излетнички, рекреативни, авантуристички, спелеолошки, рафтинг, ловни и риболовни, еко туризам 11. Облици туризма руралних подручја: историјски, културни, сеоски, агро, етно, манифестациони, едукативни, вјерски, здравствени туризам 12. Развијеност руралног туризма и место у туристичкој понуди и потражњи. Туристичка регионализација руралног туризма, карактеристике, искуства.

13. Рурални простор БиХ/РС - диференцијација, структура и карактеристике. Заштићена подручја.
14. Могућности и ограничења развоја различитих облика туризма у руралном простору БиХ/РС; Примјери добре праксе интегралног руралног развоја и покретања туризма у БиХ/РС
15. Рурални туризам као дио концепта одрживости руралних развоја и ревитализације проблемских Подручја; Рурални туризам и животна средина.
16. Савремене тенденције и перспектива развоја туризма у руралним подручјима.

Методe наставe и савладавањe градива:

Настава се реализује кроз предавања, дискусију, критичке анализе, презентацију, интерактивни и проблемски приступ. Студенти добијају пројектни задатак и на основу стечених знања и теренског рада врше анализу, излажу и презентују резултате истраживања.

Литература:

1. Тодоровић, М. Штетић С. (2009). *Рурални туризам*. Географски факултет Универзитета у Београду. Београд.
2. Мандић, М. (2019). *Географски аспекти руралног развоја*. Географско друштво Републике Српске. Бања Лука.
3. Ђорђевић, Ј., Тодоровић М. (2006). У сусрет новим концепцијама руралног развоја Србије. *Гласник српског географског друштва* св.1. Београд.
4. Павловић, С., Штетић, С., Тодоровић, М. (2009). Повезаност руралног и етнотуризма. Зборник радова научног скупа *2 Савремене тенденције у туризму, хотелијерству и гастрономији*. Департаман за географију, туризам и хотелијерство. Природно-математички факултет Универзитет у Новом Саду.
5. Ђато, Р., Ђато, О. (2008). Геодиверзитет Републике Српске у теорији одрживог развоја. *Ресурси Републике Српске*. АНУРС. Одјељење природно-математичких техничких наука књ.7. Бања Лука (стр. 535-542).
6. Гашић, М., Мацгаљ, Ј, Ивановић, В., Рерић, Г. (2015). Утицај руралног туризма на локални економски развој. *Ecologica* 22.
7. Mandić, M., & Živković, M. (2014). Problematic Areas of Republic of Srpska within context of Demographic Changes. У књизи: *Зборник Матице Српске за друштвене науке 148. Human and Regional Development*. Матица српска. Нови Сад (767-776).
8. Научни и стручни радови из научних часописа и зборника радова тематских научних скупова

Облици провјере знања и оцјењивања:

Активност на настави, тестови објективног типа, самостално истраживање и презентација у форми семинарског рада, усмени дио испита.

Настава	5	Тестови	10+10	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	--------------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Мира Мандић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ПЛАНИРАЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ ПРОСТОРА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	VI	2+2	5
Наставник	др Неда Живак, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	

Циљеви изучавања предмета:

Предмет пружа студенту могућност да се упозна са концепцијом, принципима и начелима плански усмјереног и одрживог развоја туризма; са анализом елемената и фактора планирања туристичких простора, теоријско-методолошким приступима моделовању туристичких простора, функционалном повезаности и међузависности са осталим просторно-планским развојним системима, да разумије кооперативност и потенцијалну конфликтност између јавног и приватног сектора у контексту простора као ресурса за развој туристичке зоне; да се развијају способности студената да анализирају карактер и вриједности амбијента, основне природне, функционалне, просторне и културне елементе који дефинишу туристички простор и да се упозна са међународним искуствима у планирању туризма.

Исходи учења (стечена знања):

Оспособљавање студента за примјену концепције, принципа и критеријума одрживог развоја туризма; за анализу и разматрање утицаја опција развоја туризма на животну средину, природно и културно наслеђе и квалитет живљења локалног становништва и за укључивање у систем управљања квалитетом животне средине; као и за даље усавршавање ради координације туристичких активности и актера и рјешавања конфликтних ситуација у управљању одрживим развојем туристичких простора. Оспособљеност за самосталан и тимски рад на изради просторно-планских развојних и регулационих докумената у области туризма, доношењу политика развоја туризма, изради стратегија развоја

Садржај предмета:

1. Дефиниције и основни појмови просторног планирања;
2. Институционални капацитети за одрживо планско усмјеравање развоја туризма;
3. Положај туризма у законској регулативи планирања и уређења простора, правила уређења и грађења у туристичким подручјима и зонама;
4. Положај туризма у документима просторног уређења;
5. Однос просторних и мастер планова развоја туризма;
6. Методологија планирања туризма у просторним плановима;
7. Елементи идентитета туристичког мјеста и подручја у просторним плановима;
8. Планирање намјене земљишта у туристичким зонама;
9. Мјере и инструменти у плановима за остварење предвиђених рјешења у области туризма;
10. Имплементација стратешких планова развоја туризма и њихове импликације на простор;
11. Кооперација приватног и јавног сектора код уређења туристичких мјеста и зона;
12. Учешће јавности у припреми и доношењу стратешких планова развоја туризма;
13. Савремене тенденције у усмјеравању развоја и просторном планирању туристичких подручја;
14. Програми територијалне сарадње – Планирање ширих туристичких подручја;
15. Европска и свјетска искуства у планирању туризма;

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, вјежбе, интерактивни облици наставе, анализа случајева, индивидуални и групни пројекти, истраживачки пројекти, презентације, есеји, семинарски радови итд.

Литература:

- Maksin-Mičić, M. (2007). *Turizam i prostor*. Univerzitet Singidunum, Beograd, 2012.
- Стратегија развоја туризма Републике Српске за период 2011–2020. године.
- Angelique Chettiparamb & Huw Thomas. (2012). *Tourism and spatial planning*, Journal of Policy Research in Tourism.
- Oliviera da Silva, E., H.. (2015). Place branding in strategic spatial planning. *Journal of Place*

Management and Development, Vol 8, pp. 23-50.

- Јовић, С. (2010). *Просторно планирање и туризам*. Природно-математички факултет. Ниш.
- Стратегија развоја туризма Републике Српске за период 2010-2020. године. Универзитет у Бањој Луци.
- Dede, M., O. and Ayten, A., M., (2012) The role of *spatial planning for sustainable tourism development: A theoretical model for Turkey*. *Tourism*, Vol. 60 (4), pp. 431.- 445.
- Evropski projekti - VISION PLANET, ESTIA, Spa-ce.net i dr.;
- Michael Risteska, Jordan Kocevskia, Kliment Arnaudov, *Spatial Planning and Sustainable Tourism as Basis for Developing Competitive Tourist Destinations*, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Volume 44, 2012, Pages 375-386
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.05.042>
- Lugonja Aleksandar, Knežević Marija, Grumo Rosalina, *The role of spatial planning for sustainable tourism development in Bosnia and Herzegovina*, *Poslovne studije/ Business Studies*, 2017, Volume 9, Issue 17-18, pp. 271-284,
UDK 338.48:[711.4:502.131.1 DOI: 10.7251/POS1718271L
- Angelique Chettiparamb & Huw Thomas (2012) *Tourism and spatial planning*, *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 4:3, 215-220, DOI: 10.1080/19407963.2012.726157

Облици провјере знања и оцјењивања:

Активност у току наставе, интегрални тест, презентација семинарског рада и завршни испит.

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Неда Живак, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ТУРИЗАМ И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	VI	2+1	4
Наставник	др Рајко Гњато, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ предмета је утврђивање међузависности туризма и животне средине, и стим у вези изналажење модела одрживог развоја, како туризма као привредне дјелатност тако и одрживости животне средине и свих њених структура, и природних и антропогених. Студенти треба да стекну одговарајућа знања и способности како би у теоријском и практичном смислу задовољи захтјеве туристичке праксе и адекватно партиципирани у сложеној проблематици планирања и уређења географског простора.</p>

Исходи учења (стечена зања):
<p>Оспособљеност свршених студената да у пракси туризма на одговарајућ иначин покажу одговоран однос према животној средини, и на тај начин туристичку праксу ставе у контекст интегрирајућег фактора регионалног развоја, који ће обезбиједити основне елементе концепта одрживог развоја, економске, социјалне, еколошке.</p>

Садржај предмета:
<p><i>Теоријска настава</i> Дефинисање основних појмова релевантних за туризам и његово мјесто и улогу у географској средини (туризам, географски простор, животна средина, екологија, заштита животне средине, одрживи развој); Везе туризма са животном средином; Планирање туризма и животна средина (носећи капацитет, границе прихватљивих промјена, процјена утицаја туризма на животну средину; Концепције туризма; Туризам у концепцији регионалног и концепцији интегралног руралног развоја; Туризам у заштићеним просторима; Институционални оквир туризма; Политике и стратегије туризма; Индикатори (одрживог) туризма; Индикатори животне средине. <i>Практична настава:</i> Аналитички приступ теоријама туризма, пракси туризма, планским документима развоја туризма. Припрема студената за самостална истраживања у области туризма и писање одговарајућих радова.</p>

Методе наставе и савладавање градива:
<p><i>Предавања:</i> Метода фронталног и метода интерактивног рада. <i>Вјежбе:</i> Метода интерактивног рада, теренска истраживања, кабинетске анализе, израда семинарских радова.</p>

Литература:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Стојановић, В., (2006). Одрживи развој туризма и животне средине. Департман за географију, туризам и хотелијерство. Природно-математички факултет. Нови Сад. 2. Јовичић, Д., (2000). Туризам и животна средина. Концепција одрживог развоја. Задужбина Андрејевић. Београд. 3. Mowforth, M., Munt, I., (2003). Tourism and Sustainability: Development and New Tourism in the Third World. London: Routledge. 4. Holden, A., (2000). Environment and tourism, Routledge Introductions to Environment Series. Routledge, Taylor & Francis Group. London and New York

Облици провјере знања и оцјењивања:

Настава	10	Тестови	10	Семинарски рад	20	Завршни испит	60
----------------	-----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Рајко Гњато, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	МЕДИЦИНСКА ГЕОГРАФИЈА И ЗДРАВСТВЕНИ ТУРИЗАМ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	изборни	VI	2+1	3
Наставник	др Горан Трбић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености другим предметима.	–

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ предмета медицинске географије јесте да проучи утицај фактора географске средине на квалитет здравља, као и појаву и ширење болести. У оквиру медицинске географије издваја се географија болести (нозогеографија), чији је основни задатак географска дистрибуција болести, тј. изучавање законитости формирања ареала болести човека. Циљ друге медицинско-географске дисциплине – географије здравља (саногеографије), је проучавање фактора средине који најповољније утичу на здравље човека.</p>

Исходи учења (стечена знања):
Усвајањем знања студенти се оспособљавају да на правилан начин тумаче утицај географских фактора на квалитет здравља и формирање ареала одређених болести.

Садржај предмета:
<ul style="list-style-type: none"> – Појам медицинске географије; – Геолошки, педолошки и геоморфолошки фактори и здравље; – Биогеографски и биотички фактори и здравље; Хидролошки фактори. – Утицај климе и времена на здравље људи.; – Патологија урбане и руралне средине; – Привреда и здравље становништва; – Ризици у природи и здравље становништва; – Географија болести (нозогеографија); – Епидемиологија животне средине; – Географија заразних обољења; Саногеографија (географија здравља). – Здравствени туризам; – Медицинско-географске поставке рекреације; – Балнеолошки и туризмолошки аспекти термоминералних извора; – Здравствено-туристички аспект приморске климе и воде; – Здравствено-туристички аспект климатских места Републике Српске и Балкана.

Методе наставе и савладавање градива:
Монолошка метода, дијалогска метода, дискусија, метода анализе, илустративно-демонстративна метода (мултимедијалне презентације), теренски рад, израда семинарског рада и др.

Литература:
<ul style="list-style-type: none"> – Јовичић, Ж. (1998). <i>Основи медицинске географије Србије</i> (теоријско-методолошки концепт), Српско географско друштво, Београд. – Дукић, Д. (1998). <i>Климатологија</i>. Научна књига, Београд. – Маћејка, М. (2003). <i>Клима и њен здравствени значај у бањама Србије</i>, Српско географско друштво. – Wakefield J.C., Best N.G., Briggs D.J. (2000). <i>Spatial epidemiology, methods and applications</i>, Oxford University Press.

Облици провјере знања и оцјењивања:
Облици оцјењивања су предиспитне обавезе – активност у току наставе, семинарски рад (практикум) и два колоквијума – и завршни испит. Провјера знања обавља се писмено (колоквијуми) и усмено (семинарски рад и завршни испит).

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
Посебна назнака за предмет:							
Име и презиме наставника који су припремили податке: Др Горан Трбић, редовни професор							

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	СПОРТСКО-РЕКРЕАЦИОНИ ТУРИЗАМ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	изборни	VI	2+1	3
Наставник	др Игор Зекановић, редовни професор, др Тања Мишлицки Томић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова за пријављивање и слушање предмета	-

Циљеви изучавања предмета:
Упознавање студената са стручном и научном проблематиком спортско-рекреационог туризма и усвајање фундаменталних знања за даље проучавање овог облика туризма. Упознавање са појмовима спорт и рекреација, њиховим међузависностима као и дефинисање спортско-рекреационог туризма као селективног облика туризма и његовом улогом у туристичкој привреди у 21. вијеку. Апсолвираће врсте и облике спортско-рекреационих садржаја, разноврсност спортских производа и услуга, идентификовати најатрактивније типове и функције спортско-рекреационог туризма на глобалном, регионалном и локалном нивоу.

Исходи учења (стечена знања):
На основу презентоване и усвојене научне проблематике из садржаја спортско-рекреационог туризма, студент треба да развије опште и специфичне способности, прије свега критичко размишљање, и усвоји академска знања о улози и значају спортско-рекреационог туризма за појединца и ширу друштвено-политичку заједницу у цјелини, те да сагледа стање и основне трендове у домену спортско-рекреационог туризма. Такође, да препозна савремене трендове у развоју спортско-рекреационог туризма у његовим репрезентативним облицима и идентификује најважније предности али и проблеме.

Садржај предмета:
<ul style="list-style-type: none"> - Дефинисање појмова спорт и рекреација, дефиниција спортско-рекреационог туризма; - Везе, интеракција и међузависност спорта и туризма – историјски осврт (историјски развој спортско-рекреационих садржаја у туризму); - Категорије спортског туризма (посматрање спортских догађаја, посјета атракцијама везаним за спорт, активно учешће); - Инфраструктура спортско-рекреационог туризма (природна средина, сервисне службе, транспорт, објекти и терени, забава, смјештај, наслијеђе, изграђена супраструктура, организатори); - Врсте и облици спортско-рекреационих садржаја и туризма (такмичарски спортски туризам, зимски спортско-рекреациони туризам, љетни спортско-рекреациони туризам); - Корисници спортско-рекреационих услуга (спортиста, туриста, спортски туриста); - Диверзификација спортских производа и услуга (активни спорт, спортске активности на одмору, пасивни спорт); - Туристичка понуда спортско-рекреационих програма (изајмљивање различитих спортских објеката, кориштење спортских објеката и опреме, школе учења разних спортских вјештина, спортске игре, турнири и разна такмичења, спортско-забавне атракције); - Типови спортско-рекреационог туризма (спортски тренинг, туризам са спортским садржајима, туризам са спортском активношћу, спортски догађаји, луксузни спортски туризам); - Функције спортско-рекреационог туризма (здравствена, научна, ...); - Управљање, руковођење и планирање спортско-рекреационим туризмом; - Најпознатији облици спортско-рекреационог туризма у свијету; - Најпознатији облици спортско-рекреационог туризма у свијету; - Типови спортско-рекреационог туризма у Републици Српској и БиХ; - Спортско-рекреациони туризам и одрживи развој.

Практична настава:

Обилазак Музеја спорта Републике Српске;

Присуствовање са студентима међународном спортском такмичењу у Бањој Луци.							
Методe наставe и савладавање гравива:							
Знања и способности ће се обезбједити кроз сљедеће облике рада: предавања (П), вјежбе (В), семинарски рад (С). Прије изласка на испит, студенти су дужни да положе колоквијуме (К1+К2) из одређене специфичне проблематике сходно садржају наставног предмета, те да напишу и усмено одбране семинарски рад. Вјежбе су програмиране тако да у методолошко-техничком смислу прате предавања, те изискују активно учешће студената у смислу дискусије и анализе улоге и значаја спортско-рекреационог туризма у 21. вијеку на локалном, регионалном и глобалном нивоу. Такође, у оквиру наставног садржаја планиран је обилазак Музеја спорта Републике Српске и једној од међународних спортских манифестација које се одржавају у Бањој Луци. Консултације ће се обављати у предвиђеним терминима према распореду консултација.							
Литература:							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Плавша, Ј. (2010). <i>Спортско-рекреативни туризам (скрипта)</i>. Нови Сад: ПМФ; 2. Плавша, Ј., Ромелић, Ј. (2000). Карактеристике спортско-рекреативних центара у Војводини, <i>Часопис: Туризам, бр. 4</i>, Нови Сад: ПМФ - Институт за географију, стр. 47-54; 3. Бесермењи, С. (2008). <i>Увод у туризам</i>. Нови Сад: Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство; 4. Јовичић, Ж. (1981). <i>Туристичка географија</i>. Београд: Научна књига; 5. Станковић, М. С. (2000). <i>Туристичка географија</i>. Београд: Географски факултет; 6. Динић, Ј. (1993). <i>Туристичка географија</i>. Београд: Економски факултет. 							
Облици провјере знања и оцјењивања:							
Похађање наставе: 5 бодова; Колоквијуми: 20 бодова (Колоквијум 1 и Колоквијум 2); Семинарски рад (презентација): 15 бодова; Завршни испит: 60 бодова.							
Настава	5	Колоквијуми (К1+К2)	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
Посебна назнака за предмет:							
-							
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Игор Зекановић, редовни професор							

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЛОВНИ И РИБОЛОВНИ ТУРИЗАМ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	изборни	VI	2+1	3
Наставник	др Игор Зекановић, редовни професор, др Тања Мишлицки Томић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова за пријављивање и слушање предмета	-

Циљеви изучавања предмета:
Упознавање студената са стручном и научном проблематиком ловног и риболовног туризма и усвајање фундаменталних знања за даље проучавање ових видова туризма. Усвајање знања о основама ловног и риболовног туризма, као и анализа ловно-туристичких и риболовно-туристичких садржаја, техника спортско-риболовних активности, као и начинима управљања ловно-туристичким и ихтио-туристичким потенцијалима.

Исходи учења (стечена зања):
Стицање знања о основним карактеристикама ловног и риболовног туризма, ловства, ихтиологије и могућностима искориштавања туристичко-ловних и туристичко-ихтиолошких потенцијала са посебним освртом на одрживи развој и развијање еколошке свијести. Затим, усвајање садржаја науке и научних дисциплина које се баве изучавањем проблематике ловног и риболовног туризма, могућностима афирмације и популаризације ловног и риболовног туризма као једних од најперспективних видова туризма у геопростору Републике Српске, Босне и Херцеговине и држава у окружењу.

Садржај предмета:
<ul style="list-style-type: none"> - Историја лова и риболова – полазне основе; - Биogeографски и хидрографски мотиви као примарна основа за афирмацију ловног и риболовног туризма; - Појам ловног и риболовног туризма, настанак и развој; - Специфичности ловног туризма, интеграција ловство-ловни туризам-туризам, економски ефекти ловног туризма; - Ловни туризам као интеграциони облик ловног привређивања; - Ловно-туристички ресурси и функције ловног туризма; - Најатрактивније регије ловног туризма у свијету – најпознатије свјетске дестинације ловног туризма; - Најатрактивније регије ловног туризма у свијету – најпознатије свјетске дестинације ловног туризма; - Ловство и ловни туризам Републике Српске и политичко-територијалних заједница у окружењу; - Хидро-ихтиолошке карактеристике простора као кључан фактор у развоју риболовног туризма; - Упознавање са техникама у спортском риболову; - Управљање хидро-ихтиолошким потенцијалом и етика риболовног туризма; - Најатрактивније дестинације риболовног туризма у свијету; - Риболов и риболовни туризам у Републици Српској и политичко-територијалним заједницама у окружењу; - Перспективе и одрживи развој ловног и риболовног туризма; <p><i>Практична настава:</i> Посјета риболовном ревиру Плива у Пљеви (Шипово). Посјета риболовном ревиру Рибник у Рибнику. Посјета Ловачком савезу Републике Српске. Посјета Ловачком друштву „Фазан“ Нови Град.</p>

Методе наставе и савладавање градива:
Знања и способности ће се обезбједити кроз сљедеће облике рада: предавања (П), вјежбе (В), семинарски рад (С). Прије изласка на испит, студенти су дужни да положи колоквијуме (К1+К2) из одређене

специфичне проблематике сходно садржају наставног предмета, те да напишу и усмено одбране семинарски рад. Вјежбе су програмиране тако да у методолошко-техничком смислу прате предавања, те изискују активно учешће студената у смислу дискусије и анализе ловног и риболовног туризма, њихове афирмације и значаја на локалном, регионалном и глобалном нивоу. Такође, у оквиру наставног садржаја планиран је обилазак афирмисаних риболовних ревира и ловишта како би се студенти на непосредним примјерима упознали са активностима у домену афирмације ловног и риболовног туризма. Консултације ће се обављати у предвиђеним терминима према распореду консултација.

Литература:

1. Прентовић, Р. (2006). *Основи ловства (уџбеник)*. Нови Сад: ПМФ, Департман за географију, туризам и хотелијерство;
2. Прентовић, Р. (2005). *Ловни туризам (скрипта)*. Нови Сад: ПМФ;
3. Ардељан, А. (2003). *Енциклопедија риболова*. Београд: Народна књига – Алфа;
4. *СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ТУРИЗМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ 2010-2020*. (2010). Универзитет у Бањој Луци, Природно-математички факултет, Бања Лука;
5. *ЛОВАЧКИ САВЕЗ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ*. (2014). Ловачки савез Републике Српске, Бања Лука;
6. Шећибовић, Р. и др. (2005). *Увод у географију туризма са основама просторног планирања*, Београд: Центар за издавачку делатност Економског факултета у Београду.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Похађање наставе: 5 бодова; Колоквијуми: 20 бодова (Колоквијум 1 и Колоквијум 2); Семинарски рад (презентација): 15 бодова; Завршни испит: 60 бодова.

Настава	5	Колоквијуми (К1+К2)	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

-

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Игор Зекановић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ТЕРЕНСКА НАСТАВА 3			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	VI		3
Наставник	Сви наставници и сарадници који су ангажовани на Студијском програму географије - смјер туризмологија			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
	Нема условљености

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ теренске наставе је упознавање простора Републике Српске у сврху развоја комплексне туристичке понуде. Студенти кроз програм теренске наставе (3 дана) упознају природне и културне потенцијале дијела Републике Српске и упознају се са облицима њихове туристичке валоризације. Теренска настава треба конкретизовати и провјерити теоријска знања и припремити студенте за активно учешће у туристичким кретањима. Теренском раду претходи кабинетски (фронтални) рад наставника са студентима и групни и самостални рад студената на утврђивању постојећих туристичких итинерера на дефинисаном профилу. Издвајају се и процјењују туристички потенцијали, провјерава њихова укљученост у туристичку понуду. На терену студенти се упознају са стањем очуваности и уређености туристичких локалитета, организацијом и квалитетом туристичке понуде. Дуж дефинисаног профила оцјењује се стање доступност локалитета, туристичка инфраструктура и издвају примјери добре праксе, али и мјеста угодности туристичких потенцијала. На терену студенти могу видјети како се појединачни локалитети умрежавају у туристичку зону и како се могу дефинисати итинерери. Студенти примјењују раније стечена знања и искуства и у пређеном профилу извајају поједине облике туристичке понуде, односно облике туризма. Студенти на терену воде дневник утисака. По повратку у учионици анализирају профил теренске наставе, издвајају и образлажу позитивне утиске, износе критике и запажања те предлажу потпунију туристичку валоризацију и ефикаснију организацију понуде у дефинисаном простору. Коначни циљ је развој критичког мишљења и подстицање креативности и иновативности у туристској понуди.</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>Након припрема, обављене теренске наставе и анализе профила студенти ће боље познавати простор Републике Српске те на основу раније стечених знања развијати способности препознавања потенцијалних туристичких вриједности. Спознајама на терену развија се критички однос према активним туристичким потенцијалима, врши њихова класификација на облике туристичке валоризације и понуде, уочава и оцјењује стање туристичке инфраструктуре и квалитета, организације и промоције туризма. Студенти требају бити оспособљени за препознавање невреднованих потенцијала простора, осмишљавање, планирање, умрежавање појединачних туристичких локалитета, формирање туристичких итинерера те различитих садржаја за више облика туризма у посматраном простору. Оспособљеност за тимски рад и теренска истраживања у сврху промоције туристичке понуде, развој способности комуникације и дјеловања у конкретним ситуацијама у току путовања дио је исхода теренске наставе.</p>

Садржај предмета:
<p>Природни, културно-историјски, привредни, инфраструктурни и други садржаји у простору Републике Српске који су укључени или се могу укључити у туристичку понуду. Предложени итинерер може се мијењати у складу са потребама.</p> <p>Профил Теренске наставе 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> дан: Бања Лука-Јајце-Бугојно-Макљен-Мостар-Јабланица-врело Буне-манастир Житомислић-Столац- Љубиње-Мркоњићи-манастир Тврдош – Херцеговачка Грачаница-Требиње дан Требиње-ХЕ Гранчарево-винарија Анђелићи-пећина Вјетреница-манастир Завала-Петропавловски манастир -Херцеговачка Грачаница- музеј „Херцеговине“ дан: Манастир Добрићево-Билећа-Фатничко и Дабарско поље-Мостар-Томиславград (Дувањско поље)- Купрес- Јањ (Јањске отоке)- Шипово- Плива- Мркоњић Град-Балкана-Крупа на Врбасу-Бања Лука

Напомена: На дефинисаном профилу могуће је мијењати поједине садржаје.

Примјер- 2 дан може имати профил: Требиње-Гацко-језеро Клиње-Чемерно-(Лебршник)-
Национални парк Сутјеска-Вишеград (Андић град и мост на Дрини- Требиње

Поједине локалитете доводити у везу са историјским догађајима и личностима, дискутовати о потенцијалним манифестацијама и садржајима који би могли бити дио туристичке понуде заснован на неком догађају из прошлости, издвајати заинтересоване групе итд.

Методe наставе и савладавање градива:

Излагање, дискусија, тренски рад, фронтални, групни и индивидуални рад.

Студенти воде дневик о пређеном профилу теренске наставе, анализирају и картирају туристичке потенцијале, предлажу и креирају туристички водич и промо материјал.

Литература:

Кадушић А., Смајић С., Мешановић Ц. (2018). *Туристичка географија* ОФФ:- СЕТ Тузла. Тузла.

Бакић О. (2015). *Маркетинг у туризму*. Београд. Економски факултет Универзитета у Београду.

Јовановић В., (2013). *Тематски туризам*. Универзитет Сингидунум, Београд.

Стојановић В. (2011). *Туризам и одрживи развој*. Департман за географију, туризам и хотелијерство Природно-математичког факултета Универзитета у Нопвом Саду

Начни и стручни чланци у начним часописима који третирају туризам или дефинисани профил и његове дијелове.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Писмени (израда туристичког водича) и Усмени (излагање и одбрана идеје)

Активност на теренској настави

Настава

Тестови

Семинарски рад

Завршни испит

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: **Проф. др Мира Мандић**

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ИНФРАСТРУКТУРА У ТУРИЗМУ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	VII	2 + 2	5
Наставник	Др Неда Живак, ванредни професор;			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености	

Циљеви изучавања предмета:
Циљ изучавања предмета је упознавање студената са основним системима техничке, друштвене и туристичке инфраструктуре, те утицајем инфраструктурних система на туристичке просторе, односно различите туристичке дјелатности.

Исходи учења (стечена знања):
Стицање основних знања везаних за одређене инфраструктурне системе и овладавање техникама које се могу користити приликом планирања туристичких простора, изради мастер планова и стратегија развоја туризма на различитим нивоима.

Садржај предмета:
<p>1. Увод у предмет Појмови, дефиниција и класификација инфраструктуре.</p> <p>2. Општи принципи планирања и опремања туристичких простора мрежама и објектима инфраструктуре Принципи планирања и опремања туристичких простора инфраструктуром; Анализа потреба за инфраструктуром у простору; Правни аспекти; Међусекторско усаглашавање.</p> <p>3. Економски аспекти инфраструктуре Модалитети финансирања мрежа и објеката инфраструктуре; Локални, национални и међународни извори финансирања; Капитални инфраструктурни пројекти.</p> <p>4. Саобраћајна инфраструктура Појмови, дефиниције и значај у туризму; Саобраћајнице, саобраћајне мреже, саобраћајни систем, саобраћајни чворови, коридори; Повезивање туристичких простора саобраћајном инфраструктуром.</p> <p>5. Хидротехничка инфраструктура Водоснабдијевање туристичких зона; Одвођење и пречишћавање отпадних вода; Регулација водотокова у функцији туризма.</p> <p>6. Енергетска инфраструктура Енергетски биланс туристичких зона; Објекти за производњу електричне и топлотне енергије; Дистрибутивна мрежа; Кориштење обновљивих извора енергије.</p> <p>7. Телекомуникациона инфраструктура Телекомуникационе системи; Мрежа и објекти телекомуникационе инфраструктуре: телефонија, интернет, радио и телевизија; Покривеност туристичких простора телекомуникационим сигнаlima; Улога телекомуникационе инфраструктуре у туризму.</p> <p>8. Инфраструктура за сакупљање и транспорт чврстог отпада Производња чврстог отпада у туристичким просторима; Системи сакупљања и транспорта чврстог отпада; Сабирна мјеста за прикупљање чврстог отпада; Депоније чврстог отпада; Рециклажа чврстог отпада;</p> <p>9. Зелена инфраструктура Мрежа природних, полуприродних и вјештачких зелених површина; Улога зелене инфраструктуре у унапређењу квалитета туристичких простора;</p> <p>10. Друштвена инфраструктура Појмови, дефиниције и улога друштвене инфраструктуре у туризму; Опремање туристичких простора објектима друштвене инфраструктуре.</p> <p>11. Објекти туристичке инфраструктуре намијењени за информисање, смјештај, снабдијевање и едукацију Информативни туристички центри, центри за прихват туриста и посјетилаца, објекти за смјештај</p>

туриста, угоститељски објекти, објекти снабдијевања туриста робом широке потрошње, објекти снавдијевања туриста специјализованим производима, музеји, галерије, конгресне дворане.

12. Објекти туристичке инфраструктуре намијењени за одмор, рекреацију и забаву
Скијалишта, купалишта и плаже, тематски и забавни паркови, голф терени, одморишта поред путева, објекти туризма на води, спортски терени, објекти за посматрање природних ријеткости, објекти за крађе задржавање туриста, објекти за авантуристичке активности, кампови.

13. Туристички путеви, стазе и сигнализација
Тематски туристички путеви, бициклическе стазе, пјешачке, планинарске и трим стазе, стазе здравља, панорамски путеви, видиковци, стазе за специјализована возила, туристичка сигнализација.

14. Безбједносни аспекти заштите критичне инфраструктуре
Појам и дефиниције критичне инфраструктуре; Концепт заштите објеката и мрежа критичне инфраструктуре; Критична инфраструктура и туризам.

15. Однос различитих инфраструктурних система на развој туристичких простора
Анализа одређених студија случајева.

Методe наставe и савладавање градива:

Предавања, вјежбе, практична настава, истраживачки (семинарски) рад.

Литература:

Основна литература:

- Жегарац, З. (2001). *Инфраструктура*. Београд: Географски факултет.
- Максин-Мичић, М. (2007). *Туризам и простор*. Факултет за туристички и хотелијерски менаџмент, Београд. Универзитет Сингидунум.

Допунска литература:

- Материјали прикупљени из студија, планова, теренских истраживања и интернет портала.
- Duval, D. T. (2007). *Tourism and Transport: Models, Networks and Flows*. Ontario: Multilingual Matters.
- Sakai, M. (2006). *Public sector investment in tourism infrastructure*. In: Dwyer, L., Forsyth (eds.). *International Handbook on the Economics of Tourism*. Northampton: Edward Elgar.
- Seetannah, B., Juwaheer, T.D., Lamport, M.J., Tojid, D., Sannasee, R.V., Subadar, A.U. (2011). *Does Infrastructure Matter in Tourism Destination?*. University of Mauritius Research Journal, Vol. 17.
- Bogdan Lukić, Aleksandar Đorđević, Branko Protić, *Turistička infrastruktura*, Univerzitet u Beogradu, Geografski fakultet, Beograd, 2021.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Активност у току наставе; Колоквијуми; Семинарски рад; Завршни испит

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Богдан Лукић, ванредни професор

УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

Основне студије-први циклус

Студијски
програм:

ГЕОГРАФИЈА
Туризмологија

Назив предмета	НАЦИОНАЛНИ ТУРИСТИЧКИ ПОТЕНЦИЈАЛИ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	VII	2+2	5
Наставник	др Рајко Гњато, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености

Циљеви изучавања предмета:

Циљ предмета је утврђивање основних природних, културних, инфраструктурних, демографских и уопште расположивих просторних потенцијала као кључних фактора развоја туризма у оквиру државних субјективитета на бившем југословенском географском простору, од којег већи дио припада српском етничком простору. Паралелно с тим, неопходно је стећи одређена знања о ограничавајућим факторима вредновања туристичких потенцијала и развоја туризма. Крајњи циљ предмета је сагледавање расположивости и улоге туристичких потенцијала као примарног фактора развоја туризм у оквиру националног простора.

Исходи учења (стечена зања):

Студенти треба да стекну одговарајуће способности како би у теоријском и практичном смислу адекватно вредновали туристичке потенцијале, адекватно дефинисали туристички производ туристичких дестинација, и сагласно концепцији интегралног регионалног развоја, туризам и туристичку дјелатност позиционирали у складу за захтјевима одрживог развоја.

Садржај предмета:

1. Појам: национални простор, етнички простор.
2. Просторна и функционална диференцираност југословенског и српског етнонационалног простора.
3. Туристички потенцијали, туризам, туристички производ.
4. Регионални аспект туристичких потенцијала:
 - Србије
 - Републике Српске
 - Федерације БиХ
 - Црне Горе
 - Српских етничких простора у бившим југословенским републикама и сусједним државама бивше СФРЈ: Словеније (Беле Крајине), Хрватске (бивше РСК, средња и јужна Далмација), Сјеверне Македоније, сјеверне Албаније, Румунског Баната, Мађарске.
5. Бонификација туристичких потенцијала
6. Водећи облици туризма у српском етнонационалном простору.
7. Ограничавајући фактори вредновања туристичких потенцијала и развоја туризма.

Методe наставе и савладавање градива:

Предавања: фронтални и комбиновани облик.

Вјежбе: интерактивна настава: анализа и вредновање туристичких потенцијала на изабраним примјерима, израда семинарских радова и њихова презентација.

Литература:

1. Р. Гњато и група аутора (2005): Туристички потенцијали Републике Српске. Завод за уџбенике и наставна средства. Источно Сарајево, стр. 1-304.
2. Д. Јовичић (2009): Туристичка географија Србије. Универзитет у Београду, Географски факултет, стр.1-301.
3. Д. Шабић (2014): Регионална географија Европе. Универзитет у Београду, Географски Факултет
4. М. М. Мићић (2008): Туризам и простор. Универзитет Сингидунум
5. Ј. Зупанчич (2015): Географија Балкана ин његова обрoбља. Универза у Љубљани, Филозофска

факултета

Облици провјере знања и оцјењивања:

Настава	5	Тестови	10	Семинарски рад	25	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Рајко Гњато, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ГЕОПОЛИТИКА И ТУРИЗАМ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	VII	2+1	5
Наставник	др Игор Зекановић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова за пријављивање и слушање предмета	-

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ изучавања је образовање, усвајање, стицање додатних и примјењених знања из геополитичких садржаја, прецизније утицаја геополитике и геополитичких процеса како на међународну заједницу тако и на туризам и туристичку привреду у цјелини. Дакле, кроз предавања и вјежбе студенти ће се упознати и усвојити потребна знања о утицају геополитике, тј. интеракцији и међусобној условљености геополитичких процеса и туризма.</p>

Исходи учења (стечена зања):
<p>Кроз овај предмет студенти ће апсолвирати знања о утицајима и повезаности геополитике и геополитичких процеса на туризам, и обратно – утицају туризма на геополитичке процесе у свијету и геополитички интересантне регионе. Усвојиће потребна знања о основама геополитике, методолошким моделима геополитике као и њеном мјесту у систему наука. Анализом географског положаја, политичког статуса територија, кризних жаришта, затим утицаја геополитике ресурса, тероризма и савремених политичко-географских и геополитичких процеса на туризам и туристичке регије, студенти ће усвојити потребна знања о утицају геополитике на туризам и обратно, како на локалном, тако и на регионалном и свјетском нивоу. Такође, усвојиће потребна знања о утицају и значају геополитичких процеса у формирању геополитичких карактеристика Балканског полуострва и импликацијама на туризам. Такође, анализом савремених геополитичких и политичко-географских процеса у свијету студенти ће уочити везу између ових процеса са једне и туризма и туристичке привреде са друге стране.</p>

Садржај предмета:
<ul style="list-style-type: none"> - Геополитика – идеја, настанак и историјски развој; - Правци развоја модерне геополитике; - Политички статус територија – суверенитет и зависност; - Свјетски систем – формирање, противрјечности и контраверзе у међународним односима, војно-политички савези и економско-политичке групације, глобално схватање свјетског поретка; - Геополитика и туризам; - Кризна жаришта и туризам; - Територијални спорови и кризна жаришта у свијету – импликације на туризам и туристичку привреду; - Територијални спорови и кризна жаришта у свијету – импликације на туризам и туристичку привреду; - Геополитика ресурса и туризам; - Сигурност туристичке дестинације; - Тероризам и туристичка дестинација као циљ терористичког напада; - Утицај савремених геополитичких и политичко-географских процеса на туризам; - Утицај савремених геополитичких и политичко-географских процеса на туризам; - Геополитичка утемељеност балканске кризе и импликације на туризам; - Будућност и међузависност геополитике и туризма;

Методе наставе и савладавање градива:
<p>Знања и способности ће се обезбједити кроз слjedeће облике рада: предавања (П), вјежбе (В), семинарски рад (С). Прије изласка на испит, студенти су дужни да положи колоквијуме (К1+К2) из одређене специфичне проблематике сходно садржају наставног предмета, те да напишу и усмено одбране семинарски рад. Вјежбе су програмиране тако да у методолошко-техничком смислу прате предавања, те изискују активно учешће студената у смислу дискусије и анализе геополитичких процеса у</p>

свијету и импликација на туризам. Консултације ће се обављати у предвиђеним терминима према распореду консултација.

Литература:

1. Грчић, М. (2000). *Политичка географија*. Београд: Географски факултет, Универзитет у Београду;
2. Стојановић, М. (2001). *Политичка географија, геополитика и геостратегија – увод у геополитичко мишљење*. Бања Лука;
3. Грчић, М., Н. А. Слука, Н.А. (2006). *Глобални градови*. Београд: Географски факултет Универзитета у Београду – Географски факултет МГУ „М.В. Ломоносов“;
4. Бесермењи, С. (2008). *Увод у туризам*. Нови Сад: Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство;
5. Тодић, Д., Бабић, В. (2008). *Туристичка географија свијета*. Бања Лука: Природно-математички факултет;
6. Јовичић, Д., Ивановић, В. (2008). *Туристичке регије свијета*. Нови Београд: Тон ПЛУС.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Похађање наставе: 5 бодова; Колоквијуми: 20 бодова (Колоквијум 1 и Колоквијум 2); Семинарски рад (презентација): 15 бодова; Завршни испит: 60 бодова.

Настава	5	Колоквијуми (К1+К2)	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

-

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Игор Зекановић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ХОТЕЛИЈЕРСТВО			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни	VII	2+2	5
Наставник	др Драган Тешановић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема услова	-

Циљеви изучавања предмета:
Циљ предмета је да кроз предавања и практичну наставу, студенти стекну основна знања у вези са хотелијерском делатношћу. Даље, да се студенти упознају са организацијом хотелских предузећа, облицима раста и развоја, категоризацијом, менаџментом у хотелијерству и свим другим важним аспектима хотелијерске делатности.

Исходи учења (стечена знања):
Студенти ће се упознати са организацијом рада у хотелу и специфичностима хотелијерства. Научиће да дефинишу обавезе и одговорности запослених у хотелу, формирају цене, продају хотелске услуге, оцене и унапреде квалитет, стандардизују услугу и истраже трендове који се свакодневно појављују као вид конкурентске предности.

Садржај предмета:
Историја и развој хотелијерства; Облици раста и развоја хотелских предузећа; Хотелски простор; Категоризација угоститељских објеката за смештај; Структура хотелске организације; Менаџмент људских ресурса у хотелијерству; Формирање цена у хотелијерству; Конкурентност и позиционирање; Значај стандарда за пословање хотела; Информационе технологије у хотелијерству; Продаја хотелских услуга; Промоција хотелских услуга; Савремени хотелијерски трендови; Квалитет у хотелијерству; Лојалност гостију

Методѐ наставѐ и савладавање градива:
а) метод усменог излагања, б) метод разговора, в) илустративно-демонстративна метода (приказивање релевантних, едукативних видео клипова)

Литература:
1. Гагић С. Хотелијерство (скрипта) 2. Гагић, С. (2014). <i>Основе угоститељства</i> . Алфаграф. Нови Сад 3. Черовић, С., Кнежевић, М. (2019). <i>Менаџмент у хотелијерству</i> . Универзитет Сингидунум. Београд. 4. Барјактаровић, Д. (2013). <i>Управљање квалитетом у хотелијерству</i> . Универзитет Сингидунум. Београд. 5. Косар, Јб. (2008). <i>Хотелијерство 1</i> . Висока хотелијерска школа, Београд 6. Косар, Јб. (2008). <i>Хотелијерство 2</i> . Висока хотелијерска школа, Београд

Облици провјере знања и оцјењивања:							
Настава	5	Тестови	25	Семинарски рад	10	Завршни испит	60
Посебна назнака за предмет:							
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Драган Тешановић, редовни професор							

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	АНИМАЦИЈА И ЛОГИСТИКА У ТУРИЗМУ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни	VII	2+0	4
Наставник	др Драган Тешановић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Без условљености	

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ предмета је упознати студенте са специфичностима анимације у туризму као делом укупне туристичке понуде, те како боравак туриста учинити што квалитетнијим и садржајнијим и употпунити га доживљајима. Такође, циљ је едуковати студенте о појму, значају и примени различитих анимацијских садржаја у туристичкој понуди објеката, односно туристичких дестинација, те да се упознају са програмом и начином за практично извођење анимације у туризму.</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>Савладавање овог предмета омогућава студентима да препознају циљне групе међу туристима/гостима за организацију програма анимације. Да буду оспособљени да процене важност туристичке анимације за квалитет туристичког производа, као и за доживљај одмора за туристе/госте. Такође, исход учења предмета је оспособити студенте да дефинишу и израде програм анимације за туристичка места, хотеле, као и да примене одговарајући начин комуникације у спровођењу програма туристичке анимације.</p>

Садржај предмета:
<p>Теоријски аспекти анимације у туризму (значај, улога и циљеви анимације у туризму) Програми анимације и креирање туристичке понуде Учинци и показатељи успешности програма анимације у туризму Менаџмент анимације у туризму Комуницирање у туристичкој анимацији Потребне и тражене особине аниматора у туристичкој анимацији Основе маркетинга у туристичкој анимацији</p>

Методе наставе и савладавање градива:
Монолошка метода, дијалошка метода

Литература:
<p>Ивков Цигурски, А. (2012). <i>Туристичка анимација</i>. ПМФ, ДГТХ, Нови Сад Церовић, З. (2008). <i>Анимација у туризму</i>. Факултет за туристички и хотелски менаџмент, Опатија, Jakovlev Z., Dimitrov, N.V., Koteski, C., (2017). <i>Animation and Tourism</i>. LAP LAMBERT Academic Publishing, Republic of Moldova. Ivanovski, A., & Mitić, D. (2012). <i>Animator in tourism</i>. Braşov: Universităţii "Transilvania", International monography, 2012.</p>

Облици провјере знања и оцјењивања:								
<table border="1"> <tr> <td>Настава</td> <td>10</td> <td>Тестови</td> <td>25</td> <td>Семинарски рад</td> <td>5</td> <td>Завршни испит</td> <td>60</td> </tr> </table>	Настава	10	Тестови	25	Семинарски рад	5	Завршни испит	60
Настава	10	Тестови	25	Семинарски рад	5	Завршни испит	60	
Посебна назнака за предмет:								
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Драган Тешановић, редовни професор								

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	БАЊСКИ ТУРИЗАМ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	изборни	VII	2+1	3
Наставник	Др Весна Рајчевић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Природно-географске основе туризма 1 Природно-географске основе туризма 2	Положени испити

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ је упознати студенте са значајем термалних, минералних и термо-минералних вода и њиховим утицајем на обим и интензитет туристичких кретања у свијету. Упознавање са карактеристикама бањског, здравственог и релаксационог (wellness) туризма.</p> <p>Посебна пажња се указује на бањски туризам у нашој земљи – стање и потенцијали, односно перспективе развоја.</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>Студенти ће стећи знања о основним елементима, условима и факторима који одређују карактер бањског туризма. Студенти треба да буду оспособљени за самостално сагледавање и уочавање свјетских трендова у оквиру бањског, здравственог и релаксационог (wellness) туризма и проналажење модела њихове имплементације и развоја у нашој земљи.</p>

Садржај предмета:
<p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Упознавање са термином бањски туризам: дефиниција, предмет, циљ и задаци проучавања; Историјски развој бањског туризма; Подземне воде: физичка и хемијска својства подземних вода, Извори и типови извора, Минералне воде: појам и класификација љековитих вода, Љековите воде и бање у Босни и Херцеговини и Републици Српској, Љековите воде и бање у свијету, Основне карактеристике бањског туризма, Облици бањског туризма, Битне одлике бањских мјеста за туристичку валоризацију бања, Критеријуми за вредновање бања, Специфичности савремене туристичке тражње у бањском туризму, Заштита љековитих вода, Економска валоризација бања и економски учинци бањског туризма, Перспективе бањског туризма у свијету и код нас</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Припрема за израду семинарског рада Прегледом домаћих и страних литературних извора, као и садржаја на Интернет адресама студенти су дужни да утврде различите облике туристичких кретања и специфичности у бањском туризму. 1. Објашњавање студентима о начину реализације предвиђеног практичног рада 2. Предмет истраживања 3. Циљ и задаци истраживања 4. Садржај рада 5. Методе истраживања 6. Тумачење и интерпретација добијених резултата Посјета бањским центрима</p>

Методе наставе и савладавање градива:
Метода усменог излагања, метода разговора, текстуална метода, илустративно-демонстративна метода уз коришћење компјутера и видео пројектора.

Литература:
1. Станковић, С. и др. (2005): <i>Бањски туризам Србије</i> , Центар за културу "Вук Караџић", Лозница 2. Црногорац, Б.Ч. (2009): <i>ХИДРОЛОГИЈА I – подземне воде</i> , „ARTPRINT“, Бањалука

3. Pivac, T., Dragin, A. Dragičević, V. i Vasiljević, Đ. (2016): *Selektivni oblici turizma-Primeri dobre prakse u svetu i stanje u republici Srbiji*, Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno-matematički fakultet, Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo, Novi Sad
4. *Zbornik prvog međunarodnog naučnog skupa: Turizam u funkciju razvoja Republike Srbije – Baњski turizam u Srbiji u iskustva drugih zemaља*, (2016). Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој бањи, Универзитет у Крагујевцу
5. Dimitrovski, D., Todorović, A. (2015). Clustering wellness tourists in spa environment. *Tourism Management Perspectives*, 16: 259-265
6. Jovičić, D. (2008). Stanje i perspektive razvoja banjskog turizma u Srbiji. *Glasnik Srpskog geografskog društva*, vol. 88, br. 4, str. 3-18
7. Stanković, S.M., Pavlović, S. (2005) Banjski i planinski turizam Srbije. *Zbornik radova PMF - Geografski institut, Beograd*, br. 53, str. 75-90
8. Лучић, М., Димитровски, Д., Годоровић, А. (2016). Uticaj atributa u banjskom turizmu na konkurentnost, primer Vrnjačke Banje, *Zbornik radova*, Geografski fakultet Univerziteta u Beogradu, br. 64, str. 419-452
9. Станковић., А. (2017). Економска валоризација бањског туризма Војводине, Мастер рад, Универзитет у Нишу, Природно-математички факултет, Департман за географију.
10. Smith, Melanie, Puczko, László. 2014. Health, Tourism and Hospitality – Spas, wellness and medical travel. Second edition. London & New York: Routledge – Taylor & Francis Group
11. Geić, S. 2011. *Menadžment selektivnih oblika turizma*, Sveučilište u Splitu
12. Group of authors (2009): *Understanding the global spa industry*, Oxford: Butterworth-Heinemann

Облици провјере знања и оцјењивања:

Континуална провјера знања;
 Завршна провјера знања;
 Самосталан рад: семинарски рад, консултације;

Тест 1	10	Тест 2	10	Семинарски рад	20	Завршни испит	60
---------------	-----------	---------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Весна Рајчевић, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	РЕЛИГИЈСКИ ТУРИЗАМ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Изборни	VII	2+1	3
Наставник	др Драшко Маринковић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	

Циљеви изучавања предмета:
<p>Упознавање са специфичним и све афирмативнијим обликом туристичких кретања која на глобалном нивоу, али и код нас, представљају једну од најмасовнијих туристичких миграција (као пасебан облик али и дио културног, градског, руралног али и других видова туризма). Усвајање основних знања о сакралним мјестима и религиозним центрима различитих религија; објашњење повезаности између географије религија и структуре религиозног туризма; упознање посебности практичне организације религиозног туризма; упознавање специфичности рада туристичких фирми које се баве организацијом религиозног туризма.</p>

Исходи учења (стечена зања):
<p>Студенти требају стећи основе знања из области: географије религије, историје религије, социологије и психологије религије и вјерника, теологије и њихова повезаност са религиозним туризмом, која су неопходна за професионално и савесно проучавање и организацију религиозног туризма на дестинацији. Анализа стања код нас, Европи и свијету и примјена искустава, вјештина и знања ради унапређење туристичког производа и услуга на домаћем тржишту, а потом и за стране туристе. Правилно планирање и управљање одрживим религиозним туризмом на дестинацији кроз израду протокола посјете, писаних етичких кодекса, поштовања институционалних принципа одређене вјерске заједнице, али и објективним менаџмент и маркетинг стратегијама.</p>

Садржај предмета:
<p>Упознавање са терминологијом из области религиозног туризма: дефиниција, предмет, циљ и задаци. Религијски садржаји у туризму. Географија религије и религиозни туризам. Географским аспекти проучавања религије (светски распоред религија, статистички подаци, трендови развоја и ширења нових вјерских учења). Суштина и типови религија Велике религије Свијета (Јеврејска религија, Хришћанска религија, Исламска религија, Хиндуизам, Будизам, Конфучијанство). Религиозни туризам у православљу. Религиозни туризам у католицизму и протестантизму. Религиозни туризам у јудаизму. Религиозни туризам у исламу. Религиозни туризам у будизму. Религиозни туризам у хиндуизму. Религиозни туризам у таоизму и конфучијанству. Религиозни туризам у шинтоизму. Анализа потенцијала за развој туризма под утицајем религије и њихова валоризација. Сакрални објекти и мјеста, која су туристички афирмисана код нас и у свијету. Типологије религиозних туриста и ходочасника. Ходочашћа и религиозно-екскурзиони туризам припадника других религија. Типови центара ходочашћа и религијски макрорегиони свијета. Особности практичне организације путовања у религиозном туризму. Одрживи развој религиозног туризма (повезаност религиозног урбаног, руралног и екотуризма).</p>

Метод наставе и савладавање градива:
<p>Студенти треба да овладају географском логиком у разумијевању генезе и развоја значајних свјетских религија и њиховој улози у савременом туристичком промету, како код нас, а тако и на свјетском нивоу. Стручна знања и способности ће се обезбиједити кроз предавања, вјежбе и консултације. На вјежбама се врши обрада семинарских радова.</p>

Литература:
<p>Грчић, М., (2011). <i>Географија религија</i>. Географски факултет. Београд. Маринковић Д., Стругар М., (2022): АТЛАС Епархије зворничко-тузланске са демографском анализом, Едиција у 10 томова, Издавачка кућа Епархије зворничко-тузланске СИНАЈ, Бања Лука. Стаменковић, И. (2006). <i>Религиозни туризам и православље</i>. Помоћни уџбеник. Департман за географију, туризам и хотелијерство. Природно-математички факултет, Нови Сад.</p>

Bellinger, G., (2004). *Veliki leksikon religija – 670 religija, crkvi i kultova, pokreta sa religioznim pogledima na svet i društvo, kao i religijsko-filozofskih škola*. Lento & Dobra. Beograd.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Провјера знања се обавља писмено (тест) у току семестра. Завршни испит се полаже усмено. Предат и одбраћен семинарски рад на вјежбама је услов за приступање усменом испиту.

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драшко Маринковић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ПЛАНИНСКИ ТУРИЗАМ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	изборни	VII	2+1	3
Наставник	др Радислав Тошић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености.	

Циљеви изучавања предмета:
Дефинисати појам планинског туризма, његове специфичности и облике. Сагледати историјски развој планинског туризма у свијету и код нас. Упознати се са природно-туристичким ресурсима планина Републике Српске/Босне и Херцеговине, као и са достигнутим степеном развоја овог вида туризма у земљама окружења и Републици Српској/Босни и Херцеговини.

Исходи учења (стечена знања):
Савладавање основних теоријских знања из области планинског туризма, као и практичних примјера из најважнијих европских и домаћих планинских дестинација. Усвојена знања студенту омогућавају квалитетнији приступ у будућем обављању свих активности на пољу радног ангажмана у области планинског туризма у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

Садржај предмета:
Појам и видови планинског туризма; Планински туризам и туристичка понуда (трендови планинског туризма); Историјски развој планинског туризма у свијету и Европи; Историјски развој планинског туризма у РС и БиХ; Планинарство – планинарска инфраструктура, објекти, путеви и маркације и оријентација; Алпинизам; Спелеотуризам; Планински бициклизам и јахање (коњички); Кануинг; Кајакаштво; Рафтинг; Кањонство и сплаварење; Спортски риболов; Једрење падобраном (параглајдинг) и Jumping; Bangee jumping; Zip-line; Природно-туристички ресурси планина РС и БиХ; Планинске туристичке манифестације; Излетнички планински туризам; Достигнути ниво развоја планинског туризма у РС и БиХ.

Методѐ наставѐ и савладавање градива:
Облици наставѐ су предавања, вјежбе, самостални радови под менторством наставника и сарадника, редовне консултације и е-консултације, дискусије о конкретним случајевима из непосредног окружења. Предност наставним методама даје јасно структурирана настава, са наглашеним заједничким радом и комуникацијом.

Литература:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Станковић, С. (2003). <i>Туризам, заштита и валоризација</i>, СГД, Београд. 2. Ђуровић, П. (2012). <i>Планински туризам</i>, Географски факултет Београд. (Скрипта). 3. Васовић, М., & Јовичић, Ж., (1982). <i>Важније туристичко-географске регије Европе</i>. ИРО "Рад", Београд. 4. Чомић, Ђ., & Пјевач, Н. (1997) <i>Туристичка географија</i>, Савезни центар за унапређење хотелијерства и угоститељства, Београд. 5. Ђњато, Р., Трбић, Г., Маринковић, Д., Лојовић, М. (2005). <i>Република Српска-туристички потенцијали</i>, Завод за издање уџбеника, Источно Сарајево. 6. Станковић, С. (2002). Потенцијали планина у функцији туризма, <i>Гласник Српског географског друштва</i>, бр. 2, Београд.

Облици провјере знања и оцјењивања:
Провјера знања обавља се писмено и усмено. Семинарски рад полаже се усмено. Завршни испит полаже се писмено и усмено, уз претходно положен тест знања током семестра и положен семинарски рад.

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:
Име и презиме наставника који је припремио податке:
Др Радислав Тошић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ПРИМОРСКИ ТУРИЗАМ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	изборни	VII	2+1	3
Наставник	др Татјана Попов, доцент			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености другим предметима.	–

Циљеви изучавања предмета:
Упознавање са основним условима за развој приморског туризма, врстама приморског туризма, садржајима туристичког боравка на приморју, приморским туристичким центрима и регијама на Балкану, у Европи и у свијету.

Исходи учења (стечена знања):
Стицање знања о природним условима као мотивима за развој приморског туризма. Оспособљање студената за објективно и самостално сагледавање, вредновање и презентовање туристичких потенцијала приморских простора.

Садржај предмета:
<ul style="list-style-type: none"> – Приморски туризам – најмасовнији вид мотивских туристичких кретања. – Дефиниција, врсте и значај приморског и морског туризма. – Садржаји туристичког боравка на приморју. – Основне одлике Свјетског мора. – Море као туристичка вриједност. – Особине морске воде у функцији туризма. – Климатске одлике изнад океана и мора од значаја за туризам. Приморска клима и таласотерапија. Стање озонског омотача и сунчање. – Геоморфолошке одлике обала и острва као туристичка вриједност. – Живи свијет мора и приморја као туристичка вриједност. – Еколошке основе приморског туризма. Оцјена и вредновање еколошких услова за развој приморског туризма. – Остале одлике мора и приморја од значаја за туризам. – Позитиван и негативни утицај приморског туризма на географску средину. – Савремени трендови и изазови приморског туризма. – Планирање приморског туризма – Интегрално управљање приобалним подручјем. – Природне туристичке вриједности Јадранског приморја и других приморја Балканског полуострва. – Приморски и морски туризам у одабраним морским регионима.

Методе наставе и савладавање градива:
Монолошка метода, дијалогска метода, дискусија, метода анализе, илустративно-демонстративна метода (мултимедијалне презентације) и др.

Литература:
<ul style="list-style-type: none"> – Анђелковић, Г. (2016). <i>Природне основе приморског туризма</i>. Географски факултет Универзитета у Београду. – Bull, A. (2019). <i>Coastal and Marine Tourism</i> (1st Edition). Routledge. – Tonazzini, D., Fosse, J., Morales, E., Gonzalez, A., Klarwein, S., Moukaddem, K., & Louveau, O. (2019). <i>Blue Tourism: Towards a Sustainable Coastal and Maritime Tourism in World Marine Regions</i>. Edited by Eco-Union. – Hall, C. M., & Page, S. J. (2014). <i>The Geography of Tourism and Recreation: Environment, Place and Space</i>. Routledge. – Jones, A. L., & Phillips, M. R. (2018). <i>Global Climate Change and Coastal Tourism: Recognizing Problems, Managing Solutions and Future Expectations</i>. CAB International.

Облици провјере знања и оцјењивања:
Облици оцјењивања су предиспитне обавезе – активност у току наставе, семинарски рад и два

колоквијума – и завршни испит. Провјера знања обавља се писмено (колоквијуми, семинарски рад) и усмено (семинарски рад и завршни испит).

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Тајјана Попов, доцент

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	СТРУЧНА ПРАКСА 3			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни	VII	0+4	3
Наставник	Сви наставници који су ангажовани на Студијском програму географије - смјер туризмологија			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Стручна пракса 2	

Циљеви изучавања предмета:
Стручна пракса омогућава студенту стицање практичних искустава у оквиру туристичке привреде. Реализацијом стручне праксе студенти стичу практична искуства, нове вјештине и проширују теоретска знања, упознају се са радом различитих сектора туристичке привреде и стичу увид у функционисање туристичких предузећа и рад менаџмента.

Исходи учења (стечена знања):
Повезивање стечених теоријских знања са професионалним искуствима и стицање додатних вјештина из подручја менаџмента у туризму и других дјелокруга пословања туристичких и осталих организација у којима се стручна пракса обавља.

Садржај предмета:
Стручна пракса се обавља у туристичким агенцијама које испуњавају техничке и кадровске услове за њену реализацију. Према Наставном плану предвиђена је обавезна стручна пракса у III, V и VII семестру у трајању од 4 часа седмично. Према утврђеном распореду студенти су обавезни обавити стручну праксу један дан у седмици или минимално 60 часова у току III, V и VII семестра, у периоду када се не одржава настава.
Студенти похађају стручну праксу на основу билатералног уговора Природно-математичког факултета и предузећа или институције организатора стручне праксе. Стручном праксом су првенствено обухваћене туристичке услуге у туристичким агенцијама и рецепцијско пословање у хотелима и туристичким домаћинствима. Према Наставном плану и програму, студентима се може организовати и феријална стручна пракса са практичним радом у одговарајућем туристичко-угоститељском објекту. Феријална стручна пракса се обавља у адекватним туристичко-угоститељским објектима у земљи и иностранству са којима високошколска установа има потписан Уговор о сарадњи.
На стручној пракси студенти имају водитеља стручне праксе из предузећа или институције у којој се обавља стручна пракса, о чему водитељ стручне праксе води дневник. У циљу праћења студентске праксе, сваки студент има ментора из реда наставника, који ће прегледати дневник праксе и донијети одлуку о томе да ли је пракса успјешно обављена или не.

Методе наставе и савладавање градива:
Стручна пракса има за циљ да унаприједи способност студента за интензивније повезивање теорије и праксе, односно за успјешну примјену стручних и научних сазнања методама практичног извођења радних операција уз надзор одговорног лица у објекту.

Литература:

Облици провјере знања и оцјењивања:
Провјера знања се обавља писмено (тест) у току семестра. Завршни испит се полаже усмено. Предат и одбраћен семинарски рад на вјежбама је услов за приступање усменом испиту.

	Практичан рад	40	Завршни испит	60
--	----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драшко Маринковић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ТУРИСТИЧКЕ ПОЛИТИКЕ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	VIII	2+2	5
Наставник	др Горан Поповић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености другим предметима.	–

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ изучавања овог предмета је разумијевање кључних аспеката, а посебно значаја, мјеста и улоге туристичке политике на локалном, регионалном, националном и глобалном нивоу.</p> <p>Изучавање треба да допринесе дефинисању, имплементацији и хармонизацији полазних циљева и интереса туристичког сектора и туристичке привреде, као и комплетног туристичког тржишта са општим економским, али и ширим друштвеним интересима.</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>Студенти ће стицати знања и добити компетенције за правилно, али прије свега научно тумачење важности и улоге туристичке политике која је претпоставка за успјешно вођење и управљање туристичким ресурсима на макроекономском нивоу.</p> <p>Студенти ће на тај начин апсолвирати кључне сегменте и процесе система креирања, планирања и имплементације туристичке политике.</p> <p>Студенти ће бити оспособљени да доносе компетентне и научно утемељена одлуке о политици развоја туризма, како у приватном, тако и јавном сектору. Биће оспособљени за разумијевање појава и процеса којим се објективно врједнују туристички ресурси и потенцијали на неком географском простору.</p>

Садржај предмета:
<ul style="list-style-type: none"> - Основе економске политике – општи приступ - Однос економске и туристичке политике - Системски приступ планирању туризма. - Планирање развоја туристичке дестинације. - Креирање јавне политике. - Модели креирања политике. - Кључни аспекти, концепт и значај туристичке политике. - Циљеви, методе и средства за имплементацију туристичке политике. - Основе националне и регионалне туристичке политике. - Националне туристичке политике туризма у свијету - избор. - Кључни аспекти туристичке политике у РС и БиХ. - Будућност и изазови туристичке политике. - Специфичност планирања туризма на локалном нивоу. - Пословна и развојна политика туристичких предузећа.

Методе наставе и савладавање градива:
Монолошка метода, дијалогска метода, дискусија, метода анализе, илустративно-демонстративна метода (мултимедијалне презентације), израда семинарског рада и др.

Литература:
<p><i>Основна:</i> Јовичић, Д. (2016). Менаџмент и политика туристичких дестинација. Географски факултет. Београд</p> <p><i>Додатна:</i> Edgell et al. (2008). Tourism Policy and Planning. Elsevier; Hall, M. 2008. Tourism Planning: Policies, Processes and Relationships. Pearson.</p>

Облици провјере знања и оцјењивања:
Облици оцјењивања су предиспитне обавезе – активност у току наставе, семинарски рад (практикум) и два колоквијума – и завршни испит. Провјера знања обавља се писмено (колоквијуми) и усмено (семинарски рад и завршни испит).

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
Поседна назнака за предмет:							
Име и презиме наставника који је припремио податке: др Горан Поповић, редовни професор							

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЕКОТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРИРОДЕ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезан	VIII	2+1	4
Наставник	др Душица Пешевић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ модула је да студенти упознају са значајем екотуризма, као обликом одрживог, селективног туризма, који је условљен адекватном заштитом природних вриједности и њиховом валоризацијом. Затим, сагледавање рецентног стања биодиверзитета и истицање уважавања усаглашеног развоја екотуризма са заштитом природе, а све у циљу дугорочне и комплексне заштите природе и туристичког привређивања.</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>Усвајање и примјена знања о појму, значају, улози и структурним одликама екотуризма. Стицање компетенција студената за избор адекватних инструмената за примјену концепта екотуризма на конкретним дестинацијама (национални паркови и друга заштићена природна добра), чиме ће афирмисати апликативни карактер знања стечених похађањем овог предмета.</p>

Садржај предмета:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Појам, значај и облици селективних врста туризма и екотуризма 2. Зелена потрошња и туризам 3. Еколошке (биотичке) и физичко-географске атракције од значаја за екотуризам 4. Екотуризам у пракси; екотуризам и локалне заједнице 5. Економика, маркетинг и менаџмент екотуризма 6. Еколошка и социо-културна одрживост екотуризма 7. Биодиверзитет (појам и значај) 8. Актуелно стање глобалног биодиверзитета и критеријуми заштите 9. Појам, предмет и циљеви заштите природе 10. Однос туризма и заштићених природних добара 11. Међународна категоризација заштићених природних добара 12. Систем заштите природе у Републици Српској 13. Управљање заштићеним природним добрима Републике Српске 14. Коришћење националних паркова у туризму 15. Дестинације екотуризма <p>Практична настава: Анализа одабраних водећих дестинација екотуризма; Еколошке и физичко-географске вриједности националних паркова Републике Српске; Израда SWOT анализе за поједина туристичка мјеста са освртом на еколошке аспекте туристичке валоризације; Анализа и презентација семинарских радова.</p>

Методѐ наставѐ и савладавањѐ градива:
Облици наставѐ су предавања, вјѐжбе, самостални радови под менторством наставника и сарадника, редовне и електронске консултације.

Литература:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Јовичић, Д. (2010): Туризам и животна средина, Тон Плус, Београд. 2. Стојановић, В. (2011): Туризам и одрживи развој, Департман за географију, туризам и хотелијерство, ПМФ, Нови Сад. 3. Ђурђић, С. (2015): Заштита природе, Географски факултет, Универзитет у Београду. 4. Stojanović, V., Demonja, D., Mijatov, M., Dunjić, J., & Tišma, S. (2022). Konceptija razvoja ekoturizma u UNESCO rezervatima biosfere: Studije slučaja iz Hrvatske i Srbije. <i>Šumarski list</i>, 146 (5-6), 243-253. 5. Beljanski, N. (2018). Ekološka odgovornost turizma. <i>Tims. Acta: naučni časopis za sport, turizam i velnes</i>, 12 (1).

б. Изабрани научни и стручни радови

Облици провјере знања и оцјењивања:

Завршни испит полаже се усмено, уз претходно положене тестове током семестра и положен семинарски рад.

Настава	5	Тестови	25	Семинарски рад	10	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Душица Пешевић, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЉУДСКИ РЕСУРСИ У ТУРИЗМУ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	обавезни	VIII	2+1	4
Наставник	др Драшко Маринковић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	

Циљеви изучавања предмета:
Уочавање системске повезаности развоја туризма и развоја становништва, значаја демографских карактеристика за осмишљавање, пласман туристичке понуде, формирање цијена и планирање развоја туризма у одређеним просторима. Разумијевање улоге образовање у глобалној економији и стицање знања о људским ресурсима у туризму; разумијевање значаја управљања људским ресурсима у туризму; упознавање са техникама управљања људским ресурсима.

Исходи учења (стечена знања):
Студенти требају стећи основе знања за критичко сагледавање улоге адекватног образовања кадрова у туризму као суштинског предуслова успешног туристичког привређивања и одрживог развоја туризма. Овладавање практичним знањима на основу којих ће студенти бити оспособљени да се укључе у процес управљања туристичким предузећима, посебно у сектору за људске ресурсе.

Садржај предмета:
Увод у теорију о људским ресурсима. Људски ресурси као научна дисциплина и управљачка пракса. Утицај људских ресурса на развој туризма. Туризам и становништво као категорије (предмет) интердисциплинарних истраживања. Системска повезаност развоја туризма и становништва. Становништво као потрошач у туризму. (Не)компатибилност статистике становништва и статистике туризма. Појмовне разлике између радне снаге, људског капитала и људских ресурса. Фактори развоја теорије о људском капиталу. Фактори развоја праксе управљања људским ресурсима. Квантитативни и квалитативни показатељи људских ресурса. Стање и перспективе људских ресурса у туризму. Динамика запошљавања у туризму. Образовна структура запослених у туризму. Специфична знања и вјештине запослених у туризму. Диференцираност радне снаге у туризму према етничким обележјима, полу и миграционим карактеристикама. Усклађеност понуде радне снаге у туризму са захтијевима туристичке потражње. Корелација између образовања запослених у туризму и развоја специфичних врста туристичке понуде. Утицај образовања на продуктивност запослених у туризму. Управљање људским ресурсима у туризму. Утицај развоја туризма на демографске промене. Туристичка кретања као специфичан облик сезонских миграција. Значај туризма за економску активност становништва. Особености демографског развоја туристичких регија. Ефекти туризма као фактора демографског развоја.

Методе наставе и савладавање градива:
Усвајањем знања студенти се оспособљавају за исправно тумачење утицаја туризма на демографски развитак и извођење демографске анализе релевантне за елементе туристичког тржишта. Стручна знања и способности ће се обезбиједити кроз предавања, вјежбе и консултације. На вјежбама се врши обрада семинарских радова.

Литература:
Богићевић, Б. (2011). <i>Менаџмент људских ресурса</i> . Центар за издавачку делатност Економског факултета. Београд. Деведић, М. (1998). <i>Туризам као фактор развоја, размештаја и структура становништва</i> . Географски факултет Универзитета у Београду. Београд. Бакић, О. (2002). <i>Маркетинг менаџмент туристичке дестинације</i> . Економски факултет. Београд. Nickson, D. (2006). <i>Human Resource Management for the Hospitality and Tourism Industries</i> . Elsevier, Philadelphia. Baum, T. (2007). <i>Human resources in tourism: Still waiting for change</i> . <i>Tourism Management</i> , 28.

Облици провјере знања и оцјењивања:
--

Провјера знања се обавља писмено (тест) у току семестра. Завршни испит се полаже усмено. Предат и одбрањен семинарски рад на вјежбама је услов за приступање усменом испиту.

Настава	5	Тест	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	-------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драшко Маринковић, редовни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ПРАВНИ АСПЕКТИ У ТУРИЗМУ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни	VIII	2+1	4
Наставник	др Дарко Радић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
-	-

Циљеви изучавања предмета:

Основни циљеви изучавања овог предмета су: да студенти науче основне правне појмове и категорије, да се оспособе да примјењује у пракси трајно стечена знања из права која су у вези са њиховим занимањем, посебно из уговорног права, те да разумију и закључују уговоре у туризму на националном, регионалном и међународном плану и да имају могућност да наставе са усавршавањем.

Исходи учења (стечена знања):

Након што положи испит из овог наставног предмета, студенти ће бити у могућности да спознају основне правне категорије, да разумију и објасне систем туристичког права, посебно из угла националног законодавства, да тумаче правне прописе, да разумију и објасне општа правила уговорног права, али и да примијењују стечена знања из права и туристичког законодавства у пракси, те да разумију и закључују уговоре у области туризма.

Садржај предмета:

- Основе права и државе.
- Посебно о правним субјектима и изворима права у области туризма.
- Основе стварног права са освртом на право својине и заложно право.
- Основе облигационог и пословног права.
- Основне карактеристике уговорног права и остали извори облигација.
- Правни режим обављања туристичке дјелатности – основе туристичког законодавства.
- Разни уговори у туризму према Закону о облигационим односима, Закону о заштити потрошача и узансама:
 - појам, врсте, карактеристике, дејства, престанак уговора и одговорност за штету.
 - уговор о организовању путовања, уговор о туристичком пакет – аранжману, уговор о извођењу екскурзије, посреднички уговор о путовању, уговор о ангажовању угоститељских капацитета – алотману, временско кориштење непокретности у туризму, уговор о превозу путника и пртљага, уговор о осигурању, комисиони туристички уговори, уговори о концесији у туризму, уговор о хотелским услугама, уговор о услугама исхране и пића и други уговори.
- Заштита потрошача у туризму.
- Средства плаћања и легитимациони папири у туризму.
- Рјешавање спорова у области туризма.

Методе наставе и савладавање градива:

Предавања, вјежбе (рјешавање хипотетичких чињеничних ситуација, анализа случаја, анализа судске праксе, симулација случаја), консултације, самостално учење и израда семинарских радова.

Литература:

- Вујисић, Д. & Мићовић, А. (2016). *Туристичко право*. Универзитет у Крагујевцу.
- Миладиновић, С: (2017). *Хрестоматија – изабрани текстови*, Котор.
- Вујисић, Д. & Мићовић, А. (2016). *Пословање и услуге туристичко – угоститељских субјеката*, Крагујевац.
- Шмид, В. & Горенц, В. (1999). *Пословно право у туризму и угоститељству*, Загреб.
- Мораит, Б. (2010). *Облигационо право*, Бања Лука.
- Савић, С. (2005). *Основе права*, Бања Лука.
- Бабић, И. & Јотановић, Р. (2020). *Грађанско право*, Стварно право, Бања Лука.
- Васиљевић, М., Рајчевић, М. & Поповић, В. (2002). *Уговори у привреди, теорија – пракса – обрасци*,

Бања Лука.

- Закон о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/1978, 39/1985, 45/1989 - одлука УСЈ и 57/1989 и „Службени гласник РС“, бр. 17/1993, 3/1996, 39/2003 и 74/2004).
- Закон о заштити потрошача у РС („Службени гласник РС“, бр. 6/12, 63/14 и 18/17).
- Закон о туризму („Службени гласник РС“, бр. 45/17).
- Закон о угоститељству („Службени гласник РС“, бр. 45/17).
- Закон о боравишној такси („Службени гласник РС“, бр. 78/11 и 106/15).
- Закон о бањама („Службени гласник РС“, бр. 20/18).
- Закон о јавним скијалиштима („Службени гласник РС“, бр. 15/10 и 33/16).
- Подзаконски акти.
- Директиве Европске уније и друга препоручена литература у договору са предметним наставником.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Провјера знања:

I колоквијум, II колоквијум, завршни испит.

Предиспитне обавезе:

похађање наставе, I колоквијум, II колоквијум и семинарски рад (одговарајући број бодова).

Завршни испит:

усмено (одговарајући број бодова).

Настава	√	Тестови	√	Семинарски рад	√	Завршни испит	√
----------------	---	----------------	---	-----------------------	---	----------------------	---

Посебна назнака за предмет:

-

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Дарко Радић, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	НАЦИОНАЛНЕ КУХИЊЕ И ИСХРАНА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семе стар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни	VIII	2+2	4
Наставник	др Драган Тешановић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Без условљености.	-

Циљеви изучавања предмета:
Упознавање студената са савременим трендовима у гастрономију из области националних кухиња и исхране. Мултидисциплиним приступом изучаваће се храна и пиће различитог географског поднебља са културолошког, религијског, гастрономског, друштвеног, нутритивног, традиционалног и туристичког аспекта.

Исходи учења (стечена знања):
Студенти ће бити едуковани да познају гастрономску културу, традицију и исхрану из различитих географских подручја.

Садржај предмета:
<i>Теоријска настава</i> Развој и формирање националних гастрономија. Упознавање са утицајем географије, историје и културе на формирање гастрономије: Грчке, Италије, Француске, Шпаније, Немачке, Русије, Турске, Јапана, Кине, Мексика, Бразила, Мађарске, Египта, Либана, Кеније, Замбије, Белгије, Перуа. Карактеристике националног ресторана на угоститељско туристичком тржишту. Улога и употреба националне кухиње, културе и исхране у креирању туристичког производа.
<i>Практична настава</i> Увежбавање креирања угоститељско-туристичког производа који је зван на националним кухињамаа и исхрани.

Методе наставе и савладавањеградива:
Монолошка метода, дијалогска метода, илустративно-демонстративна.

Литература:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Калењук, Б. (2016). <i>Националне гастрономије</i>. Департман за географију туризам и хотелијерство. Природно-математички факултет. Универзитет у Новом Саду. 2. Попов-Раљић, Ј. (2016). <i>Исхрана</i>. Департман за географију туризам и хотелијерство. Природно-математички факултет. Универзитет у Новом Саду. 3. Edelstein, S. (2010). <i>Food, cuisine, and cultural competency: for culinary, hospitality, and nutrition professionals</i>. Jones and Bartlett Publishers. 4. MacVeigh, J. (2009). <i>International Cuisine</i>. Delmar.

Облици провјере знања и оцјењивања:
--

Настава	10	Тестови	20	Семинарски рад	10	Завршни испит	60
----------------	-----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: др Драган Тешановић, редовни професор
--

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ТУРИЗАМ И ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	изборни	VIII	2+1	3
Наставник	др Душица Пешевић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	

Циљеви изучавања предмета:
Упознавање и анализа динамике узајамне условљености туризма и природних ресурса (енергетски, атмосферски, климатски, водни, земљишно-геолошки, просторни и биолошких) уз помоћ савремених теоретских и методолошких приступа. Фокус овог предмета ће бити на изучавању зависности туризма од физичког окружења и доступних природних ресурса, са једне стране, односно на спознаји различитих облика утицаја који туризам има на природне ресурсе, са друге стране.

Исходи учења (стечена знања):
Након успјешног завршетка овог предмета од студента се очекује да је у стању да: <ul style="list-style-type: none"> - разумије сложену узрочно-последичну везу између различитих облика туризма и природних ресурса; - систематично анализира различите облике управљања природним ресурсима у туризму; - препозна и примијени примјере добре управљачке праксе у туризму који могу допиринијети очувању природних ресурса; - спроведе самостално истраживање појединих дијелова сложеног односа између туризама и природних ресурса кроз студију случаја; - критички анализира управљачке оквире за усклађивање односа туризма и природних ресурса;

Садржај предмета:
Природни ресурси – појам и класификација; Необновљиви природни ресурси; Обновљиви природни ресурси; Начела и принципи управљања природним ресурсима; Међусобна условљеност туризма и природних ресурса; Значај природних ресурса за одрживи развој туризма; Управљање природним ресурсима у туризму; Утицај туризма на одрживост природних ресурса; Индикатори одрживог туризма; Правни и институционални инструменти за усклађивање односа туризма и природних ресурса; Природни ресурси и потенцијали Републике Српске/БиХ у функцији туризма. <i>Практична настава:</i> Утврђивање теоријског знања и постизање већег степена његовог разумијевања кроз наставу која је заснована на анализи студија случајева. Припрема за израду семинарског рада.

Методе наставе и савладавање градива:
Облици наставе су предавања, вјежбе, практични групни и самостални радови под менторством наставника и сарадника, редовне консултације.

Литература:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Милутиновић, С. (2020). <i>Управљање природним ресурсима</i>, Факултет заштите на раду у Нишу, Ниш 2. Стојановић, В. (2006). <i>Одрживи развој туризма и животне средине</i>, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Природно-математички факултет, Нови Сад. 3. Јовичић, Д. (2000). <i>Туризам и животна средина – концепција одрживог туризма</i>, Задужбина Андрејевић, Београд; 4. Ђукановић, М. (1996). <i>Животна средина и одрживи развој</i>, Елит, Београд; 5. Харис, Џ. (2013). <i>Економија животне средине и природних ресурса</i>, Дата статус, Њујорк 6. Harris, J.M., & Roach, B. (2017). <i>Environmental and Natural Resource Economics A Contemporary Approach</i> (Fourth Edition). Routledge, New York.

Облици провјере знања и оцјењивања:								
Тестови, семинарски рад – студија случаја, завршни усмени испит.								
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%;">Настава</td> <td style="width: 5%; text-align: center;">5</td> <td style="width: 15%;">Тестови</td> <td style="width: 5%; text-align: center;">20</td> <td style="width: 15%;">Семинарски рад</td> <td style="width: 5%; text-align: center;">15</td> <td style="width: 15%;">Завршни испит</td> <td style="width: 5%; text-align: center;">60</td> </tr> </table>	Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60	
Посебна назнака за предмет:								
Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Душица Пешевић, ванредни професор								

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ГАСТРОНОМИЈА			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	изборни	VIII	2+1	3
Наставник	др Драган Тешановић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Без условљености.	

Циљеви изучавања предмета:
Упознавање студената са гастрономијом као мултидисциплинарном науком. Гастрономија примењује научна сазнања из области: исхране, хемије, дијететике, пољопривреде, кулинарства, енологије, сензорике, менаџмента, здравствене безбедности информационих технологија и психологије које су везане за пласман гастрономских производа на угоститељско туристичко тржиште.

Исходи учења (стечена знања):
Студенти ће бити едуковани о гастрономији као интердисциплинарној науци и њеној неопходности и значају у креирању угоститељско туристичког производа.

Садржај предмета:
<i>Теоријска настава</i> Увод у гастрономију. Место и улога међу наукама о храни. Психологија у угоститељству. Компоненте хране. Савремени трендови у исхрани. Санитарне мере и заштита на раду у хотелској кухињи. Подела угоститељских кухиња и структура кухињског простора. Средства за рад. Јеловници и менији. Оброци у угоститељству. Кадрови и њихов распоред. Функције кухињског менаџмента. Набавка и складиштење хране и пића. Припремне радње у кухињи. Гастрономски производи: сосови, супе и чорбе, гарнитуре, хладна предјела, салате, јела од риба, готова јела, печења, јела по поручбини, свечани оброци (коктел партија, банкет, хладно-топли бифеи), слагање хране са вином, калкулације цена хране, организација мера за спречавање тровања храном, управљање квалитетом јела, стандарди у кухињи. <i>Практична настава</i> Практично упознавање и креирање гастрономског производа за угоститељско туристичко тржиште.

Методенаставе и савладавањеграрива:
Монолошка метода, дијалoшка метода, илустративно-демонстративна.

Литература:
<ol style="list-style-type: none"> Тешановић, Д. (2016). <i>Основе гастрономије за менаџере</i>. Департмана за географију туризам и угоститељство. Природно-математички факултет. Универзитет у Новом Саду. Тешановић, Д. (2014). <i>Гастрономски менаџмент</i>. Висока хотелијерска школа у Београду. Шкрињар, М., Тешановић, Д. (2007). <i>Храна у угоститељству и њено чување</i>. Департмана за географију туризам и угоститељство. Природно-математички факултет. Универзитет у Новом Саду. Graham Kerr. (2005). <i>Techniques Of Healthy Cooking</i>, The Culinary Institute Of America, New York.

Облици провјере знања и оцјењивања:
--

Настава	10	Тестови	20	Семинарски рад	10	Завршни испит	60
----------------	-----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Драган Тешановић, редовни професор
--

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	МАНИФЕСТАЦИОНИ И КОНГРЕСНИ ТУРИЗАМ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	изборни	VIII	2+1	3
Наставник	др Ирена Медар Тањга, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема условљености	

Циљеви изучавања предмета:
<p>Проучавање манифестационог туризма са различитих аспеката, утврђивање елемената манифестација, фактора који утичу на одржавање манифестација, издвајање класификација манифестационог туризма на основу бројних критеријума. Комплексно истраживање манифестационог туризма садржи широк дијапазон различитих садржаја и намјена манифестација, као и значаја за средину у којој се одржава. Оспособљавање студената за успешно бављење пословима из домена организације конгреса и промовисања дестинације конгресног туризма. Стицање теоријских и практичних сазнања за успјешно бављење пословима у области планирања, организације, реализације конгреса, те маркетинга дестинације конгресног туризма.</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>Оспособљавање студената да разумеју теоријски и практични аспект истраживања туристичких манифестација, те да ураде евалуацију туристичких манифестација. Код студената треба развијати свијест о значају манифестација за средине у којима се одржавају, поготово за очување вриједности локалне заједнице.</p> <p>Савладање основних теоретских знања из домена конгресног туризма, те стицање практичних знања за непосредно укључивање у процес организовања конгреса, те укључивање у активности туристичких организација, а у вези са развојем конгресног туризма.</p>

Садржај предмета:
<p>Садржај ће бити обрађен кроз два модула: манифестациони туризам и конгресни туризам.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Појам и облици манифестационог туризма. 2. Класификација манифестација (према поријеклу, перманентности у мјесту одржавања, рангу, масовности и уложеним финансијским средствима, мотивима посјетилаца, садржају програма). 3. Подјела манифестационог туризма (политичко-историјски, културни, етнолошки, привредни, научно-стручни, вјерски, забавно-туристички, спортски...) 4. Веза природно-географских атрактивности и туристичких манифестација. 5. Мјесто друштвено-географских атрактивности у организовању туристичких манифестација. 6. Мотиви и планирање организовања манифестација. 7. Манифестациони туризам као сегмент укупне туристичке понуде. 8. Туристичке манифестације као туристички производ. 9. Манифестациони туризам у Републици Српској. 10. Појам и значај конгресног туризма. 11. Развој конгресног туризма. 12. Карактеристике тржишта конгресног туризма (учесници конгреса, сезонска концентрација конгреса, трајање конгреса, просечан боравак учесника, величина конгреса). 13. Кључни ефекти конгресног туризма. 14. Дестинације конгресног туризма и њени елементи. 15. Дестинације конгресног туризма у Републици Српској.

Методe наставе и савладавање градива:
<p>Стручна знања и способности ће се обезбиједити кроз предавања, вјежбе и консултације. Предавања подразумијевају излагања ex chatedra и обавезну дебату. Вјежбе су организоване као анализа студија случаја. Семинари су замишљени као: критички осврти на стручну литературу, представљање самосталних и групних радова у којима ће студенти добити задатак да организују конкретну туристичку манифестацију у одређеној географској средини.</p>

Литература:

1. Бјељац, Ж. (2006). *Теоријско-методолошке основе манифестационог туризма*. ГИ "Јован Цвијић" САНУ, Посебно издање, књ. 67.
2. Ковачевић, I. (2017). *Uticaј kongresnog turizma na razvoj destinacije, doktorska disertacija*. Ekonomski fakultet. Univerzitet u Beogradu. Beograd
3. Штетић, С. (2007): *Посебни облици туризма*. Београд: издање аутора
4. плански и стратешки документи
5. радови из научних часописа и зборника

Литература у вези са специфичним темама ће се прецизирати и допуњавати у договору са предметним наставником.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Завршни испит се полаже писмено, а по потреби и усмено. Присуство на настави, колоквијуми положени током семестра и семинарски рад услов су за приступање завршном испиту.

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
---------	---	---------	----	----------------	----	---------------	----

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Ирена Медар Тањага, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ЕКСКУРЗИОНИ И ИЗЛЕТНИЧКИ ТУРИЗАМ			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Изборни	VIII	2+1	3
Наставник	др Млађен Трифуновић, ванредни професор			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Нема	

Циљеви изучавања предмета:
Објашњење основних карактеристика екскурзионог и излетничког туризма, начина њихове организације и евалуације.

Исходи учења (стечена знања):
Студенти ће бити у стању да самостално дефинишу кораке у организовању истраживачког теренског рада и поступке у његовој реализацији. Моћи ће одредити фазе у припреми наставника и ученика приликом организовања екскурзионих кретања. Биће у стању дефинисати кораке у организовању полудневних, дневних и вишедневних екскурзија и поступке њихове реализације.

Садржај предмета:
Дефинисање екскурзионог туризма. Посебности екскурзионог туризма у односу на облике едукације. Подјела екскурзија према дидактичкој намјени, мјесту обављања, времену трајања. Припреме наставника. Припреме ученика. Мотивација и избор. Избор задатака за обраду. Избор локације. Израда плана путовања. Припреме и извођење екскурзије. Сумирање резултата. Ангажовање туристичких агенција. Дуализам излетничког туризма и проблеми његовог дефинисања. Економске карактеристике излетничког туризма. Рекреативна својства излетничког туризма. Културна својства излетничког туризма. Организација излета. Проблеми проучавања излетничких кретања.

Методе наставе и савладавање градива:
Дијалогски и монолошки метод. Илустративно-демонстративни метод. Рад на тексту. Проблемска настава.

Литература:
Штетић, С. (2007). <i>Посебни облици туризма</i> , издање аутора, Београд Пивац, Т. (2011). <i>Екскурзиони и излетнички туризам</i> , материјал за полагање испита Марић, Ђ., Трифуновић М. (2014). <i>Практикум методике наставе географије</i> . Природно-математички факултет. Бања Лука.

Облици провјере знања и оцјењивања:
Провјера знања се обавља писмено (тест) у току семестра. Завршни испит се полаже усмено. Одбрањен семинарски рад је услов за приступање усменом испиту.

Настава	5	Тестови	20	Семинарски рад	15	Завршни испит	60
----------------	----------	----------------	-----------	-----------------------	-----------	----------------------	-----------

Посебна назнака за предмет:

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Млађен Трифуновић, ванредни професор
--

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	ГЕОГРАФИЈА Туризмологија	

Назив предмета	ТЕРЕНСКА НАСТАВА 4			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни	VIII	-	3
Наставник	Сви наставници и сарадници који су ангажовани на Студијском програму географије - смјер туризмологија			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
-	-

Циљеви изучавања предмета:
<p>Циљ овог модула је да се усвоје географска знања о простору, који се истиче одређеном просторном, развојном, историјском и другом посебношћу или хомогеношћу тих вриједности. Циљ је да се студенти упознају, са једне стране, са функционално туристички атрактивним цјелинама, а са друге стране просторним проблемима, како развијати туризам, а да при том не трпи простор (ресурси) или животна средина, те да се у исто вријеме, не умањују привредни или други ефекти туризма на средину у којој се развија.</p>

Исходи учења (стечена знања):
<p>На основу усвојених знања, студенти ће бити оспособљени да препознају ресурсе чијом валоризацијом постижемо успостављање туристичке атракције, те на који начин туристички ресурси, захтјевним процесом преобликовања постају корисни у туризму, препознатљиви, доступни и стварају додатну вриједност. Студенти ће, осим тога, сагледати одређена својства ресурса, његове особине и идентите, који постају саставни дио својстава и идентитета саме дестинације. Успјешним познавањем туристичких ресурса, повећаће се могућности успјешног позиционирања на туристичком тржишту.</p>

Садржај предмета:
<p>Профил 1: СРЕДЊА ЕВРОПА (Будимпешта-Братислава-Праг)</p> <ol style="list-style-type: none"> дан: Бањалука – Иришки Венац (краће задржавање) – Палићко језеро (генеа развојне функције)- Будимпешта (обилазак знаменитости, функционална анализа града); дан: Будимпешта – Братислава (обилазак знаменитости, анализа функција и физиономије града) - Праг (анализа геопросторних садржаја); дан: Праг (генеа развојних функција, функционална анализа, историјско-географски пресјек, обилазак знаменитости); дан: Праг – Братислава – Будимпешта (обилазак знаменитости, историјско-географска анализа, функционална анализа, физиономија града); дан: Будимпешта – Сент Андреја (обилазак знаменитости, историјско-географски пресјек, генезаразвојних функција, анализа геопросторних садржаја) - Бања Лука. <p>Профил 2: СРБИЈА, СЈЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА, ГРЧКА</p> <ol style="list-style-type: none"> дан: Бања Лука – Београд – Ниш – Врање (обилазак знаменитости, функционална анализа града) - манастир Прохор Пчињски; дан: Врање – Солун (обилазак знаменитости, функционална анализа града) - Паралија; дан: Паралија – Лариса (геопросторна анализа) Трикала – Каламбака - Метеори (историјско-географски пресјек) - Крф (историјско-географска анализа); дан: Крф - острво Видо (историјски час) - Крф (обилазак знаменитости, функционална анализа града); дан: Крф – Трикала – Лариса - Дион (археолошки локалитет и музеј), одлазак у подножје Олимпа(геопросторна анализа) - Паралија; дан: 18.05.2019. године: Паралија - Скопље (обилазак знаменитости, функционална анализа града) – Врање; дан: Врање - Ниш (обилазак знаменитости, анализа функција и физиономије града) – Бања Лука

Методе наставе и савладавање градива:
Методологија истраживања биће фокусирана на обсервацију развојних функција профила, његових

процеса и развојних проблема, сходно научно прихваћеним индикаторима појединачног и општег регионалног развоја. У реализацији теренске наставе користићемо се географским, компаративним, аналитичко-синтетичким, историјским и дескриптивним методама истраживања, као и методом генерализације у географији. Такође, теренска настава ће се реализовати служећи се како општим (анализа и синтеза) тако и посебним методама иманентним географским истраживањима и техникама обраде података (статистичка, картографска, ГИС анализа) сходно историјско-географском, структурно-функционалном и дијалектичком методолошком приступу.

Литература:

1. Давидовић, Р. (2004). Регионална географија Европе - треће издање, Нови Сад: Универзитет у Новом Саду – Природно-математички факултет;
2. Natek, K., Natek, M. (2005). *Države svijeta -3. izdanje-*, Zagreb: Mozaik knjiga;
3. Грчић, Љ. (2002). Школске ескурзије кроз Војводину, *Глобус*, Београд: Српско географско друштво; 4. Група аутора, (2002). *Културна добра у туристичкој понуди Војводине*, Нови Сад: ПМФ;
4. Јован Чворо, Ј., Голубовић, П (2000). *ГЕОГРАФИЈА ЈУГОСЛАВИЈЕ*, Ниш: Универзитет у Нишу-Природно-математички факултет;
5. Магаш, Д., Водеб, К., Задел, З. (2018). *Менаџмент туристичке организације и дестинације*, Факултет за менаџмент у туризму и угоститељству, Опатија, 2018
6. Научно-стручни часописи, Зборници радова, интернет извори.

Облици провјере знања и оцењивања:

Послије завршене теренске наставе студенти ће интерпретирати географске податке, написати семинарски рад и усмено реферисати и донијети самосталне закључке.

Настава	да	Тестови	-	Семинарски рад	да	Завршни испит	-
---------	----	---------	---	----------------	----	---------------	---

Посебна назнака за предмет:

-

Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Тања Мишлицки Томић, ванредни професор

	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО- МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ		
	Основне студије-први циклус		
	Студијски програм:	Географија туризмологија	

Назив предмета	ДИПЛОМСКИ РАД			
Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Фонд часова	Број ЕЦТС бодова
	Обавезни			3
Наставник	Сви наставници ангажовани на Студијском програму географија - смјер туризмологија			

Условљеност другим предметима:	Облик условљености
Положени сви испити према предвиђеном плану студијског програма	
Циљеви изучавања предмета:	
Израда завршног рада у форми истраживања, анализе и приказа резултата који су у вези са туризмом дисциплинама. Коришћење одговарајуће методологије и стила писања у складу са темом самог дипломског рада.	
Исходи учења (стечена знања):	
Анализе, синтезе и приказ резултата везаних за одређену туристичку дисциплину. Развој критичког и самокритичког мишљења и приступа приликом примјене научних метода. Добијање оригиналног научног рада, чији резултати дају одређен допринос у каснијим истраживањима. Повезивање основних знања из области туризмологија и њихова примјена. Показивање знања и разумијевања основних појмова, принципа и теорија у области туризма.	
Садржај предмета:	
Садржај предмета формира се појединачно у складу са одабраном темом дипломског рада студента. Дипломски рад представља истраживачки рад студента у коме се он упознаје са методологијом истраживања из области туризма. Студент уз консултације са ментором сачињава садржај, проучава одговарајућу научну и стручну литературу и пише текст дипломског рада и предаје ментору на преглед. Након обављеног истраживања студент припрема завршни рад кроз основна поглавља. Садржаји завршних радова који би се израђивали из области туризма, могли би да обухватају више научних дисциплина.	
Методике наставе и савладавање градива:	
Усмена одбрана завршног рада у складу са процедуром прописаном постојећим Правилником.	
Литература:	
Ментор упућује студента на одговарајућу литературу у складу са дефинисаном темом дипломског рада.	
Облици провјере знања и оцјењивања:	
Студент може на основу писменог и усменог дијела да освоји максимално 100 бодова	
Посебна назнака за предмет:	
Име и презиме наставника који је припремио податке: Проф. др Александра Петрашевић	